

**İXTİRALAR,
FAYDALI MODELƏR,
SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ**

**ИЗОБРЕТЕНИЯ,
ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ,
ПРОМЫШЛЕННЫЕ
ОБРАЗЦЫ**

"SƏNAYE
MÜLKİYYƏTİ"
RƏSMİ BÜLLETEN

1996-Cİ İLDƏN NƏŞR EDİLİR
ИЗДАЕТСЯ С 1996 ГОДА

ОФИЦИАЛЬНЫЙ
БЮЛЛЕТЕНЬ
"ПРОМЫШЛЕННАЯ
СОБСТВЕННОСТЬ"

DƏRC OLUNMA TARİXİ

30.12.2005

ДАТА ПУБЛИКАЦИИ

BAKİ

№ 4

BAKY

2005

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGİYA VƏ PATENT ÜZRƏ
DÖVLƏT AGENTLİYİ
RƏSMİ BÜLLETEN "SƏNAYE MÜLKİYYƏTİ"**

**АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА
ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО ПО СТАНДАРТИЗАЦИИ,
МЕТРОЛОГИИ И ПАТЕНТАМ
ОФИЦИАЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ "ПРОМЫШЛЕННАЯ СОБСТВЕННОСТЬ"**

İxtiralara aid biblioqrafik məlumatların müəyyənləşdirilməsi üçün beynəlxalq İNİD kodları

- (11) - patentin nömrəsi
- (19) - dərc edən idarə və ya təşkilatın kodu və yaxud digər identifikasiya vasitəsi
- (21) - iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi
- (22) - iddia sənədinin verilmə tarixi
- (23) - sərgi ilkinliyi tarixi
- (31) - ilkin iddia sənədinin nömrəsi
- (32) - ilkinlik tarixi
- (33) - ilkinlik ölkəsinin kodu
- (44) - iddia sənədinin dərc edilmə tarixi
- (45) - patentin dərc edilmə tarixi
- (46) - ixtira düsturunun dərc edilmə tarixi
- (51) - beynəlxalq patent təsnifatının indeksi (indeksləri) (BPT)
- (54) - ixtiranın adı
- (56) - informasiya mənbəyinin siyahısı
- (57) - ixtiranın referatı və ya düsturu
- (60) - keçmiş SSRİ-nin mühafizə sənədlərinin növü və nömrəsi
- (62) - ilk iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (66) - geri götürülmüş iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (71) - iddiaçı(lar), ölkənin kodu
- (72) - ixtiranın müəllifi, ölkənin kodu
- (73) - patent sahibi, ölkənin kodu
- (74) - patent müvəkkili və ya nümayəndə barəsində iddia sənədində göstərilibsə, onun haqqında məlumat və yaşadığı yer
- (86) - PCT üzrə iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi
- (87) - PCT üzrə iddia sənədinin dərc edilmə tarixi və nömrəsi

Международные коды ИНИД для идентификации библиографических данных, относящихся к изобретениям

- (11) - номер патента
- (19) - код или другие средства идентификации ведомства или организации, осуществившей публикацию
- (21) - регистрационный номер заявки
- (22) - дата подачи заявки
- (23) - дата выставочного приоритета
- (31) - номер приоритетной заявки
- (32) - номер приоритета
- (33) - код страны приоритета
- (44) - дата публикации заявки
- (45) - дата публикации патента
- (46) - дата публикации формулы изобретения
- (51) - индекс(ы) Международной патентной классификации
- (54) - название изобретения
- (56) - список источников информации, если он дается отдельно от текста описания изобретения
- (57) - реферат или формула изобретения
- (60) - вид и номер охранного документа бывшего СССР
- (62) - дата подачи и номер первоначальной заявки
- (66) - дата подачи и номер отозванной заявки
- (71) - сведения о заявителе(ях), его(их) местожительстве или местонахождении
- (72) - сведения об изобретателе(ях), его(их) местожительстве
- (73) - сведения о патентовладельце(ах), его(их) местожительстве или местонахождении
- (74) - сведения о представителе или патентном поверенном, если он указан в заявке, его местожительстве
- (86) - номер и дата подачи международной заявки (по процедуре PCT)
- (87) - номер и дата публикации международной заявки (по процедуре PCT)

MÜNDƏRİCAT

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	6
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	7
C. Kimya və metallurjiya.....	8
E. Tikinti, mədən işləri.....	14
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	18
G. Fizika.....	19
H. Elektrik.....	21

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	23
Sistematik göstəricisi.....	24

SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

25

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	27
Sistematik göstəricisi.....	27

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	28
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	28
C. Kimya və metallurjiya.....	30
E. Tikinti, mədən işləri.....	31
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	31
G. Fizika.....	31
H. Elektrik.....	32

İXTİRA PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	34
Sistematik göstəricisi.....	34
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	34

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ FAYDALI MODEL PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....

35

FAYDALI MODELƏR ÜZRƏ PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	36
Sistematik göstəricisi.....	36
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	36

DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....

37

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	40
Sistematik göstəricisi.....	40
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	40

СОДЕРЖАНИЕ

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	41
В. Различные технологические процессы.....	43
С. Химия и металлургия.....	43
Е. Строительство, горное дело.....	50
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	55
Г. Физика.....	57
Н. Электричество.....	59
УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	
Нумерационный указатель	60
Систематический указатель	61
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ.....	62
УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ	
Нумерационный указатель	64
Систематический указатель	64
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ИЗОБРЕТЕНИЙ	
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	65
В. Различные технологические процессы.....	65
С. Химия и металлургия.....	67
Е. Строительство, горное дело.....	68
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	68
Г. Физика.....	69
Н. Электричество.....	70
УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	
Нумерационный указатель	72
Систематический указатель.....	72
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	72
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПОЛЕЗНЫХ МОДЕЛЕЙ.....	73
УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ	
Нумерационный указатель	74
Систематический указатель.....	74
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	78
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ.....	75
УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ	
Нумерационный указатель	78
Систематический указатель.....	78
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	78

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

BÖLMƏ A

İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

A 01

(21) a2004 0144

(22) 09.07.2004

(51)⁷A 01B 3/36

(71)(72) Məmmədov Ramiz Musa oğlu, Quliyev Həsən Yusif oğlu, Əhədova Gülçimən Rasim qızı, Tağıyev Asif Dilən oğlu, Qocayeva Səma Elxan qızı, Həsənov Ayaz Fərrux oğlu, Nəsibova Alidə Xəlil qızı (AZ)

(54) **FRONTAL KOTAN.**

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, frontal kotan, çərçivə, qarşı-qarşıya quraşdırılan sağa və sola çevirən yivli laydırılı səthi olan kotan gövdələri, arxa kotancıqları, onların qabaq tərəfində şırım formalaşdıran iş orqanları, diskli bıçaqlar və çəlləkşəkilli vərdənədənəyə malik olub, şırım-formalaşdıran iş orqanları sferik disklər cütündən ibarət olub, kotan qolu vasitəsilə çərçivə ilə əlaqələnib, disklər cütündə sol disk sağa nisbətən irəli yerdəyişib, disklərin qabarıq hissələri isə əks tərəflərə istiqamətləndirilib.

(21) a2003 0252

(22) 12.12.2003

(51)⁷A 01D 34/03

(71)(72) Məmmədov Ramiz Musa oğlu, Bağiyev Ələddin Alxan oğlu, Quliyev Həsən Yusif oğlu, İsgəndərov Elçin Barat oğlu, Bağiyev Səyavuş Ələddin oğlu, Bağırzadə Anar Yusif oğlu (AZ)

(54) **BİÇƏN APARAT.**

(57) İxtira kənd təsərrüfatı maşınqayırmasına, məhz biçən maşınlarla aiddir. İxtiranın məsələsi - əmək sərfini azaltmaq, biçim tamlığını yüksəltmək, biçən aparatın enerji və meğal tutumunu azaltmaqdır. İxtiranın mahiyyəti - biçən aparat, kərənti formalı kəsici elementlər bərkidilən qövsşəkilli dayaq elementinə və onun güc ötürmə mexanizminə malikdir, ixtiraya görə, kəsici elementlər dayaq elementində baş-baş bərkidiliblər, dayaq elementi isə güc ötürmə mexanizminin aşqısına ikiçiyinli lingin, traktorun gücayırma valına geydirilmək üçün şlisli oymaq şəklində hazırlanan uzun çiyini vasitəsilə oynaqlı birləşib, ikiçiyinli lingin qısa çiyini dirsəkli valın şarnirli çiyinə bağlanıb.

(21) a2004 0157

(22) 16.07.2004

(51)⁷A 01K 47/02

(71)(72) Qurbanov Əbülfəz Abdulla oğlu (AZ)

(54) **KÖÇƏRİ ARIXANANIN TƏŞKİLİ ÜSULU.**

(57) İxtira kənd təsərrüfatı sahəsinə, məhz arıxananın təşkil edilməsinə aiddir. İxtiranın məsələsi arıxananın funk-

sional imkanlarını genişləndirməkdir. Köçəri arıxananın təşkili üsulu arı təknələrini eni dörd təknənin eninə, uzunluğu isə arı təknələrinin dördüdə birinin uzunluğuna bərabər tərəcinin kənar uzununu boyu tərpənməz yerləşdirməkdən ibarətdir. Təknələri uçuş bacaları bir-birinin əksinə olaraq yerləşdirirlər.

(21) a2004 0115

(22) 08.06.2004

(51)⁷A 01M 5/00

(71) Azərbaycan Aqrar Elm Mərkəzi (AZ)

(72) Babayev Şahlar Mahmud oğlu, Vəliyev Heydər İsa oğlu, Əhmədov Mübariz Həbulla oğlu, Qurbanov İlham Səlim oğlu, Tağıyev Asif Dilən oğlu, Yaqubov Kamal Hacı oğlu, Əliyev Çingiz Salman oğlu, İslamov Təvəkkül Miriş oğlu (AZ)

(54) **BİOLOJİ MATERİALLARI YAYAN QURĞU.**

(57) İxtira kənd təsərrüfatı bitkilərinin zərərvericilərinə qarşı bioloji mübarizə vasitələrinə, xüsusilə pambıq sahələrinə pambıq sovkalarına qarşı habrobrakonları yayan qurğulara aiddir. İxtiranın məsələsi biomaterialların yayılması zamanı zədələnməni aradan qaldırmaqla bioloji müdafiənin effektivliyini artırmaqdır. Biomaterialları yayan qurğuya biomateriallar üçün tutum, dozalaşdırıcı və intiqal daxildir, o, dibi dəşikli kəsik konus şəkilli dozalaşdırıcı kameraları olan T şəkilli plitəyə, kameraların üstünü örtmüş və azad ucu plitəyə sərt bərkidilmiş lenti avtomatik yığan mexanizmə malikdir, bu halda mexanizm intiqal vasitəsilə plitə boyunca hərəkət etmə imkanı ilə ona oynaqlı birləşmişdir.

A 23

(21) a2004 0178

(22) 04.08.2004

(51)⁷A 23K 1/00

(71) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası, Xəlilov Ramiz Talib oğlu, Məmmədov Elşən Sabir oğlu, Ağayev Rəqib Məmmədrza oğlu (AZ)

(72) Xəlilov Ramiz Talib oğlu, Məmmədov Elşən Sabir oğlu, Ağayev Rəqib Məmmədrza oğlu (AZ)

(54) **YEM QARIŞIĞI HAZIRLAMA ÜSULU.**

(57) İxtira, kənd təsərrüfatına, xüsusi olaraq, qüvvəli yem qarışığına piy verilməsi üsuluna aiddir. İxtirada qarşıya qoyulan məsələ az sərfiyyatla yemin qarışma keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasıdır. Yem qarışığı hazırlama üsulu, quru komponentlərin qarışdırılması, kiçik və iri fraksiyalara ayrılması, kiçik fraksiyalara maye komponentlərin daxil edilməsi, sonra iri fraksiyalarla qarışdırılması və qarışığın preslənməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kiçik fraksiyalar damcı ilə verilən ərimiş piylə qarışdırılmağa uğradırlar, alınmış piy kürəciklərini şnek qarışdırıcısında iri fraksiyalarla qarışdırırlar, sonra presləyərək onlara istənilən forma və ölçü verirlər.

A 24

(21) a2004 0069

(22) 14.04.2004

(51)⁷A 24D 3/14

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Radiasiya Problemləri İnstitutu (AZ)

(72) Rüstəmov Vasif Rüstəm oğlu, Kərimov Valeh Kərim oğlu, Qəribov Adil Abdullxaliq oğlu, Əliyev Səlimxan Mehrəli oğlu, Pənahova Şəkurə Mənaif qızı, Xəlilov Zaur Zərbəli oğlu (AZ)

(54) TÜTÜN TÜSTÜSÜ ÜÇÜN FİLTRİN HAZIRLANMASI ÜSULU.

(57) İxtira tütün sənayesinə, xüsusən, tütün tüstüsündə zərərli birləşmələrin tutulması üsuluna aiddir və siqaret üçün filtr hazırlanmasında istifadə edilə bilər. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, tütün tüstüsü üçün filtrin hazırlanması üsulunda, tərkibində bioloji maddə ilə zənginləşdirilmiş llfli əsasdan olmaqla, ixtiraya görə, bioloji maddə kimi, ona çaytikanının (*Hippophae rhamnoides* L.) toxumundan çıxardılmış bor və manqan mikroelementləri, həmçinin C, V₁, V₂, V₆, E, F, K vitaminləri və A provitaminlərindən ibarət bioəlavə daxil edirlər, tütün xammalında 5-10 kütlə % hesabı ilə. Üsul, tütün tüstüsündəki toksiki komponentlərin inaktivasiyası və neytrallaşdırılmasını təşkil edir.

A 61

(21) a2003 0163

(22) 18.07.2003

(51)⁷A 61F 5/04

(71)(72) Quliyev Əjdər Məmmədqulu oğlu, Hacıyev İlham Hacığa oğlu, Quliyev Fuad Əjdər oğlu (AZ)

(54) BUDUN ANADANGƏLMƏ ÇIXIĞININ MÜALİCƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira tibbə, məhz travmatologiya və ortopediyaya aiddir. İxtiranın məsələsi üç aylıqadək uşaqlarda budların bud sümüyü başının sirkə kəməsinə salmana qədər dozalaşdırılmış uzaqlaşması və uşağın aşağı ətraflarının Lorents-I vəziyyətində etibarlı fiksasiyası yolu ilə müalicənin effektivliyinin artırılmasıdır. Məsələ onunla həll olunur ki, budun anadangəlmə çıxığının müalicəsi üçün qurğu, bir ucu tikilmiş, digər ucu isə düymələrə təsbit olunan çiyinbağları və kənarlarında lentləri olan sıyrıqlı materialdan hazırlanmaqla, ixtiraya əsasən, o, boltlarla birləşdirilmiş kəsikləri olan üfüqi və şaquli lövhələrdən ibarət plastmas karkasdan ibarətdir, belə ki, lövhələr arasında ucları lövhələrə bərkidilmiş və bir-birilə əlaqəli dördhissəli şarnir mexanizmləri yerləşdirilib, plastmas karkas isə büzməli elastik lifdən hazırlanmış materialın qatları arasında yerləşdirilib.

(21) a2004 0138

(22) 24.06.2004

(51)⁷A 61K 31/00

(71) Süleymanov Tahir Abbasəli oğlu, Kərimov Yusif Balakərim oğlu (AZ)

(72) Süleymanov Tahir Abbasəli oğlu, Kərimov Yusif Balakərim oğlu, Tahirov Ceyhun Ağagül oğlu (AZ)

(54) REPARATİV PROSESLƏRİN STİMULLAŞDIRICISI.

(57) İxtira tibb sahəsi olan əczaçılığa aid olub dərinin və selikli qişaların müxtəlif zədələnmələri zamanı reparativ prosesləri stimullaşdıran yumşaq dərman formasına şamil olunur. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, reparativ proseslərin stimullaşdırıcısı, tərkibin məlhəm əsası və təsiredici maddə kimi D-pantenoldan ibarət olmaqla, ixtiraya görə, tərkibində komponentlərin aşağıdakı nisbətində əlavə olaraq fıstıq yağı, məlhəm əsası kimi isə vazelin yağı, polietilenqlikol-400, 1 saylı emulqator, nipaqin, nipazol və təmizlənmiş suyu saxlayır, çəki, %:

D-pantenol	4,5-5,5
Fıstıq yağı	2,5-3,5
Vazelin yağı	14,5-15,5
Polietilenqlikol-400	28,0-30,0
1 saylı emulqator	7,0-9,0
Nipaqin	0,1
Nipazol	0,2
Təmizlənmiş su	qalanı

Stimulyator nəzərəçarpan iltihab əleyhinə və reparativ aktivliyə malikdir, müxtəlif zədələnmələr zamanı stimullaşdırıcı təsir göstərir.

BÖLMƏ B

MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

B 02

(21) a2004 0162

(22) 20.07.2004

(51)⁷B 02C 9/00

(71) Azərbaycan Elmi Tədqiqat «Aqromexanika» İnstitutu (AZ)

(72) Fətəliyev Kamil Hətəm oğlu, Əliyev İsmayıl Xəlil oğlu, Quliyev Həsən Yusif oğlu, Bayramov Eldəniz Ənvər oğlu, Hacıyev İlqar Müzəffər oğlu, Abdullayev Səbuhi Ramiz oğlu, Verdiyeva İlham Ağarza qızı, Tağıyev Asif Dilən oğlu, Məmmədov İsrayıl Oruc oğlu (AZ)

(54) DƏNƏVƏR MATERİALLARIN XIRDALAYICISI.

(57) İxtira dən xırdalayan və ya məhsulları tələb olunan irilikdə xırdalayan avadanlıqlara aid olub, kiçik fermer un-yarma istehsal edən və həmçinin dən komponentlərini xırdalamaq üçün qarışıq yem müəssisələrində tətbiq oluna bilər. İxtiranın məsələsi dən xırdalanma keyfiyyətinin yüksəldilməsi və qurğunun sadələşdirilməsidir. Xırdalayıcı maşın, gövdədə yerləşən və səthində riflənmiş relyeflər olan xırdalayıcı iş orqanlarına, yükləmə və ixrac borularına malikdir, ixtiraya görə, xırdalayıcı iş orqanları silindrik

gövdənin mərkəzindən keçən valda, oymaqlı dekin içəri-sində ilkin və narın xırdalama zonaları yaratmaq imkanı ilə oturdulmuşdur, bu halda ilkin xırdalama zonası şaqul üzrə çıxışa doğru kiçilən, narın xırdalama zonası isə konus formasındadır, həm də ilkin xırdalama zonasında işçi səthlərin riflənmiş relyeflərinin hündürlüyü narın xırdalama zonasında işçi səthlərin riflənmiş relyeflərinin hündürlüyündən böyükdür.

B 62

- (21) a2004 0008 (31) 20031010273
(22) 16.01.2004 (32) 17.01.2003
(51)⁷B 62D 49/02 (33) BY
(71) İnostrannoye unitarnoye proizvodstvennoye pred-priyatiye «Belkaps» (BY)
(72) Paxomov Dmitriy İvanoviç (BY)
(74) Məmmədova X.N. (AZ)
(54) BUTULKA ÜÇÜN MÜHAFİZƏ QAPAĞI.

(57) İxtira kiçiközlü mayelər üçün tutumların saxlanma və daşınma zamanı təkrar doldurulmasının qarşısını alan qapayıcı qurğulara aiddir. Təklif edilən texniki həll əlavə mühafizə səviyyəsindən istifadə etmək hesabına butulkanın etibarlığının yüksəlməsinə yönəldilib. Göstərilən məsələ elə həll edilir ki, butulka üçün mühafizə qapağında, hansına ki, qabırğalarla keçid kanalları yaradaraq, daxili vtulkaya birləşmiş xarici vtulka üzərində yiv vasitəsilə bərkidilən vintli qapaq, buraxma deşiyi olan və daxili vtulkanın aşağı hissəsi ilə üstü açıq dairəvi boşluq yaradan və dible bərk elementin çıxıntıları arasında araboşluğu əmələ gətirən çıxıntılarla bərk element daxildir, vintli qapağa bərkidilən metal örtüklə təchiz olunub, bu halda vintli qapaq kənarında nəzarət indikator çənbəri ilə yerinə yitirilmişdir, metal örtük isə bir-birinə toxunan iki hissədən hazırlanmışdır, qapağı çevirən zaman kənarlardan birinin azad olması imkanı ilə bu kənarlar nəzarət indikator çənbərinə qatlanmışlar.

B 65

- (21) a2005 0010
(22) 24.01.2005
(51)⁷B 65D 41/34
(71) Mustafayeva Rəna Xalıq qızı (AZ)
(72) Mustafayev Əliş İlham oğlu, Mehrəliyev Əli Çingiz oğlu, Mustafayeva Rəna Xalıq qızı (AZ)
(54) BUTULKA ÜÇÜN TIXAC.

(57) Verilmiş ixtira maye qida məhsullarının yerləşdirilməsi üçün istifadə olunan şüşə qabların məlum tıxaclarına aiddir. Butulka üçün tıxac, mayetökən vasitədən və açılmanın indikasiyası üçün zəiflədilmiş davamlılıq elementi olan qapaqdan ibarət olub, ixtiraya görə, zəiflədilmiş davamlılıq elementi boruvari çıxıntıya malik olan qapağın yuxarı yansəthində yerləşir, mayetökən vasitə məhdudlaşdırıcı kant və kəsik konus şəkilli çıxıntıya malik olan hərəkətli perforasiya olunmuş klapın ilə yerinə yitirilmişdir, tıxacın ətəyinin daxili səthi şlislərlə işlənmişdir.

BÖLMƏ C**KİMYA VƏ METALLURGIYA****C 02**

- (21) a2005 0013
(22) 25.01.2005
(51)⁷C 02F 1/58
(71) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)
(72) Kərimov Məcid Zahid oğlu, Mustafayev Akif Rəhim oğlu, Şəkiliyev Fikrət İbrahim oğlu (AZ)
(54) ÇİRKAB SULARIN HİDROGEN-SULFİDDƏN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira çirkab lay sularının təmizlənməsi üsullarına aiddir və neft mədənlərində sularının hidrogen-sulfiddən təmizlənməsi üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi təmizlənmə dərəcəsini azaltmadan lay sularını hidrogen-sulfiddən təmizləmək üçün daha sadə üsulun işlənməsidir. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, çirkab sularını hidrogen-sulfiddən təmizlənməsi üsulunda, uducu ilə kontakt yolu ilə olmaqla, ixtiraya görə, uducu kimi hər litr təmizlənmə suya, 10-15 dəqiqə müddətində qarışdırmaqla, uyğun olaraq (8-10):(0,4-0,5)q miqdarında sönmüş əhəngin dəmir-xloridlə qarışığını istifadə edirlər.

C 05

- (21) a2004 0127
(22) 21.06.2004
(51)⁷C 05B 11/08
(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Şirinova Dürdanə Bakir qızı (AZ)
(54) MİKROELEMENTLİ SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira superfosfatın alınması üsuluna, xüsusən mikroelementli alınması üsuluna aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, mikroelementli superfosfatın alınması üsulunda, molibdentərkibli məhlulun iştirakı ilə apatitin işlənmiş sulfat turşusu ilə parçalanması daxil olmaqla, ixtiraya görə, əvvəlcə işlənmiş sulfat turşusunu apatit ilə qarışdırırlar, daha sonra reaksiya kütləsinə 10:(2,0-3,8) nisbətində molibdentərkibli məhlulun apatitlə qarışığını daxil edirlər. Bununla alınan superfosfatın kamera yetişmə müddəti 2 saatdan 1,0-1,4 saat qədər və nəmlik 14,2%-dən 11,9-12,5%-ə qədər azalır, apatitin parçalanma dərəcəsi 93,94%-dən 95,44-96,64-ə qədər artır.

C 07

- (21) a2004 0046
(22) 23.03.2004
(51)⁷C 07C 15/24; C 10M 107/12, 107/18
(71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)

- (72) **Musayev Sahib Musa oğlu, Mehdiyeva Gülnarə Fuad qızı (AZ)**
(54) **ALKİLAROMATİK KARBOHİDROGENLƏRİN ALINMASI ÜSULU.**

(57) İxtira neftkimya sahəsinə, xüsusilə, metalların təzyiqlə emalı zamanı sürtkü mayesi kimi istifadə olunan, alkil-aromatik karbohidrogenlərin alınması üsuluna aiddir. Aromatik karbohidrogenlərin etilen, propilen və ya butilen olefinlərinin oliqomerləri ilə alkilləşməsi ilə alkilaromatik karbohidrogenlərin alınma üsulu təklif olunub. Alkillaşməni $AlCl_3$, alkilnaftalin və etixlorid əsasında hazırlanmış katalizator kompleksinin iştirakı ilə, aromatik karbohidrogenlərin olefin oliqomerlərinə 1:1 mol nisbətində və 50-55°C temperaturda aparılır. Aromatik karbohidrogenlər kimi birbaşa qovulmuş benzin pirolizinin əlavə məhsulundan - pirolizin ağır qatranının 200-300°C həddində qaynayan fraksiyasından istifadə edirlər.

- (21) **a2004 0099**
(22) **13.05.2004**
(51)⁷C 07C 15/24, 11/08; C 10M 105/06
(71) **Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)**
(72) **Musayev Sahib Musa oğlu (AZ)**
(54) **VAKUUM YAĞININ ALINMA ÜSULU.**

(57) İxtira neft emalı və neft-kimya sahəsinə, xüsusən mexaniki nasoslar üçün işlədilən vakuum yağının alınma üsuluna aiddir. Naftalinin buten-1 oliqomerlərinin 220-320°C fraksiyası, alüminium oksidə çəkilmiş BF_3 -ün iştirakı ilə, 60-120°C temperaturda qarşılıqlı təsir etməklə yolu ilə, sonradan məqsədli məhsulu ayırmaqla vakuum yağının alınma üsulu təklif olunur.

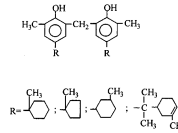
- (21) **a2004 0140**
(22) **06.07.2004**
(51)⁷C 07C 15/24, 11/08; C 10M 105/06
(71) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Neft kimya prosesləri İnstitutu (AZ)**
(72) **Əzizov Akif Həmid oğlu, Zeynalov Eldar Bahadır oğlu, İskəndərova Sevil Əlişan qızı, Qasım-zadə Elmira Əliqası qızı, Qarayeva Zəmfira Yusif qızı, Sədiyeva Nazilə Feyruz qızı, Əliyeva Aygün Zabit qızı (AZ)**
(54) **TƏBİİ NAFTEN TURŞULARININ ALKİL EFİRLƏRİNİN ALINMA ÜSULU.**

(57) İxtira neft-kimya sahəsinə, həmçinin, polivinil xlorid və sellüloza efirlərinə plastifikator və həlledicilər kimi tətbiq olunan təbii naften turşularının alkil efirlərinə aiddir. 110-120°C temperaturda, 2-3 saat müddətində sirkonium naftenat katalizatorunun iştirakında, komponentlərinin turşu:spirt:katalizator 1:1,3-1,4:0,011 mol nisbətində təbii naften turşuları ilə biratomlu $C_6H_{13}OH-C_{10}H_{21}OH$ spirtlərin qarşılıqlı təsiri ilə təbii naften turşularının alkil efirlə-

rinin alınma üsulu təklif olunub. Alkil efirlərin çıxımı 97-98 kütlə % təşkil edir.

- (21) **a2004 0168**
(22) **22.07.2004**
(51)⁷C 07C 39/06, 39/17
(71) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Neft kimya prosesləri İnstitutu (AZ)**
(72) **Əsədova Gülarə Qəhrəman qızı, Məmmədov Məmməd Xurşud oğlu, Rəsulov Çingiz Qinyaz oğlu, Camibəyov Nazil Fazil oğlu (AZ)**
(54) **2,2'-METİLENBİS[(4-TSİKLOALKİL)-6-METİLFENOL]LAR BUTADIEN-STİROL KAUCUKUNA ANTIOKSİDANT.**

(57) İxtira neftkimya sahəsinə, xüsusilə yeni butadien-stirol kauçukuna antioksidant kimi tsikloalkilfenol sıralı birləşmələrə aiddir. Ümumi formulları

2,2'-metilenbis[(4-tsikloalkil)-6-metilfenol]lar butadien-stirol kauçukuna antioksidant kimi təklif olunub.

- (21) **a2003 0236**
(22) **18.11.2003**
(51)⁷C 07C 39/16; C 08F 279/04; C 08G 8/12
(71) **Bakı Dövlət Universiteti (AZ)**
(72) **Məhərrəmov Abel Məmmədli oğlu, Bayramov Musa Rza oğlu, Ağayeva Mahirə Aybala qızı, Cavadov Misir Əhməd oğlu, Əliyeva Sevil Qaçay qızı, Allahverdiyeva Məhin Həbil qızı (AZ)**
(54) **Dİ(4,4¹-İZOPROPENİL FENOKSİ-ALKAN TERMİKİDAVAMLI POLİMERLƏRİN VƏ İONDƏYİŞDİRİCİ QATRANLARIN ALINMASINDA MONOMER KİMİ.**

(57) İxtira termikidavamlı polimerlərin və iondəyişdirici qatranların alınmasında monomer kimi işlədilən bilən yeni kimyəvi birləşməyə di(4,4¹-izopropenilfenoksi)-alkana aiddir. İxtiranın məsələsi - iri həcmli üzvi ionlar yüksək keçiriciliyə malik termikidavamlı və iriməsaməli polimerlərin alınmasında istifadə oluna bilən yeni növ monomerin sintezidir. Qarşıya qoyulmuş məsələ di(4,4¹-izopropenilfenoks)-alkanın sintezi ilə həll olunur. Birləşmə izopropil spirti mühitində 4-izopropenilfenolun qələmi metal fenolatının dihalogenalkanlarla kondensləşməsi yolu ilə alınır.

- (21) **a2004 0039**
(22) **03.03.2004**
(51)⁷C 07D 331/04; C 07C 335/04; C 07C 37/08
(71) **Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)**

- (72) Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Allahverdiyev Mirzə Ələkbər oğlu, Rzayeva tradə Əli qızı, Əhmədov Rəsul Yusif oğlu (AZ)
- (54) **KARBOHİDROGENLƏRİN OKSİDLƏŞMƏSİNƏ QARŞI İNHİBİTOR.**

(57) İxtira, üzvi kimya sahəsinə, konkret olaraq, yeni kimyəvi birləşmələrin, komplekslərin sintezinə aid olub, sürtkü yağlarının, yanacaqların və digər karbohidrogenlərin oksidləşməsinə qarşı inhibitor kimi istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi karbohidrogenlərin oksidləşməsinə qarşı, yüksək dərəcədə inhibitor xassələrinə malik olan inhibitorların alınmasıdır. Qoyulmuş məsələ 1-(3'-tietanil)-3-benziltiokarbamidin kumil hidroperoksidi ilə yeni kimyəvi kompleksinin karbohidrogenlərin oksidləşməsinə qarşı inhibitor kimi sintezi və tətbiqi ilə həll olunur.

- (21) a2004 0105
(22) 18.05.2004
(51)⁷C 07F 17/02
(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)
(72) Əsgərov Qəmbər Rza oğlu, Süleymanov Gülməmməd Ziyəddin oğlu, Şahtaxtinski Toğrul Neymət oğlu, Quliyev Arif Mehdi oğlu, Litvişkov Yuriy Nikolayeviç, Muradxanov Rövşən Mərdan oğlu, Əfəndi Arif Cavanşir oğlu, Qədirova Elmına Müsrət qızı (AZ)
(54) **4-METİL 2,4-DİFENİL PENTİLFERROSENİN ALINMASI ÜSULU.**

(57) İxtira ferrosenin törəmələrinin alınma sahəsinə, konkret olaraq monoalkil-ferrosenin - 4-metil 2,4-difenilpentilferrosenin alınması üsuluna aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, alkilferrosenin alınması üsulunda, katalizatorun iştirakı ilə ferrosenin olefinlərlə qarşılıqlı təsirlə olmaqla, ixtiraya görə, olefin kimi 4-metil 2,4-difenilpenten-1, katalizator kimi qatı sulfat turşusundan istifadə edilir və prosesi ferrosen:olefin 1:1 mol nisbətində, 0:-10°C temperaturda 1-2 saat müddətində reaksiya qarışığının qarışdırılması, sonra isə 5%-li natrium bikarbonat ilə neytrallaşdırılması ilə aparılır.

C 08

- (21) a2004 0098
(22) 13.05.2004
(51)⁷C 08F 2/28, 120/56; C 07C 68/54
(71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)
(72) Balacanova Güllüzar Məmməd qızı, Əliquliyev Ramiz Məmməd oğlu, Qasımov İlqar Sidqi oğlu (AZ)
(54) **OLİQOMERLƏRİN ALINMA ÜSULU.**

(57) İxtira neft kimyası sahəsinə, xüsusən, polimer və so-polimerləri yapışqan, korroziyaya davamlı örtüklər, flokulyant, plastifikator kimi tətbiq edilə bilən polifunksio-

nal, polimerləşmə qabiliyyətli N-əvəz edilmiş oliqooksialkilenoksidlərin alınma üsuluna aiddir. İxtiranın məsələsi heterotsikllərin açılması yolu ilə zəncirin ötürülməsi agentini kimi akril- və metakrilamidin iştirakı ilə müxtəlif molekül kütləli azotərkibli oliqomerlərin alınması, eləcə də məqsədli məhsulun çıxımının artırılmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, oliqomerlərin alınma üsulunda, akril törəmələrin iştirakı ilə heterotsiklik birləşmənin kation polimerləşməsi daxil olmaqla, ixtiraya görə, heterotsiklik birləşmə kimi propilen oksiddən istifadə edilir, kation polimerləşməsinə 10-30°C temperaturda akril- və ya metakrilamidin iştirakı ilə aparılır, belə ki, akril- və ya metakrilamidin propilen oksidə nisbətini 1:(5-85) intervala uyğun olaraq seçirlər.

- (21) a2004 0272
(22) 23.12.2004
(51)⁷C 08F 240/00
(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Məmmədov Camal Veys oğlu, Qəhrəmanov Nadir Fərrux oğlu, Hüseynov Yadigar Yusif oğlu, Abbasov Qüdrət Salman oğlu, Məhərrəmov Mətanət Yaqub qızı (AZ)
(54) **AROMATİK QƏTRANLARIN ALINMA ÜSULU.**

(57) İxtira üzvi kimya sahəsinə, konkret olaraq, neft xammalının pirolizinin maye məhsulları əsasında aromatik qətranların alınması üsuluna aiddir. İxtiranın mahiyyəti neft xammalı pirolizinin maye fraksiyası məhsullarının aromatik karbohidrogenlərinin katalizatorun iştirakı ilə, polimerləşməni, katalizator kimi yüklənmiş xammalın ümumi kütləsinin 0,596-2,15 çəki % bor flor üçün efratı və 1,9-16,6 çəki % selen xlorid təşkil edən qarışığını istifadə etməklə 40-75°C temperaturda aparılmasından ibarətdir. Təklif olunan üsulla yüksək benzina, rütubətə və istiliyə davamlılığa malik və xammal üzrə ayrılmış 84,7-88,2 %-li aromatik qətranlar alınmışdır.

- (21) a2004 0100
(22) 13.05.2004
(51)⁷C 08J 3/09; C 08F 10/10; C 08C 19/12
(71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)
(72) Balacanova Güllüzar Məmməd qızı, Əliquliyev Ramiz Məmməd oğlu, Sadixova Nəzakət Əhməd qızı, Məmmədova Elmira Sərvər qızı (AZ)
(54) **ADGEZİV KOMPOZİSİYA.**

(57) İxtira polimerlər kimyasına, xüsusilə yapışqan lentlərin, etiketlərin hazırlanması zamanı müxtəlif səthləri yapışdırmaq və örtmək üçün tətbiq edilə bilən yapışqan kompozisiyalara aiddir. Tərkibində aşağıdakı komponentlər nisbətində poliizobutilen və xlorlaşdırılmış butilkauçuk saxlayan kompozisiya təklif olunur, çəki hissə ilə:

Poliizobutilen	85-99,5
Xlorlaşdırılmış butilkauçuk	0,5-15,0

Adgeziv kompozisiya müxtəlif substratlara, xüsusilə qeyri-polyar polimerlərə yüksək kogeziya möhkəmliyi və təzyiqlə qarşı həssaslığı qoruyub saxlamaqla yüksək adgeziyanı təmin edir.

- (21) a2003 0063
(22) 08.04.2003
(51)⁷C 08K 5/18; C 07C 9/08; C 07C 211/46
(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)
(72) Nəzərov Şahkərəm İsmayıl oğlu, Məhərrəmov Məhərrəm Nəcəf oğlu (AZ)
(54) CKH-26 BUTADIEN-NİTRİL KAUCUK ÜÇÜN STABİLİZATOR.

(57) İxtira üzvi kimyaya, CKH-26 butadien-nitril kauçukun stabilizatoru kimi təklif olunan birləşməyə məhz 1,2,3-üç(N-fenilamin) propana aiddir. İxtiranın məsələsi effektiv və asan olunan stabilizatorun alınmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, CKH-26 butadien-nitril kauçukuna stabilizator kimi 1,2,3-üç(N-fenilamin)propan tətbiq olunur.

- (21) a2004 0094
(22) 06.05.2004
(51)⁷C 08L 61/34; C 08J 5/14
(71)(72) Naibova Tamilla Muxtar qızı, Abdullayeva İradə Qurban qızı (AZ)
(54) SÜRTÜNMƏYƏ DAVAMLI KOMPOZİSİYA MATERIALI.

(57) İxtira neftçixarmada qazma bucurğatlarının, avtonəqliyyat vasitələrinin və başqa maşınların ayləc qurğularında istifadə oluna bilən və əsasında asbest olmayan sürtünməyə davamlı kompozisiya materialların alınması sahəsinə aiddir. İxtiranın məsələsi - əsasında asbest olmayan, yüksək sürtünmə və yeyilmə əmsalına malik sürtünməyə davamlı kompozisiya materialının alınmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, sürtünməyə davamlı kompozisiya materialı, tərkibində fenolformaldehid oliqomer, butadien-nitril kauçuk, barit, alüminium oksidi, mis tozu, bürünc yonqarı, qrafit və doldurucu olmaqla, ixtiraya görə, oliqomer kimi aminofenilmonomaleinamid-fenolformaldehid oliqomeri, doldurucu kimi koks və əlavə olaraq kükürdü aşağıdakı komponentlərin nisbətində saxlayır, kütlə %-li:

Aminofenilmonomaleinamid-fenolformaldehid oliqomer	10-23
Butadien-nitril kauçuk	3-4
Barit	15-21
Alüminium oksidi	5-10
Mis tozu	5-10
Qrafit	1-2
Bürünc yonqarı	4-7
Kükürd	2-5
Koks	20-35

C 09

- (21) a2004 0232
(22) 16.11.2004
(51)⁷C 09B 61/00
(71) Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti (AZ)
(72) Qədirova Gülarə Sədrəddin qızı, Qasimov Mayis Ələkbər oğlu, Tağıyev Sərxan Əbülfəz oğlu, Qədirova Elnarə Sədrəddin qızı (AZ)
(54) ANXUZA KÖKLƏRİNDƏN BOYAQ MADDƏSİNİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira, bitki xammalından təbii boyaq maddələri istehsalı texnologiyasına, xüsusilə, toxuculuq və ətriyyat-kosmetika sənayesində boyaq işləri üçün istifadə edilə biləcək boyayıcı maddə-alkaninin anxuza köklərindən alınması üsuluna aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, xırdalanmış anxuza köklərini üzvi həlledici kimi istifadə olunan heksanda ekstraksiya edirlər, ekstraktı 40-45°C temperaturda vakuum altında qatılaşıdırırlar, süzülər, sonra isə qələvi məhlul kimi istifadə olunan 10%-li ammonium məhlulunda emal edirlər, ammonium və heksan qalıqları tam laylara ayrılanadək soyudurlar. Ammonium qalığını dekantə edirlər, heksan qalığını hər dəfə dekantə edərək daha 2-3 dəfə ammoniumda həll edirlər. Ammonium qalıqlarını birləşdirirlər, 55-60°C temperaturunda vakuum altında qatılaşıdırırlar, xlorid turşusu ilə turşuluğunu artırır-lar, ilk nəzərdə tutulan məhsul alınana qədər tam çökənədək soyudurlar. Çöküntünü su ilə yuyurlar, heksanda həll edirlər, ammoniumda emal edirlər, ammonium qalıqlarını isə dekantə edirlər. Proseduranı daha 3 dəfə təkrarlayırlar, qalıqları birləşdirirlər, 40-45°C temperaturda vakuum altında qatılaşıdırırlar və quru çöküntü alınana qədər qurudurlar. İkinci nəzərdə tutulan məhsul hesab edilən qalan heksan qalığını neytral pH reaksiyasımadək su ilə yuyurlar, susuz natrium sulfat vasitəsilə süzgedən keçirirlər, yağlı çöküntü alınana qədər 40-45°C temperaturda vakuum altında qurudurlar. Yun və pambıq parçaların təcrübəli şəkildə boyanması göstərdi ki, boyaq maddəsi, boyanan səth üzərində yaxşı fiksaj olunur, yuyucu maddələrin və ətraf mühitin təsirlərinə davamlıdır. Təklif olunan üsul, toxuculuq texnologiyası, ətriyyat-kosmetika sənayesi və qida sənayesinə tətbiq olunmaqla bağlı böyük maraq kəsb edə bilər. Boyaq maddələri toksik (zəhərli) deyil. Təklif olunan üsul sadə və asan həyata keçirilə bilər.

- (21) a2003 0020
(22) 30.01.2003
(51)⁷C 09K 7/02
(86) PCT/US 01/21619 10.07.2001
(87) WO 02/06422 24.01.2002
(74) Məmmədova B.A. (AZ)
(71) KABOT SPEŞİALTI FLUIDZ, İNK. (US)
(72) BENTON, Villiam, C; MƏQRİ, Nil, F; PELLET-YE, Maykl, T; VON KROSİQK, Ceyms (US)
(54) ÇÖKÜNTÜLƏRİN NƏZARƏTİ ÜÇÜN KOMPOZİSİYA, QUYUNUN DOLDURULMASI ÜÇÜN MƏHLUL, ÇÖKÜNTÜLƏRİN ÇIXARDILMASI
- (31) 60/218,382
60/229,691
60/252,200
(32) 14.07.2000
01.09.2000
21.11.2000
(33) US

**VƏ QƏLƏVİ-TORPAQ METALI SULFATININ
AZALDILMASI ÜÇÜN ÜSUL.**

(57) İxtira qazıma sənayesinə, xüsusilə də, çöküntülərin nəzarəti üçün olan kompozisiyalara, quyuların doldurulması üçün olan məhlullara və çöküntülərin çıxardılması üsullarına aiddir. Seziyum formiat və ən azı, bir xelatlaşdırıcı agent daxil olan su əsaslı kompozisiya təqdim edilir. Çöküntülərin çıxardılması üsulu təklif edilir ki, ona quyunun səthindən dibinə kimi olan hissəsində qələvi-torpaq metallarının sulfatlarının toplanması kimi məsaməli mühit yerləşməklə bərabər, səthdə mövcud olan qələvi-torpaq metallarının sulfatları daxil ola bilər, bu zaman çöküntülərin çıxardılması üsuluna qələvi-torpaq metalı sulfatının hal-hazırkı ixtiranın çöküntülərin çıxardılması üçün olan kompozisiyaları ilə kontaktada olması daxildir. Quyuların doldurulması üçün olan məhlul təklif edilmişdir, ona, ən azı, bir qələvi metal formiatı, ən azı, bir turşu və/və ya, ən azı, bir xelatlaşdırıcı agent və, vacib olmayaraq, ən azı, bir səthi-maddə və ya müştərək həlledici daxildir. Quyunun səthindən dibinə qədər olan hissəsinin səthindən qabığın çıxardılması üçün kalsium karbonat kimi ağırlaşdırıcı daxil ola bilər üsul təklif edilmişdir, bu üsula hal-hazırkı ixtiraya görə doldurulması üçün olan məhlulla qabığın kontaktada olması daxildir. Verilmiş texniki həllə uyğun olaraq, təqdim edilən kompozisiyalar və məhlullar qazıma quyularının yuxarıdan aşağıya kimi olan hissəsinin səthindən qabığı və çöküntüləri effektiv olaraq həll etmək və çıxartmaq qabiliyyətinə malikdir. Bununla da, quyunun formasiyasının korlanması aradan qaldırılır.

- (21) a2003 0021 (31) 00/08.707
 (22) 30.01.2003 (32) 05.07.2000
 (51)⁷C 09K 7/02 (33) FR
 (86) PCT/FR 01/02012 25.06.2001
 (87) WO 02/002713 10.01.2002
 (71) OLEON NV (BE)
 (72) ODİBER Anni, ARJİLLYE Jan-Fransua, LONJERON Daniel, DEVATTİN Karin, YANSSEN Mişel (BE)
 (54) SU ƏSASLI BURUQ MƏHLULU VƏ ONUN MƏSAMƏLİ VƏ NÜFÜZEDİCİ LAYDAN KEÇƏN QUYULARIN QAZILMASI VƏ YA İŞLƏNİLMƏSİ ÜÇÜN ONUN İSTİFADƏ EDİLMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira qazıma sahəsinə, xüsusən də, su əsaslı buruq məhlullarının yaradılmasına və onların istifadəsinə aiddir. Su əsaslı buruq məhlulu təklif edilir, hansıki, «suda yağ» emulsiya olmayan, filtrat bərpəedicisi, özlülüyün artırılması üçün maddə, ağırlaşdırıcı kimi adi inqredientləri saxlamaqla, ixtiraya görə, əlavə olaraq C₈-C₁₀-lu yağ turşuları ilə çoxatomlu spirtlərin natamam mürəkkəb efirləri qrupundan seçilmiş bir və ya bir neçə birləşmədən ibarət olan ən böyük 1 q/l kompozisiyanı saxlayır. Bu zaman zəncirlərin uzunluğu elədir ki, mürəkkəb efir suda dispersiya edir, başqa inqredientlərlə uyğunlaşır, lay nefti ilə emulsiya əmələ gətirmir və layın məsaməli süxurunda kifayət dərəcədə absorbsiya olunur. Təklif edilən su əsaslı buruq

məhlulu məsaməli və nüfuzedici laydan keçən quyuların qazılması və ya işlənməsi üsulunda istifadə edirlər. Təklif edilən texniki həll quyunun effektiv istismarını təmin edir və neft layının zədələnməsini xəbərdar edir.

C 10

- (21) a2004 0121
 (22) 16.06.2004
 (51)⁷C 10G 1/04
 (71)(72) Mirqavanov Tofiq Novruz Qulu oğlu (AZ)
 (54) TƏRKİBİNDƏ NEFT OLAN ŞLAMLARIN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neft sənayesinə aiddir və neftin çıxarılması, toplanması və saxlanması, həmçinin neftlə çirklənmiş torpağın təmizlənməsində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi - texnoloji prosesin ucuzlaşdırılması və neftin neftlə çirklənmiş torpaqlardan çıxarılma dərəcəsinin artırılmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, tərkibində bərabər miqdarda etil və ya izopropil spirtinin petroley efiri ilə qarışığından olan ekstragentdən istifadə edirlər və ekstraksiyanı ekstragentin xammala 1:1 miqdar nisbətində ekstragenlin ekstraksiyaya təkrar qaytarılması şəraitində aparırlar.

- (21) a2004 0101
 (22) 13.05.2004
 (51)⁷C 10G 33/04
 (71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)
 (72) Xanmətov Əkbər Əkbər oğlu, Rzayev Abbas Heydər oğlu, Şamilova Vüsalə Seyid Əzim qızı, Əhmədova Telli Əbülfəz qızı (AZ)
 (54) DEEMULQATORUN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira neft emalı sənayesinə, xüsusən, neft emulsiyalarını parçalayan deemulqatorların alınması üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi yerli xammal əsasında, yüksək deemulsiya qabiliyyətinə malik, ekoloji təmiz deemulqatorun alınmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, deemulqatorun alınma üsulunda ilkin xammalın sulfat turşusu ilə sulfolaşdırılması və alman sulfokütlənin qələvinin suda məhlulu ilə neytrallaşdırılmasından ibarət olmaqla, ixtiraya görə, ilkin xammal kimi molekulyar kütləsi 500-2000 olan polioksipropilenqlikoldan istifadə edirlər, neytrallaşmanı isə natrium hidrokسيدin suda məhlulu ilə və ya aminospirtlərlə 20-30°C temperaturda aparırlar.

- (21) a2004 0031
(22) 24.02.2004
(51)⁷C 10M 101/02, 119/02, 133/12,
C 10M 135/10, 137/14, 143/02, 146/06
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Ağayev Əmirçoban Nəsir oğlu, Sadıxov Kamil İsmayıl oğlu, Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Cavadova Həqiqət Əli Əsrəf qızı, Vəliyeva Səadət Mövsüm qızı, Ramazanova Yulduz Böyük Ağa qızı, Şamil-zadə Tamilla İsrafil qızı, Güləliyev İkrəm Cənnətəli oğlu (AZ)
(54) **GƏMİ VƏ STASİYONAR DİZELLƏR ÜÇÜN MOTOR YAĞI.**

(57) İxtira sürtkü yağlarının işlənib hazırlanması sahəsinə, konkret olaraq, gəmi və stasionar dizel mühərriklərində istifadə edilən mineral əsaslı motor yağlarına aiddir. İxtiranın məqsədi motor yağının yuyucu-dispersiyaedici və oksidləşməyə qarşı xəssələrini yaxşılaşdırmaqdan ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məqsədə azparafinli Bakı neftləri qarışığından alınmış mineral yağdan və aşqarlardan: detergent-dİspersiyaedici və korroziyaya qarşı ИХП-101 aşqarı; yeyilməyə və siyirməyə qarşı ДФ-11 aşqarı; özlülük Viscoplex-2-670 aşqarı; depressator Viscoplex-5-309 aşqarı və köpüklənməyə qarşı ИМС-200А aşqarından ibarət yeni motor yağının işlənib hazırlanması ilə nail olunur. İşlənib hazırlanmış motor yağı yüksək yuyucu-dispersiyaedici və oksidləşməyə qarşı xəssələrinə malikdir.

- (21) a2004 0104
(22) 18.05.2004
(51)⁷C 10M 101/02, 135/18, 137/14
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Mustafayev Nazim Pirməmməd oğlu, Quliyeva Mələk Əbdül qızı, Musayeva Bella İskəndər qızı, Novotorjina Nelya Nikolayevna, Səfərova Mehparə Rəsul qızı, İsmayilov İnqilab Paşa oğlu (AZ)
(54) **AĞIR YÜKLƏNMİŞ MEXANİZMLƏRİN HİDROSİSTEMLƏRİ ÜÇÜN YAĞ.**

(57) İxtira ağır yüklənmiş mexanizmlərin idarə edilməsi hidrosistemləri üçün nəzərdə tutulmuş sürtkü yağları sahəsinə aiddir. Ağır yüklənmiş mexanizmlərin hidrosistemləri üçün mineral əsaslı - 80:20 nisbətində И-12А və И-40А sənaye yağlarının qarışığından ibarət olan, tərkibində özlülük, depressor aşqarları saxlayaraq, ixtira üzrə, özlülük aşqarı kimi Viskopleks 2-670, depressor aşqarı kimi Viskopleks 5-309 və əlavə olaraq siyirməyə qarşı aşqar ИХП-14М, mühafizəedici aşqar С-150, köpüklənməyə qarşı aşqar ПМС-200А özünə daxil edən yağ, komponentlərin aşağıdakı nisbətində iddia olunub, kütlə %-lə:

Özlülük aşqarı Viskopleks 2-670	0,5-1,0
Depressor aşqarı Viskopleks 5-309	0,3-0,5
Siyirməyə qarşı aşqar ИХП-14М	1,5-2,0
Mühafizəedici aşqar С-150	0,5-1,0
Köpüklənməyə qarşı aşqar ПМС-200А	0,001-0,002
Mineral əsaslı yağ	100-ə qədər

- (21) a2004 0067
(22) 12.04.2004
(51)⁷C 10M 105/06, 129/10, 133/16
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Məmmədova Afayət Xəlil qızı (AZ)
(54) **MOTOR YAĞLARINA ÇOXFUNKSİYALI AŞQARIN ALINMA ÜSULU.**

(57) İxtira sürtkü yağlarının işlənib hazırlanması sahəsinə, xüsusilə, motor yağlarına çoxfunksiyalı aşqarın alınması üsuluna aiddir. (C₈-C₁₂) alkilfenolun, aldehidin və aminin kondensləşməsi yolu ilə, kalsium hidroksidlə sonrakı neytrallaşması ilə olan, motor yağlarına çoxfunksiyalı aşqarın alınma üsulu təklif olunur, harada ki, aldehid kimi paraform, amin kimi isə alkilfenolun kütləsindən 25-30 kütlə %-i miqdarında götürülmüş, alkenilsuksinimid istifadə edirlər.

- (21) a2004 0073
(22) 22.04.2004
(51)⁷C 10M 105/06, 135/28
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Kazım-zadə Əli Kazım oğlu, Nağıyeva Elmira Əli qızı, Məmmədova Rəhilə Əmiraslan qızı, Abdullayev Bəylər İbrahim oğlu (AZ)
(54) **SÜRTKÜ YAĞLARINA ÇOXFUNKSİYALI AŞQARIN ALINMA ÜSULU.**

(57) İxtira sürtkü yağlarının işlənib hazırlanması sahəsinə, konkret olaraq, sürtkü yağları üçün çoxfunksiyalı aşqarın alınma üsuluna aiddir. İxtiranın məsələsi sürtkü yağlarının antikorroziya və antioksidləşmə xəssələrini yaxşılaşdırmaqdan ibarətdir. Qoyulmuş məsələ sürtkü yağlarına çoxfunksiyalı aşqarın alınma üsulunda, alkilfenol ilə kükürd tərkibli birləşmənin qarşılıqlı təsiri yolu ilə, alınmış məhsulun sonradan qələvi-torpaq metal hidroksidi ilə neytrallaşmasından ibarət olmaqla, ixtiraya görə, kükürd tərkibli birləşmə kimi natrium sulfiddən istifadə edirlər və əlavə olaraq formaldehidin sulu məhlulunu daxil edirlər, neytrallaşma reaksiyasını isə alkilfenola görə 12-14% kalsium hidroksid ilə aparırlar.

- (21) a2004 0035
(22) 27.02.2004
(51)⁷C 10M 119/02, 137/14, 107/00, 155/02
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)
(72) Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Cavadova Həqiqət Əliəsrəf qızı, Mövsümzadə Mirzə Məmməd oğlu, Əsədov Fərəməz Məhərrəm oğlu, Kərimov Kamal Teymur oğlu, Şamilzadə Tamilla İsrafil qızı, Hüseynova Azadə Əbdulhüseyn qızı, Abdullayev Bəylər İbrahim oğlu (AZ)
(54) **GƏMİ DİZELLƏRİ ÜÇÜN MOTOR YAĞI.**

(57) İxtira neft kimyası sahəsinə, konkret olaraq, gəmi dizellərinə tətbiq edilmək üçün təyin edilmiş mineral əsaslı motor yağlarına aiddir. İxtiranın məsələsi, sürtkü yağlarının yuyucu-dispersləşdirici və oksidləşməyə qarşı xassələrinin yaxşılaşdırılmasından ibarətdir. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, gəmi dizelləri üçün motor yağı, mineral əsaslı olub, tərkibində yuyucu-dispersləşdirici, oksidləşməyə, korroziyaya və köpüklənməyə qarşı aşqarlar saxlayaraq, ixtiraya görə, tərkibində yuyucu-dispersləşdirici aşqar kimi di-(oksialkilfenil) metanın barium duzu və kalsium karbonat və hidrokسيدin yağda kalsium sulfonatla stabilləşdirilmiş kolloid dispersiyasını, oksidləşməyə və korroziyaya qarşı aşqar kimi - sink dialkilditiofosfatı komponentlərin aşağıda göstərilən nisbətində saxlayır, kütlə %-lə:

Di-(oksialkilfenil)-metanın barium duzu	2,40-2,50
Kalsium karbonat və hidrokسيدin yağda kalsium sulfonatla stabilləşdirilmiş kolloid dispersiyası	0,38-0,42
Sink dialkilditiofosfat	1,8-2,2
Pometilsiloksan	0,003-0,006
Mineral yağı	100-qədər

(21) a2004 0091

(22) 04.05.2004

(51)⁷C 10M 151/02, 153/02

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, tsakov Elxan Urşan oğlu, Musayeva Mınaxanın Ənvər qızı (AZ)

(54) SÜRTKÜ YAĞLARINA ÇOXFUNKSIYALI POLİMER AŞQARININ ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira sürtkü yağlarının işlənilib hazırlanması sahəsinə, konkret olaraq, sürtkü yağlarına polimer aşqarların alınması üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi sürtkü yağlarına depressor xassələri verməkdən ibarətdir. Qoyulmuş məsələ, onunla həll olunur ki, sürtkü yağlarına çoxfunksiyalı polimer aşqarının alınma üsulunda hidroliz olunmuş fosforkükürdləşdirilmiş heksen-1 ilə tsiklik monomerin sooliqomerinin alkilfenol qarışığında maqnezium oksidi ilə neytrallaşdırılması, sonra isə karbon dioksidi ilə karbonatlaşdırılması yolu ilə olmaqla, ixtiraya görə, heksen-1 ilə tsiklik monomerin sooliqomeri kimi tərkibində 10-12% ditsiklopentadien həlqəsi saxlayan heksen-1 ilə ditsiklo-pen-tadienin sooliqomerini istifadə edirlər.

BÖLMƏ E

TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

E 02

(21) a2004 0176

(22) 03.08.2004

(51)⁷E 02B 8/02

(71) «Sukanal»Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Bəşirov Feyruz Bəşir oğlu, Məmmədov Əhməd Şirin oğlu, Bayramov Arzuman Ənvər oğlu (AZ)

(54) SUTULLAYAN QURĞU.

(57) İxtira hidrotexniki qurğulara aid olub, su ambarlarında fəlakətli daşqın sərfmin təhlükəsiz buraxılması üçün istifadə olunur. İxtiranın məsələsi sutullayanın suburaxma qabiliyyətini artırmaqdır. Sutullayan qurğu suqəbuledici təknədən, onun daxilindəki şaxtadan, keçid hissədən və suaparan traktından ibarətdir, şaxtanın suşirəni axın istiqamətində daralan, sonu isə keçid hissəsinin daxilində suaparan trakta doğru uzadılmış şəkildə yerinə yetirilmişdir, bu halda şaxtanın əvvəli və sonu bir-birilə qovuşan $R_2=R_3=(0,8-0,9)R_1$ radiuslu qovs əyrilərlə məhdudlaşır, harada ki, R_1 -təknənin başlanğıcının əyrilik radiusudur.

(21) a2004 0177

(22) 03.08.2004

(51)⁷E 02B 8/02

(71) «Sukanal»Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Məmmədov Əhməd Şirin oğlu, Fərgüzadov Namiq Savalan oğlu (AZ)

(54) ÜFÜQİ SUDURULDUCU.

(57) İxtira hidrotexniki qurğulara aiddir və sudurulducuların yuyulub çökmülərdən təmizlənməsində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi sudurulducunun yuyulmasında suya və vaxta qənaət etməkdir. Üfüqi sudurulducu gətirici və aparıcı kanallardan, avankameradan, qapıları və dib yuma qalereyası olan iki durulma kamerasından və onların arasındakı ayırıcı divardan ibarətdir, kameraların ortasına üzərində lillənmə səviyyəsindən yuxarıda lülələr və nizamlayıcı ara qapı quraşdırılmış uzununa daxili divarlar əlavə edilmişdir.

E 03

(21) a2004 0072

(22) 19.04.2004

(51)⁷E 03F 3/02

(71) «Sukanal»Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Əhmədov Fizuli Şəfaqət oğlu, Bəşirov Feyruz Bəşir oğlu (AZ)

(54) ÇİRKAB SUYU ATAN QURĞU.

(57) İxtira hidrotexniki qurğulara aid olub, ətraf mühitin mühafizəsilə bağlı suyun öz-özünə təmizlənməsinin intensivləşdirilməsi üçün, çirkab suyun su hövzələrində qısa məsafədə hövzənin su axını ilə tamam qarışmasını təmin etmək üçün istifadə oluna bilər. Qurğu səpələyici borudan, konoidal lülələrin qarşısına qoyulan əksetdiricidən ibarətdir, əksetdirici, üzərində şahmat qaydasında deşiklər açılmış, kənarları isə üçbucaq formalı dişlərlə haşiyələnmiş bütöv yarımşilindr formasında hazırlanmışdır.

E 21

(21) a2002 0039
(22) 02.04.2002
(51)⁷E 21B 33/13

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Məmmədov Rafiq Həsən oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Şahbazov Eldar Qəşəm oğlu, Əfəndiyev İbrahim Yusif oğlu, Şəfiyev Şəbiyar Şəfi oğlu, Əliyev Vaqif İzzət oğlu, Mirələmov Hüseynbala Fazil oğlu (AZ)

(54) QUYUDİBİNİN AVADANLIQLAŞDIRILMASI ÜSULU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə, əsasən, çoxlaylı neft yataqlarının istismarına aiddir. İxtiranın qarşıya qoyduğu məsələ lay enerjisindən səmərəli istifadə yolu ilə lay təzyiqinin rəvan düşmə tempini və neft veriminin artırılmasını təmin etməkdir. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, quyudibinin istismar kəmərinin buxarılması, sementlənməsi və kəmərdə dəşiklərin açılması yolu ilə avadanlıqlaşdırılması üsulunda məhsuldar laylar intervalında kəmərin sementlənməsi layların sayına uyğun olaraq intervallarla həyata keçirilir, bu halda məhsuldar layların qarşısındakı kəmərxası fəza natrium xlorid məhlulu ilə doldurulur, layların açılması isə istismar olunan layın enerjisi tükəndikçə aşağıdan yuxarıya doğru aparılır. Təklif olunmuş üsulun tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə təbii lay enerjisindən səmərəli istifadə etmə müddətinin artırılması, optimal iş rejiminin qurulması və bütünlükdə məhsuldar obyekt üzrə neft hasilatının artması hesabına əldə edilir.

(21) 99/001481
(22) 01.07.1999
(51)⁷E 21B 33/136, 43/25

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Xasayev Arif Murtuz Əli oğlu, Həsənov Tofik Mustafa oğlu, Xasayev Rəhim Arif oğlu, Qurbanov Muxtar Abuset oğlu, Eyvazov Əlirza İskəndər oğlu, Ağayev Firdovsi Hacı oğlu (AZ)

(54) NEFT QUYULARINDA SULARIN TƏCRİD OLUNMASI ÜSULU.

(57) İxtira neftçixarma, xüsusən layın quyudibi zonasına təsir üsuluna aiddir. İxtirada qoyulan məsələ neft quyularında suyun tecrid olunması, su ilə doymuş kanalların etibarlı tıxaclandırılması yolu ilə effektiv artırılmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, neft quyularında suların tecrid olunmasının məlum neft əsaslı qarışıqın doldurucu ilə vurulması üsulunda doldurucu kimi vulkan mənşəli Daşsalahlı yatağının tuffit, liparit və bentonit gillərindən ibadət klatrateməlgətirici birləşmələrdən 0,75:0,25 faiz nisbətində istifadə olunur. İxtiranın mahiyyəti layın quyudibi zonasına vurulan neft əsaslı struktur mexaniki xassəli tərkibi tuffit və liparitdən ibarət sulu kanalların tıxaclanmasına şərait yaradaraq, bentonit gilin iş-tirakı ilə suyun etibarlı tecrid olunmasını təmin edir, belə-

liklə ağ, su ilə təmasda olan gil şişərək etibarlı tıxac yaradır. Vulkanogen süxurlar su ilə doymuş kanalları etibarlı tıxaqlayır, doldurucu isə neftdə həll olaraq, neftlə doymuş kanallardan asanlıqla çıxarılır.

(21) a2004 0236
(22) 19.11.2004
(51)⁷E 21B 36/04

(71)(72) Paşayev Arif Mir-Cəlal oğlu, Mehdiyev Arif Şəfaət oğlu, Nizamov Telman İnayət oğlu, İsayev Ənvər İsa oğlu, Musayev Abdulla Sabir oğlu, Əliyev Arif Allahverdi oğlu, Əliyev Azər Ziyad oğlu, Nizamov Anar Telman oğlu (AZ)

(54) ELEKTRİKQIZDIRICI APARATIN AVTOMATİK İDARƏ QURĞUSU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, elektrikqızdırıcı aparatın avtomatik idarə qurğusu, gövdəsində temperaturun cari qiymət vericisi, təzyiq və temperatur vericiləri yerləşdirilmiş elektrik qızdırıcısından, qızdırıcı elektrik açarı vasitəsilə elektrik şəbəkəsinə qoşan və idarə dövrəsinə malik kommutasiya qovşağından, harada ki, kommutasiya qovşağı idarə olunan düzləndirici şəkildə, onun idarə dövrəsi isə uyğun olaraq ardıcıl birləşdirilmiş sinxronizator, impuls formalaşdırıcısı və impuls gücləndiricisindən ibarət yerinə yetirilib, elektrikqızdırıcının gövdəsində yerləşdirilmiş ilkin elementləri olan ikipilləli termoblokrovkanın daxil olduğu mühafizə blokundan, elektrik qızdırıcısını yarımqızdırılmış halda saxlayan, ardıcıl birləşdirilmiş maqnit buraxıcısından, ayırıcı transformatorndan və düzləndiricidən yerinə yetirilmiş və çıxışı elektrik qızdırıcısına qoşulmuş qovşaqdan, qızdırma cərəyanını tən-zimləyən qovşaqdan, qəza siqnalizasiyası blokundan, idarə və indikasiya panelindən, faza ardıcılığı və faza qırılmasından mühafizə blokundan ibarət olub, girişi sinxronizatorun ikinci çıxışına, çıxışı isə elektrik açarının ayırıcı dolağına qoşulmuş ifrat gərginlikdən mühafizə sxemi və elektrikqızdırıcının gövdəsində yerləşdirilmiş, idarə və indikasiya panelinin üçüncü girişinə qoşulmuş sızma cərəyanı vericisi ilə təchiz olunub.

(21) a2002 0227
(22) 28.11.2002
(51)⁷E 21B 37/06

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Xasayev Arif Murtuz Əli oğlu, Bağırov Oktay Təhmasib oğlu, Əlsəfərova Mətanət Eldar qızı, Qurbanov Famil Mirzəli oğlu, Eyvazov Əlirza İskəndər oğlu, Abbasov Vaqif Məhərrəm oğlu, Səmədov Atamalı Məcid oğlu (AZ)

(54) NEFT QUYULARINDA PARAFİN ÇÖKMƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ ÜSULU.

(57) İxtira neft sənayesinə, o cümlədən neft hasilatlı quyularda çöküntülərinin qarşısının alınması üsullarına aiddir. İxtirada qoyulan məsələ çöküntülərə qarşı üsulların səmərə-

rəliliyinin artırılmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, klatratəmələgətirən birləşmələrin vurulması yoluyla parafin çökməsinə qarşı məlum mübarizə üsulunda klatratəmələgətirən birləşmələr kiimi karbohidrogen məhlulu - yüksək molekullu şaxələnməmiş strukturlu çoxfunksiyalı polimer vurulur.

(21) a2002 0220

(22) 28.11.2002

(51)⁷E 21B 37/08

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Əfəndiyev İbrahim Yusif oğlu, Məmmədov Tovsif Muxtar oğlu, Novruzov İlqar Valeh oğlu, Qomərdov Anar Yaqub oğlu (AZ)

(54) QUYUDA TIXAS YARANMASINA QARŞI QURĞU.

(57) İxtira neft sənayesinə, xüsusən qum tıxacı yaranan quyuların istismarına aiddir. İxtiranın məsələsi qurğunun konstruksiyasının təkmilləşdirilməsi yolu ilə quyuda qum tıxacının yaranmasının qarşısının alınması və təmirarası işləmə müddətinin artmasıdır. Quyuda tıxac yaranmasına qarşı qurğuda nasos-kompressor boruları, ştanqlı nasos, «quyruq» boruları və kamera olmaqla, ixtiraya görə, kameranın gövdəsi spiral xətt üzrə yerləşdirilmiş dişlilərlə hazırlanıb, kamera isə oxu gövdənin oxu ilə üst-üstə düşən qaldırma borusu və, klapan qovşaqları və bir-birinə nisbətən 120° bucaq altında yerinə yetirilmiş ucluğun mərkəzinə doğru mailliyi aşağı yönəldilmiş, qaldırma borusu və klapan qovşaqları ilə əlaqəsi olan kanallarla təmin edilmiş ucluqla təchiz olunmuşdur.

(21) a2002 0072

(22) 16.04.2002

(51)⁷E 21B 43/00

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Xasayev Arif Murtuzəli oğlu, Bağirov Oqtay Təhmasib oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Qurbanov Muxtar Abuset oğlu, Axundov Fətəli Abbas oğlu, Eyvazov Əlirza İskəndər oğlu, Axundova Elmira Murtuza qızı (AZ)

(54) DÜZ ÇÖKÜNTÜLƏRİ İLƏ MÜBARİZƏ ÜÇÜN QUYU QURĞUSU.

(57) İxtira neft sənayesinə aid olub mayeni quyudan qaldırmaq üçündür. İxtirada qoyulan məsələ qaldırıcı boruların duzdan təmizlənməsi işləri həmcinin azaldılmasıdır. Qurğu quyuağzı avadanlıqdan, biri o birilərinə nisbətən konsentrik yerləşdirilmiş qoruyucu və qaldırıcı borulardan, qaldırılan mayeyə maqnit və elektrik sahələriylə təsir qovşaqlarından ibarətdir, bunlardan elektrik sahəsiylə təsir qovşağı qaldırıcı borular boyuca yertəşdirilmiş, iti ucu qaldırıcı borular boşluğunda yerləşdirilən, o biri ucu isə qoruyucu borularla elektrokontaktla olmaq imkanıyla quraşdırılan izolyatorlu iynələrlə təchiz olunub, ixtiraya əsa-

sən iynələr gümüş qatla örtülüb, onların izolyatorları kürə şəklində hazırlanıb iynələrin küt uclarına bərkidilərək dielektrikdən, məs. rezindən hasırlanmış borucuqlar içərisində quraşdırılıb və qaldırıcı borular içərisində aralıq məsafələrlə yerləşdirilib, bu halda kürələrin diametri borucuqla qaldırıcı borular arasındakı ara məsafəyə bərabərdir, iynələrin qoruyucu kəmərlə elektrik əlaqəsi cərəyankeçirici oymaq şəklində hazırlanmış elektrokontakt qovşağı vasitəsilə yerinə yetirilir, oymağın yuxarı qurtaracağı borucuq içərisində yerləşdirilib və elektrik keçirici məftil vasitəsilə yuxarı cərgə iynələrlə birləşmiş aşağı cərgə iynələrlə kontaktlıdır, oymağın aşağı qurtaracağı qoruyucu kəmərlə qarşılıqlı əlaqədə olan elastik cərəyan keçirici metal lövhələr şəklində hazırlanmış birləşdirilib oymağın orta hissəsi isə dielektrikdən, məsələnin rezindən hazırlanmış və yiv birləşməsi vasitəsilə qaldırıcı boruların alt hissəsində quraşdırılmış borucuq içərisində yiv birləşməsi vasitəsilə yerləşdirilib. Müsbət effekt boruların duzdan təmizlənməsinə sərf olunan vaxtın azalması hesabına yaranır.

(21) a2002 0224

(22) 28.11.2002

(51)⁷E 21B 43/00; F 04B 47/04

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Qurbanov Ramiz Seyfulla oğlu, Məmmədova Zəfirə Eynulla qızı, Məmmədov Mübariz Rza oğlu (AZ)

(54) QUYULARIN ŞTANQLI QUYU NASOSU İLƏ İSTİSMARI ÜSULU.

(57) İxtira neftqazçıxarma sənayesinə, xüsusilə neftçıxarmaya aiddir və quyuların ştanqlı quyular nasoslari (ŞQN) ilə istismarında istifadə oluna bilər. İxtirada qoyulmuş məsələ - quyuların, zərərli qazın nasosun işinə mənfi təsirinin aradan qaldırılmasını, qurğunun FİƏ-nin artırılmasını və layın enerji ehtiyatlarına qənaət olunmasını təmin edən ŞQN ilə istismarı üsulunun işlənməsidir. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, quyuların ŞQH ilə boruaxası fəzanı ayırmaq yolu ilə məlum istismarı üsulunda boruaxası fəzanın ayrılması süzgəcin yuxarı dəlikləri səviyyəsində yaradılmış hidravlik qapayıcı vasitəsilə həyata keçirilir.

(21) a2004 0200

(22) 24.09.2004

(51)⁷E 21B 43/00

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Mehdiyev Ülvi Şəfaət oğlu, Xasayev Arif Murtuz oğlu, Bağirov Oktay Təhmasib oğlu, Qurbanov Muxtar Abuset oğlu, Miriyev Hamlet Mirsədr oğlu, Vəliyeva Aygün Azər qızı, Eyvazov Alirza İskəndər oğlu, Qurbanov Famil Mirzəli oğlu, Əliyev Dünaymal Səhliyalı oğlu, Quliyev Mail Balakərim oğlu (AZ)

(54) NEFT QUYUSUNDA PARAFİNÇÖKMƏNİN QARŞISININ ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə, xüsusən neftçixarmada yaranan əngəlliklərə qarşı mübarizə üsullarına aiddir. İxtirada qoyulan məsələ quyu gövdəsində əngəlliklər yaratmayan və tətbiqində fasiləsizlik təmin olunan istilik mənbəyindən istifadə etmək yolu ilə parafinçökmənin qarşısının alınmasını təmin etməkdir. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, neft quyusunda parafinçökmənin, quyunun boruarxası fezasının qızdırılması yolu ilə qarşısının alınmasının məlum üsulunda qızdırılmanı istismar layından qaldırıcı boruların qəbuluna istiqamətləndirilmiş termal su ilə həyata keçirirlər. Üsulun tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə əlavə avadanlıq və enerjiden istifadə olunmaması, neft hasilatının artırılması və quyuların parafindən təmizlənməarası iş müddətinin uzadılması hesabına yaranan mənfəətlər hesabına əldə olunur.

(21) a2002 0048

(22) 02.04.2002

(51)⁷E 21B 43/01

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Əliyev Yolçu Misir oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Rəhimov Cavid Əbdüllətif oğlu, Mehdiyeva Lalə Vasif qızı (AZ)

(54) LAYIN QUYUDIBİ SAHƏSİNİN TURŞU İLƏ İŞLƏNMƏ ÜSULU.

(57) İxtira neft sənayesinə aid olub, əsasən layın quyudibi sahəsinin (LQDS) işlənməsi üsullarına aiddir. İxtirada məqsəd eynicinsli olmayan layın yüksək keçiricilikli təbəqəsində alınan tamponaj materialının təcrid etmə qabiliyyətinin və davamlılığının yüksəldilməsi hesabına turşu işləmələrinin səmərəliliyini artırmaqdan ibarətdir. İxtirada qoyulmuş məsələ, layın quyudibi sahəsinə ardıcıl olaraq xlorid turşusu, turşu həcmnin 1:3÷4 nisbətində karbohidrogen-qələvi tullantısı porsiyalarını vurmaqdan ibarət məlum selektiv işlənmə üsulundan fərqli olaraq, turşunun birinci porsiyasını suda həll olan polimer vasitəsilə, effektiv özlülüyü 5-10 mPa·s-ə çatanaqədər qatılaşdırılır. Təklif olunan ixtiranın mahiyyəti ondadır ki, quyudibi sahəyə vurulan birinci qism qatılaşdırılmış xlorid turşusu, öz konsentrasiyasını praktiki olaraq itirmədən suyu layın yüksək keçiricilikli təbəqəsindən porşenvari sıxışdırıb, karbonat suxurlarla reaksiyaya girərək CaCl₂ əmələ gətirir. Sonradan vurulan karbohidrogen-qələvi məhlulu reaksiya məhsulunu (CaCl₂ qatı məhlulu) qismən sıxışdırıb onunla reaksiyaya girərək bərk çöküntü əmələ gətirir ki, bu da yüksək keçiricilikli təbəqənin məsamələrini dolduraraq ikinci qism turşunu zəif keçiricilikli təbəqəyə yönəldir. Təklif olunan ixtiranın tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə əlavə neft hasilatının artması və quyunun məhsulunda suyun miqdarının azalması hesabına yaranır.

(21) a2003 0203

(22) 07.10.2003

(51)⁷E 21B 43/02

(86) PCT/EP 02/05233 13.05.2002

(31) Mİ 2001 A001113

(32) 25.05.2001

(33) İT

(87) WO 02/097236 05.12.2002

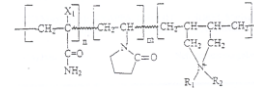
(71) ENİ S.p.A.(İT), ENİTEKNOLOCE S.p.A.(İT)

(72) KYAPPA, Luiza; ANDREİ, Mariya; LOKXART Tomas Pol; BURRAFATO, Covanni; MAD-DİNELLİ, Cuzeppe (AZ)

(54) NEFT QUYULARINA GƏLƏN SUYUN AZALDILMASI ÜSULU.

(57) 90°C-yə gədər temperaturda quyu ətrafı laya (1) ümumi formulullu polimerlər qrupundan seçilmiş bir və ya bir neçə polimerin sulu məhlulunu vurmaqdan ibarət neft quyularına gələn suyun azaldılması üsulu təsvir olunur, bu halda göstərilən formulada n 0,40-dən 0,70 kimi, daha yaxşısı 0,5-dən 0,65 kimi intervaldadır; p 0,02-dən 0,20 kimi daha yaxşısı 0,05-dən 0,10 kimi intervaldadır; n+m+p=1; X_i-i H və CH₃-dən seçirlər; R₁, R₂ - C₁-C₁₀ monofunksiyalı karbohidrogenlər qrupundan seçilən eyni və müxtəlif əvəzedicilərdir.

(I)

(21) a2002 0225

(22) 28.11.2002

(51)⁷E 21B 43/18

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Xasayev Arif Murtuzəli oğlu, Əliyev Yolçu Misir oğlu (AZ)

(54) NEFT YATAĞININ İŞLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neft sənayesinə, daha dəqiq, neft yatağına süni təsir etmənin işlənməsi üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi texnologiyanın sadələşdirilməsi və təbii qaz mənbələri olmadığı halda sərt yatımlı layları olan yataqların işlənməsinin səmərəliliyinin artırılmasıdır. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, neft yatağının işlənməsi üsulunda, əvvəlcə, quyuların ətrafında qazsızlaşma zonasının yarıldılması üçün, layın yüksək hissəsində quyuların qazılması və kiçik quyudibi təzyiqdə onların istismarı, sonra yatağın dərinlikdə yerləşən hissəsində qazıma aparılmasından və quyuların, layın bütün həcmində neftin qazsızlaşmasını aradan qaldıran quyudibi təzyiqdə istismarından, laya qaz və su vurulmasından ibarət olmaqla, quyunun qazılmasını elə həyata keçirirlər ki, yataq onun lüləsi ilə yüksək və dərinlikdə yerləşən hissələrdə iki dəfə açılınsın, bu zaman qazın basılmasını quyunun eyni lüləsindən aşağı filtrlə açılmış layın dərinliyində yerləşən neftlə birlikdə daxil olan qazın separasiyası, və yuxarı filtrlə açılmış, layın yüksək hissəsinə onun öz təzyiqi altında yenidən buraxılması yolu ilə həyata keçirirlər. İxtiranın tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə kompressor stansiyalarının və köməkçi xətlərin çəkilməsinə, həmçinin xüsusi qazvurucu quyuların qazılmasına sərf olunan xərclərin azadılması hesabına yaranır.

- (21) a2000 0113
(22) 28.04.2000
(51)⁷E 21B 43/22
(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)
(72) Əliyev Yolçu Misir oğlu, Rəhimov Cavid Əbdüllətif oğlu (AZ)
(54) LAYIN QUYUDİBİ SAHƏSİNİN REAGENT İLƏ İŞLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neft sənayesinə aiddir və məhsuldar laylardan neft hasilatının intensivləşdirilməsi və onların suudma qabiliyyətinin artırılması üçün istifadə olunana bilər. Təklif olunan üsulun mahiyyəti ondan ibarətdir ki, istismar və yaxud suvurucu quyuların süzgəc sahəsinə nasos-kompresor borularının ucunda akustik dalğa yaradan generator buraxılır. Maye reagent vurulduqda orta tezlikli hidrodinamik akustik dalğalar yaranır ki, onların təsiri altında işçi agentin layın məsələsinə daxil olması asanlaşır və məsələdəki çirkəndirici maddələrə təsiri güclənir. Akustik dalğaların təsirindən vurulan mayenin effektiv sürüşmə və həcm özlülükləri azalır. Bunun da sayəsində eyni təzyiqlər fərqində (represiyada), layların udma qabiliyyəti artaraq reagentin daha uzaq sahələri əhatə etməsinə səbəb olur. Yaranan dalğalar laydakı bütün kanallara, o cümlədən, makro və mikroçatlara da yayıla bilər. Nəticədə vurulan maye layın uzaq sahələrini də işləyə bilər.

- (21) a2003 0261
(22) 29.12.2003
(51)⁷E 21B 47/06
(71) Geofizika və Mühəndis Geologiyası İstehsalat Birliyi, Azərgeofizika Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Kərimov Kərim Məmmədخان oğlu, Süleymanov Qəhrəman Süleyman oğlu, Cəfərov Ziyad Fərman oğlu (AZ)
(72) Kərimov Kərim Məmmədخان oğlu, Süleymanov Qəhrəman Süleyman oğlu, Cəfərov Ziyad Fərman oğlu (AZ)
(54) LAY TƏZYİQİNİN TƏYİN EDİLMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira dağ mühəndisi işinə, kəsilişin vəziyyətinin müəyyən edilməsinə, geodinamikaya, bir qədər dəqiq ifadə edilərsə seysmik materiallara görə anomal yüksək lay (məsamə) təzyiqinin təyin edilməsinə aiddir. İxtiranın məsələsi mürəkkəb geoloji şəraitli anomal yüksək lay təzyiqli zonalarda quyuların böyük dərinliklərə qazılması zamanı ən optimal qazıma rejiminin seçilməsi məqsədilə lay təzyiqinin təyin olunmasının səmərəliliyinin yüksəldilməsindən ibarətdir. Lay təzyiqinin təyin edilməsi üsulu, süxurların normal sıxlaşması zonasında uzununa seysmik dalğanın yayılma qiyməti ilə tədqiq edilən dərinlikdə həmin sürətin faktiki qiyməti arasında fərqin müəyyən edilməsi yolu ilə təyin edilir. Bu zaman istinad sinfi qismində süxurların sketininin deformasiyaya məruz qalmayan hissəsinə uyğun gələn hidrostatik təzyiqli oblastlar müəyyən edilir. Üsul, etalon ölçmə işləri aparmadan, anomal lay təzyiqli zonaları təyin etməyə imkan verir.

- (21) a2001 0096
(22) 15.05.2001
(51)⁷E 21B 47/10
(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)
(72) Tahirov Cəfər Nəriman oğlu, Kazımov Con Həmzə oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Masalab Aleksandr Petroviç (AZ)
(54) NEFT QUYULARININ DEBİTİNİ ÖLÇMƏK ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira neft sənayesinə, daha dəqiq, yüksək debitli quyuların debitini ölçmək üçün istifadə olunan qurğulara aiddir. İxtirada qoyulmuş məsələ qurğunun işləmə etibarlılığını və neft quyularının debitinin ölçülməsinin dəqiqliyini artırmaqdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, neft quyularının debitini ölçmək üçün qısa çıxış borusuyla bir-birilə birləşdirilmiş ölçülü çən və qaz hesablayıcısı şəklində hazırlanmış ölçü qovşağına qoşulmuş dirsəkvari dolama borucuqla, dolama borunun qısa çıxış borusunda və ötürücü borunun boru kəmərilə əlaqələndirilən dirsək hissəsində yerləşdirilən bağlayıcı ventillərlə təchiz olunmuş və qarşı-qarıya tərəfləri açıq, eyni diametrlə, birinin bir tərəfi bağlı, o biri tərəfi dolama borucuq vasitəsilə bir-birilə əlaqələndirilən iki torseal kanaldan ibarət kanallara malik boru müqavimətindən ibarət məlum qurğuda boru müqaviməti ştuserdən və onun yəhərindən ibarət ştuser qovşağı şəklində hazırlanıb, bu halda qarşı-qarıya tərəfləri açıq eyni diametri, birinin bir tərəfi bağlı, o biri tərəfi dolama borucuq vasitəsilə bir-birilə əlaqələndirilən, iki torseal kanaldan ibarət kanallar ştuserin içərisində yerləşdirilib, onun yəhəri isə ştuserin torseal kanallarıyla əlaqələndirilən və dolama borucuqla birləşən iki radial kanalla təchiz olunub, bununla yanaşı dolama borucuğun çıxış qısa borusu sıxılmış qazın verilməsi üçün xəttlə təchiz olunub, ölçülü çənlə qaz hesablayıcısı arasındakı qaz xətti tənzimləmənin açılma təzyiqli qoruyucu klapana təchiz olunub.

BÖLMƏ F

MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ

F 02

- (21) a2004 0004
(22) 15.01.2004
(51)⁷F 02N 11/04
(71)(72) Musayev Zəbulla Nüsrəddin oğlu (AZ)
(54) STARTER-GENERATOR ÜÇÜN İNTİQAL QURĞUSU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondadır ki, starter-generator üçün intiqal qurğusu, sabit cərəyan mühərrikinin aparıcı valından, aparılan valdan, tormoz diskindən, qapaqdan, qasnaqdan və yastıqlardan ibarət olub, qipoid ötürməsi yaradan kiçik və iki böyük dişli çarxlarla, dişli ötürmə yaradan dişli vint və vintli çarxla təchiz olunub, belə ki, vintli çarx

üzərində aparılan valla əlaqələnməmiş qol bərkidilib, tormoz diski isə aparıcı valla əlaqələnməmiş özülə bərkidilib.

F 04

(21) a2002 0223

(22) 28.11.2002

(51)⁷F 04B 13/00; F 16N 27/00

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Bağirov Oktay Təhmasib oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Qurbanov Muxtar Abusət oğlu, Petrov Yuriy Serqeyeviç (AZ)

(54) DOZATOR NASOSU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə, xüsusən, duru kimyəvi reagentlərin dozalaşdırılması vasitələrinə aiddir və xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrində tətbiq oluna bilər. İxtiranın məsələsi dozalaşdırma prosesinin stabilliyinə nail olmaqla dozator nasosunun işinin etibarlılığının artırılması, eləcə də konstruksiyasının və hazırlanmasının sadələşdirilməsidir. Məsələ onunla həll olunur ki, dozator nasosu, silindr və onun içərisində yerləşdirilmiş porşen, ştok mayenin daxil və xaric olması üçün dəliklər, qapayıcı element və yəhərdən ibarət sorucu klapan, eləcə də vurucu klapan ibarət olmaqla, ixtiraya görə, sorucu klapanın qapayıcı elementi ştok üzərində yerləşdirilib və yəhərin porşendəki konus dəliyi ilə birləşdirilmiş konus şəklində hasırlanıb, vurucu klapan isə gövdəsində, oxu lövhənin mərkəzi dəliyinin oxuna paralel istiqamətləndirilmiş boşaltma kanalı yerləşən silindrik lövhədən ibarət zolotnik mexanizmi şəklində hazırlanıb, silindrin aşağı hissəsində onun aşağı yan səthində oturdulmuş vint cütü şəkilli ötürücü mexanizmlə birləşdirilən silindrik şəkilli səyyar arakəsmə şəklində hazırlanmış porşenin gediş tənzimləyicisi quraşdırılıb, bu halda silindrin yuxarı yan səthi və vurucu klapanın zolotnik mexanizminin mərkəzi dəliyi silindrə nisbətən yaylandırılmış ştoku hermetikləşdirən kipləşdirici elementlərlə, porşen və səyyar arakəsmə kipləşdirici rezin halqalarla, ştok sonluqları kənara çıxan ştiflərlə təchiz olunub, mayenin xaric olması üçün dəliyin içərisində vurucu klapan lövhəsinin gövdəsində radial istiqamətdə quraşdırılmış vint başlığı yerləşir.

(21) a2002 0074

(22) 16.04.2002

(51)⁷F 04B 47/02

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNSETLİ) (AZ)

(72) Xasayev Arif Murtuzəli oğlu, Əliyev Yolçu Misir oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Tağıyeva Məhərrəm Ramiz qızı, İsmaylova Elvira Cahangir qızı (AZ)

(54) QUYU ŞTANQ NASOSU.

(57) İxtira neftçixarma sahəsinə, xüsusilə ştanqlı quyu nasoslarına aiddir və xalq təsərrüfatının özlü mayeli və ya dinamik səviyyəsi ştanqlı nasosunun qəbuluna qədər endi-

rilməmiş quyuların istismar olunduğu sahələrə aiddir. İxtirada qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, silindrdən, plunjerdən, qəbul və vurucu klapanlardan, yuxarı hissəsi perforasiya olunmuş qapalı sonluqlu kameradan ibarət məlum ştanqlı quyu nasosunda kamera içərisində gediş məhdudlaşdırıcıları və qazla doldurulmuş, dibinə nisbətən hərəkət edən gövdəsi olan üzgəc quraşdırılıb, üzgəcin dibi yaylandırılmış klapanla, kameranın perforasiya olunmuş hissəsi isə əks klapanla təchiz olunub. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, bilavasitə nasosa istiqamətlənən qazmaye axını impulsları təsiri altında üzgəc təzyiq impulsları yaradır. Kameranın perforasiya olunan hissəsi əks klapanla təchiz olunmuşdur.

F 16

(21) a2005 0212

(22) 30.08.2005

(51)⁷F 16D 65/10, 53/00; B 60T 13/74

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Heydərov Şamil Hilal oğlu (AZ)

(54) AVTOMOBİLİN TORMOZ MEXANİZMİ.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, avtomobilin tormoz mexanizmi qəlib milindən, qəlib mili üstlüyündən, açılan S-şəkilli yumruqla aralanma imkam ilə yerinə yetirilmiş tormoz qəlibindən, friksion üstlükərdən, açılan yumruq kroştəynindən və tormoz barabanından ibarət olub, ona elektromaqnit, rezonatorla sərt bərkidilmiş iki-seksiyalı pyezokeramik element, gərginlik gücləndiricisi, ultrasəs generatoru, düzləndirici və sabit gərginlik mənbəyi daxil edilib, belə ki, rezonator tormoz qəlibi ilə friksion üstlük arasında yerləşib, pyezokeramik elementin rezonans həyəcanlandırıcı seksiyasının elektrodları ultrasəs generatorun çıxışına, verici seksiyasının elektrodları isə əks əlaqə dövrəsi ilə gərginlik gücləndiricisi və düzləndirici vasitəsilə sabit gərginlik mənbəyinin girişinə birləşib, sonuncunun çıxışı isə açılan yumruğun kroştəyni qarşısında yerləşdirilmiş elektromaqnit dolaqlarla birləşib, bu halda friksion üstlüyün xarici səthi

$$H^H(\theta) = \sum_{k=0}^4 (a_{kH}^0 \cos K\theta + b_{kH}^0 \sin K\theta)$$

analitik asılılığa uyğun mikronahamarlıqla yerinə yetirilib, burada: H^H - tormoz barabanının mikrohəndəsi daxili səthini ifadə edən funksiya;

θ - qütb bucağı;

K - 0, 1, 2, ...;

a_{kH}^0 , b_{kH}^0 - Furiye sırasının əmsallarıdır.

BÖLMƏ G

FİZİKA

G 01

(21) a2004 0186

(22) 01.09.2004

(51)⁷G 01D 1/00

(71)(72) Əliyev Rəfail Heydər oğlu (AZ)

(54) AZƏRBAYCAN KAMANÇASI.

(57) İxtira, musiqi sənayesinə, məhz simli kamanlı musiqi alətlərinə aiddir və xalq çalğı alətləri, məsələn, rübab, hicak, kaman və s. üçün istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi, səslənmənin polifonikliyi, alətin diapazonlarının artırılması və alətin konstruktiv elementlərinin təkmilləşdirilməsi yolu ilə ifa edilən musiqi əsərlərinin səslənməsinin yüksək olması hesabına genişləndirilmiş ifaçılıq imkanları olan alətin yaradılmasıdır. Azərbaycan kamançası, daha çox üstünlük verilən heyvan mənşəli təbii materialdan membran çəkilmiş deşiyi olan kürəşəkilli gövdə ilə birləşdirilmiş müəyyən sıra ilə simlər üçün "aşığı" qoldan ibarətdir, membranın üzərində altıq yerləşdirilmişdir, onun altında isə gövdədə simsaxlayan daraq və dayaq ayağı bərkidilmişdir. Qolda iki əlavə bas simləri üçün "aşığılar" yerləşdirilmişdir, simsaxlayan darağın, simləri əlavə kökləmək üçün tənzimləyiciləri vardır. Membran kimi balğın qarın hissəsinin dərisi istifadə edilmişdir, gövdədə isə deşiyinin diametri üzrə simlərin vibrasiyasının rezonansını gücləndirən elementlər kimi sədəf lövhəciklər yerləşirlər.

(21) a2003 0243

(22) 04.12.2003

(51)⁷G 01K 7/32; A 61B 5/01

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Musayev Rövşən Əli oğlu (AZ)

(54) HİPOTALAMUSUN TEMPERATURUNU TƏYİN EDƏN QURGU.

(57) Bu ixtira termometriyaya aiddir, tibbi və təcürbi biologiyada, hipotalamusda temperaturu təyin etmək üçün istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi, ölçmə zamanı toxuma və orqanların zədələnməməsini təmin etməklə, ölçmənin antiseptikliyi, ölçmə həssaslığını və etibarlılığını artırmaqdır. Qarşıya qoyulan məsələyə nail olmaq üçün, hipotalamusun temperaturunu təyin edən qurğu, tərkibinə termohəssas element kimi istifadə edilən kvarts termorezonatoru daxil olmaqla, ixtiraya əsasən, kvarts termorezonatoru gümüş folqadan yarım konus formasında hermetik, içərisinə arqon qazı doldurulmuş, oturacağında ftoroplast-3 materialından hazırlanmış istilik izolyatoru ilə yerinə yetirilmişdir.

(21) a2003 0241

(22) 04.12.2003

(51)⁷G 01N 21/17, 21/79; G 01J 1/10; C 10G 19/00

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Nağıyev Xəlil Camal oğlu, Qəmbərov Dəmir Heydər oğlu, Məmmədov Polad Rasim oğlu, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)

(54) QALAYIN FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.

(57) İxtira analitik kimyaya aiddir və qalayın ionlarının mis əsaslı ərintilərdə, filizlərdə, məhlullarda, təbii və çirkab sularında təyində istifadə oluna bilər. Qalayın batofenantrolinin iştirakında kompleks əmələgətirici 2,2',3,4-tet-

raoksi-3-sulfo-5'-xlorazobenzol reagentlə, onu müxtəlif liqandlı rəngli kompleks birləşməsinə çevrilməsi daxil olan qalayın fotometrik təyini üsulu təklif olunur.

(21) a2004 0048

(22) 24.03.2004

(51)⁷G 01N 21/25; C 01G 23/00

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Nağıyev Xəlil Camal oğlu, Qəmbərov Dəmir Heydər oğlu, İbadov İbad Hüseyn oğlu (AZ)

(54) TİTANIN SPEKTROFOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.

(57) İxtira analitik kimyaya aiddir və titan ionlarının alüminium ərintilərdə, dəniz qumlarında, təbii xammalda və texnoloji məhlullarda təyində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi titanın təyində seçiciliyin və ekspressliyin artırılmasıdır. Qoyulmuş məsələ onunla həll edilir ki, titanın spektrofotometrik təyini üsulunda, onun turş mühitdə üzvü reagentlə rəngli müxtəlif liqandlı kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olmaqla, ixtiraya görə, çevrilməni 2,3,4-trioksi-4'-sulfoazobenzolla hidrofob amin-trifenilquanidin iştirakı ilə yerinə yetirirlər.

(21) a2003 0242

(22) 04.12.2003

(51)⁷G 01N 21/27, 21/75, 21/78;

G 01J 1/12, C 01G 39/00

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Nağıyev Xəlil Camal oğlu, Qəmbərov Dəmir Heydər oğlu (AZ)

(54) MOLİBDENİN FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.

(57) İxtira analitik kimyaya aiddir və molibdenin ionlarının ərintilərdə, filizlərdə, məhlullarda, təbii və çirkab sularında təyində istifadə oluna bilər. Setilpiridinləromidin iştirakı ilə turş mühitdə kompleks əmələgətirici 2,2',3,4-tetraoksi-3-sulfo-5'-nitroazobenzol reagentlə, onu müxtəlif liqandlı rəngli kompleks birləşməsinə çevrilməsi daxil olan molibdenin fotometrik təyini üsulu təklif olunur.

(21) a2002 0118

(22) 24.06.2002

(51)⁷G 06F 3/00; G 09B 21/00

(71)(72) Myaqkov Yuriy Qriqoryeviç (AZ)

(54) BİOTEXNİKİ UYGUNLAŞMIŞ NƏZARƏTÇİ ÜÇÜN KOORDİNAT-MOTOR AKTİVLİK DEŞİFRATORU VƏ UNİVERSAL TAKTİL PANELE.

(57) İxtira hesablama texnikasına, insan-maşın neyrobio texniki sistemlərə, görmənin iştirakı olmadan universal məlumatın klavişsiz daxil edilməsi üçün biotexniki uyğun-

laşmış qurğulara, üçüncü siqnal sisteminə, koordinat-motor (KM) və koordinat-nitq (KN) refleksinə əsaslanan yeni informasiya texnologiyasına aiddir. Xüsusi halda o, əlifbaların işarələrinə, proqramların simvol və rəqəmlərinə ekvivalent əlin və əl barmaqlarının kvazifonik KN hərəkətlərini rəqəm koduna çevirən deşifratorlara aiddir. İxtirada qarşıya qoyulan məsələ görmənin iştirakı olmadan universal informasiyanı yüksək sürət və dəqiqliklə klavişsiz daxil edilməsini təmin etməklə KM aktivlik deşifratorunun funksional imkanlarını genişləndirməkdir. Məsələnin həlli üçün biotexniki uyğunlaşmış nəzarətçi üçün koordinat-motor aktivliyi deşifratoru (DŞ), üzərində təmas elementləri, birinci və ikinci sətir vericiləri blokları, simvol zonası vericisinin girişinə qoşulmuş əvvəldənsəzləmə və idarə elementləri qrupu, birinci və ikinci sətir kodu formalaşdırıcıları yerləşən universal taktıl paneli olan təmas-giriş (TG) blokundan və tərkibinə üç VƏ-YA elementindən yerinə yetirilmiş ümumiləşdirilmiş qovşaq, sürüşmə reqistri, YOX elementi, sayğac, bölücü, impulslar generatoru daxil olan skanəedici (SK) blokdən ibarətdir, ixtiraya görə ona, tərkibinə birinci fonem çevirgəci və ikinci səhifə çevirgəci daxil olan zona kodunun qoyuluşu bloku əlavə edilmişdir. TG blokunda birinci və ikinci sətir kodu formalaşdırıcıları iki multipleksorda yerinə yetirilmişdir. Universal taktıl panel, TG blokunun mikrosxemləri olan və panelin çərçivə-gövdəsində yerləşdirilən lövhədən, alt və üz lövhələrdən (plata) ibarətdir, ixtiraya görə, ona dilin kvazinitq strukturunun qoşa-fonem quruluşunu və öyrənməndə koordinat-nitq refleksinin formalaşmasını təmin edən vasitə və informasiyanın görünüşünü və əlifbasını çevirən vasitə əlavə edilmişdir. Dilin kvazinitq strukturunun qoşa-fonem quruluşunu və öyrənməndə koordinat-nitq refleksinin formalaşmasını təmin edən vasitə doqquz qrup təmas-giriş elementləri şəklində yerinə yetirilmişdir.

G 06

(21) a2004 0224

(22) 05.11.2004

(51)⁷G 06F 17/00; G 01N 33/00

(71)(72) Nurubəyli Zülfiqar Kamil oğlu, Nuriyev Kamil Zülfiqar oğlu (AZ)

(54) NEFT VƏ QAZ YATAQLARININ AXTARIŞI ÜÇÜN GEOKİMYƏVİ MƏLUMATLARIN EMALI ÜSULU.

(57) Neft və qaz yataqlarının axtarışı üçün geokimyəvi məlumatların emalı üsulu, neft və qaz yataqlarının kəşfiyyatı sahəsinə aid olub, digər faydalı qazıntıların axtarışında da istifadə oluna bilər. İxtiranın məqsədi, yatağın konturunu, dərinliyini, məhsuldarlığının və karbohidrogenlərin tərkibi üzrə axtarış işlərinin nəticələrinin etibarlılığının artırılmasıdır. Qarşıya qoyulan məsələ, hər 10-50 m-dən bir əvvəldən qazılmış 50-100-dən az olmayan quyuların əsas və ikinci dərəcəli geokimyəvi göstəricilər spektrinin kütlə-spektrometrik tədqiqatının nəticələri əsasında verilənlər bankının yaradılması, göstəricilərin özlərinin, həmçinin onların müxtəlif kombinasiyalarının dərinlik üzrə paylanması təşkil edilməsi, daha sonra quyuların qazılma prosesində verilənlər bankından alınmış anoloji mə-

lumatla nəticələrin müqayisəli analizi yolu ilə qazmanın gözlənilən nəticəsini proqnozlaşdırılması yolu ilə həll olunur. Hesablamalar göstərir ki, birincisi, bu üsulla proqnozlaşdırmanın doğruluğu 25-30%-dən az olmayaraq artır, ikincisi isə, yatağa qədər məsafənin böyük dəqiqliklə təyin edilməsi imkanları meydana çıxır.

(21) a2004 0185

(22) 31.08.2004

(51)⁷G 06F 19/00; G 06F 17/60

(71) «Bakı Banklararası Valyuta Birjası» Qapalı Tipli Səhmdər Cəmiyyəti (AZ)

(72) Məmmədov Ramiz Zeynal oğlu, Əmirbəyov Fərhad Fikrət oğlu (AZ)

(54) ƏMLAK BAZARININ QIYMƏTLƏR İNDEKSİNİN TƏYİNİ SİSTEMİ.

(57) İxtira əmlak obyektlərinin qiymətinin təyini üçün rəqəmli hesablanma və verilənlərin işlənməsi qurğularına və üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi, onları məlumat, tədqiqat, marketinq və investisiya məqsədlərində istifadə etməyə imkan verən obyektiv göstəricilərin alınmasıdır. Qoyulmuş məsələ, obyektlərin qiymətlərinin məlumat bazasından, verilənlərin işlənməsi blokundan, hesablanmaların cari və sonrakı dövrlərindəki əmlak obyektlərinin mövqeyinin qiymətlərinin yaddaş vəsaitindən ibarət olan əmlak bazarının qiymətlər indeksinin təyini sistemi AZERI REI (REAL ESTATE INDEX) ilə əldə edilir ki, onda da verilənlərin işlənməsi bloku sistemin sabit baza elementidir və ona da əlavə olaraq, baza elementini hesablama dövrünə qiymətlərin indeksinin təyini üçün istifadə edilən verilənlərin sonrakı işlənməsi bloku daxil edilmişdir, bununla bərabər, verilənlərin sonrakı işlənməsi blokunun birinci girişini verilənlərin işlənməsi blokuna qoşulub, ikinci girişini hesablanmaların cari və hər sonrakı dövrlərindəki əmlak obyektlərinin mövqeyinin qiymətlərinin yaddaş vəsaitinə qoşulub.

BÖLMƏ H**ELEKTRİK****H 01**

(21) a2004 0118

(22) 11.06.2004

(51)⁷H 01L 27/00, 31/04

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Əliyev Fərzəli Fazil oğlu, Tahirov Bəkir Abbas oğlu, Nəsirova Reyhanat İbrahim qızı (AZ)

(54) TERMOMAQNİT MATERIAL.

(57) İxtira yarımkecirici cihazların alınması sahəsinə, məhz effektiv termomaqnit materialların aşqarlanmasına aiddir. İxtiranın məsələsi otaq temperaturunda geniş dalğa uzunluğu diapazonunda elə termomaqnit material almaq-

dır ki, istilik seli qəbuledicisinin işlənməsi üçün onun parametrləri kifayət qədər yüksək olsun. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, termomaqnit material gümüş telluridi əsasında olmaqla, ixtiraya görə, əsas əlavə olaraq 0,25 at.% gümüş ilə aşqarlanıb. Alınmış termomaqnit materialın əsas parametrləri aşağıdakı qiymətlərə malikdir:

$$Z=1,5 \cdot 10^{-3} \text{K}^{-1}; \delta=3,2 \cdot 10^{-4} \text{B.M/BT}$$

Bununla $T=300\text{K}$, $B=0,5\text{Tl}$, B-mağnit induksiyasının qiymətidir, Tl-mağnit induksiyasının vahididir.

(21) a2004 0079

(22) 28.04.2004

(51)⁷H 01L 41/22; C 08L 23/06; H 03K 17/78

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Kərimov Mahmud Kərim oğlu, Qurbanov Mirzə Əbdül oğlu, Əliyev Qadir Qurbanəli oğlu, Musayeva Sevinc Nadir qızı, Quliyev Müsafir Məzahir oğlu, Orucov İlqar Nəcibəddin oğlu (AZ)

(54) YÜKSƏK EFFEKTİLİ FOTOVOLTAİK KOMPOZİTLƏRİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira müxtəlif təyinatlı aktiv dielektriklərin, optoelektronika və yüksək effektiv günəş batareyalarının işlənilib hazırlanması sahəsinə aiddir (fotovoltaik generatorlar). Polimerin ərimə temperaturunda komponentlərin homogen qarışığının isti preslənməsindən, polimerin kristallaşma temperaturuna qədər soyudulması ilə hava mühitində elektrik qazboşalması plazması şəraitində kristallaşmasından və kompozitin elektrotermopolyarlaşmasından ibarət olan üsul təklif olunur. Kompozitin eyni zamanda elektrik qaz boşalması plazması şəraitində kristallaşmasını pilləvari həyata keçirirlər, belə ki məlum kompozitdə elektrik yükünün effektiv yığılmasına imkan yaradan temperatur sahəsini təyin edirlər və həmin temperaturda 0,5 saat müddətində saxlayırlar.

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)
99/001481	E 21B 33/136		C 10G 19/00		C 01G 23/00	a2004 0118	H 01L 27/00
	E 21B 43/25	a2003 0242	G 01N 21/27	a2004 0067	C 10M 105/06		H 01L 31/04
a2000 0113	E 21B 43/22		G 01N 21/75		C 10M 129/10	a2004 0121	C 10G 1/04
a2001 0096	E 21B 47/10		G 01N 21/78		C 10M 133/16	a2004 0127	C 05B 11/08
a2002 0039	E 21B 33/13		G 01J 1/12	a2004 0069	A 24D 3/14	a2004 0138	A 61K 31/00
a2002 0048	E 21B 43/01		C 01G 39/00	a2004 0072	E 03F 3/02	a2004 0140	C 07C 15/24
a2002 0072	E 21B 43/00	a2003 0243	G 01K 7/32	a2004 0073	C 10M 105/06		C 07C 11/08
a2002 0074	F 04B 47/02		A 61B 5/01		C 10M 135/28		C 10M 105/06
a2002 0118	G 06F 3/00	a2003 0252	A 01D 34/03	a2004 0079	H 01L 41/22	a2004 0144	A 01B 3/36
	G 09B 21/00	a2003 0261	E 21B 47/06		C 08L 23/06	a2004 0157	A 01K 47/02
a2002 0220	E 21B 37/08	a2004 0004	F 02N 11/04		H 03K 17/78	a2004 0162	B 02C 9/00
a2002 0223	F 04B 13/00	a2004 0008	B 62D 49/02	a2004 0091	C 10M 151/02	a2004 0168	C 07C 39/06
	F 16N 27/00	a2004 0031	C 10M 101/02		C 10M 153/02		C 07C 39/17
a2002 0224	E 21B 43/00		C 10M 119/02	a2004 0094	C 08L 61/34	a2004 0176	E 02B 8/02
	F 04B 47/04		C 10M 133/12		C 08J 5/14	a2004 0177	E 02B 8/02
a2002 0225	E 21B 43/18		C 10M 135/10	a2004 0098	C 08F 2/28	a2004 0178	A 23K 1/00
a2002 0227	E 21B 37/06		C 10M 137/14		C 08F 120/56	a2004 0185	G 06F 19/00
a2003 0020	C 09K 7/02		C 10M 143/02		C 07C 68/54		G 06F 17/60
a2003 0021	C 09K 7/02		C 10M 146/06	a2004 0099	C 07C 15/24	a2004 0186	G 01D 1/00
a2003 0063	C 08K 5/18	a2004 0035	C 10M 119/02		C 07C 11/08	a2004 0200	E 21B 43/00
	C 07C 9/08		C 10M 137/14		C 10M 105/06	a2004 0224	G 06F 17/00
	C 07C 211/46		C 10M 107/00	a2004 0100	C 08J 3/09		G 01N 33/00
a2003 0163	A 61F 5/04		C 10M 155/02		C 08F 10/10	a2004 0232	C 09B 61/00
a2003 0203	E 21B 43/02	a2004 0039	C 07D 331/04		C 08C 19/12	a2004 0236	E 21B 36/04
a2003 0236	C 07C 39/16		C 07C 335/04	a2004 0101	C 10G 33/04	a2004 0272	C 08F 240/00
	C 08F 279/04		C 07C 37/08	a2004 0104	C 10M 101/02	a2005 0010	B 65D 41/34
	C 08G 8/12	a2004 0046	C 07C 15/24		C 10M 135/18	a2005 0013	C 02F 1/58
a2003 0241	G 01N 21/17		C 10M 107/12		C 10M 137/14	a2005 0212	F 16D 65/10
	G 01N 21/79		C 10M 107/18	a2004 0105	C 07F 17/02		F 16D 53/00
	G 01J 1/10	a2004 0048	G 01N 21/25	a2004 0115	A 01M 5/00		B 60T 13/74

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi
A 01B 3/36	a2004 0144	C 07D 331/04	a2004 0039	C 10M 119/02	a2004 0035	E 21B 43/25	99/001481
A 01D 34/03	a2003 0252	C 07F 17/02	a2004 0105	C 10M 129/10	a2004 0067	E 21B 47/06	a2003 0261
A 01K 47/02	a2004 0157	C 08C 19/12	a2004 0100	C 10M 133/12	a2004 0031	E 21B 47/10	a2001 0096
A 01M 5/00	a2004 0115	C 08F 2/28	a2004 0098	C 10M 133/16	a2004 0067	F 02N 11/04	a2004 0004
A 23K 1/00	a2004 0178	C 08F 10/10	a2004 0100	C 10M 135/10	a2004 0031	F 04B 13/00	a2002 0223
A 24D 3/14	a2004 0069	C 08F 120/56	a2004 0098	C 10M 135/18	a2004 0104	F 04B 47/02	a2002 0074
A 61B 5/01	a2003 0243	C 08F 240/00	a2004 0272	C 10M 135/28	a2004 0073	F 04B 47/04	a2002 0224
A 61F 5/04	a2003 0163	C 08F 279/04	a2003 0236	C 10M 137/14	a2004 0031	F 16D 53/00	a2005 0212
A 61K 31/00	a2004 0138	C 08G 8/12	a2003 0236	C 10M 137/14	a2004 0035	F 16D 65/10	a2005 0212
B 02C 9/00	a2004 0162	C 08J 3/09	a2004 0100	C 10M 137/14	a2004 0104	F 16N 27/00	a2002 0223
B 60T 13/74	a2005 0212	C 08J 5/14	a2004 0094	C 10M 143/02	a2004 0031	G 01D 1/00	a2004 0186
B 62D 49/02	a2004 0008	C 08K 5/18	a2003 0063	C 10M 146/06	a2004 0031	G 01J 1/10	a2003 0241
B 65D 41/34	a2005 0010	C 08L 23/06	a2004 0079	C 10M 151/02	a2004 0091	G 01J 1/12	a2003 0242
C 01G 23/00	a2004 0048	C 08L 61/34	a2004 0094	C 10M 153/02	a2004 0091	G 01K 7/32	a2003 0243
C 01G 39/00	a2003 0242	C 09B 61/00	a2004 0232	C 10M 155/02	a2004 0035	G 01N 21/17	a2003 0241
C 02F 1/58	a2005 0013	C 09K 7/02	a2003 0020	E 02B 8/02	a2004 0176	G 01N 21/25	a2004 0048
C 05B 11/08	a2004 0127	C 09K 7/02	a2003 0021	E 02B 8/02	a2004 0177	G 01N 21/27	a2003 0242
C 07C 9/08	a2003 0063	C 10G 1/04	a2004 0121	E 03F 3/02	a2004 0072	G 01N 21/75	a2003 0242
C 07C 11/08	a2004 0099	C 10G 19/00	a2003 0241	E 21B 33/13	a2002 0039	G 01N 21/78	a2003 0242
C 07C 11/08	a2004 0140	C 10G 33/04	a2004 0101	E 21B 33/136	99/001481	G 01N 21/79	a2003 0241
C 07C 15/24	a2004 0046	C 10M 101/02	a2004 0031	E 21B 36/04	a2004 0236	G 01N 33/00	a2004 0224
C 07C 15/24	a2004 0099	C 10M 101/02	a2004 0104	E 21B 37/06	a2002 0227	G 06F 17/00	a2004 0224
C 07C 15/24	a2004 0140	C 10M 105/06	a2004 0067	E 21B 37/08	a2002 0220	G 06F 17/60	a2004 0185
C 07C 37/08	a2004 0039	C 10M 105/06	a2004 0073	E 21B 43/00	a2002 0072	G 06F 19/00	a2004 0185
C 07C 39/06	a2004 0168	C 10M 105/06	a2004 0099	E 21B 43/00	a2002 0224	G 06F 3/00	a2002 0118
C 07C 39/16	a2003 0236	C 10M 105/06	a2004 0140	E 21B 43/00	a2004 0200	G 09B 21/00	a2002 0118
C 07C 39/17	a2004 0168	C 10M 107/00	a2004 0035	E 21B 43/01	a2002 0048	H 01L 27/00	a2004 0118
C 07C 68/54	a2004 0098	C 10M 107/12	a2004 0046	E 21B 43/02	a2003 0203	H 01L 31/04	a2004 0118
C 07C 211/46	a2003 0063	C 10M 107/18	a2004 0046	E 21B 43/18	a2002 0225	H 01L 41/22	a2004 0079
C 07C 335/04	a2004 0039	C 10M 119/02	a2004 0031	E 21B 43/22	a2000 0113	H 03K 17/78	a2004 0079

SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(21) S2004 0026

(22) 19.11.2004

(51)⁷ 13-03

(71) Makel Elektrik Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (TR)

(72) Atilla Dogan (TR)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) ELEKTRİK QOŞUCUSU (2 VARIANT).

(57) Elektrik qoşucusu (variant 1), aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- üz panelin olması ilə;
- üz panelinin, mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin deşiyində klavişin olması ilə;
- üz panelin üz səthinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə; fərqlənir:
- içəqoyulan hissənin olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin kontur xətlərinin düzxətli forması və dəyirmilənmiş bucaqları ilə;
- hər biri düzxətli aşağı qabırğaya və uzunluğunun ortasında yuxarı nöqtəsi olan qövsvari yuxarı qabırğaya malik olan dörd yan panellərin olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn və mürəkkəb qabarıq relyefə malik olan vahid üz səthin olması ilə: onun tərəfləri qoşucunun yan panellərinin qövsvari yuxarı qabırğalarının üstündə yerləşir, mərkəzə doğru isə üz səth, üz panelin həndəsi mərkəzində yerləşən xəyali küt təpəyə tərəf səlis qalxır;
- klavişin üz səthinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə.

Elektrik qoşucusu (variant 2), aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- üz panelin olması ilə;
- üz panelinin, mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin deşiyində klavişin olması ilə;
- üz panelin üz səthinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə. fərqlənir:
- qoşucunun üz panelinin deşiyində eyni ölçülü düzbucaqlı formalı iki klavişin olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin kontur xətlərinin düzxətli forması və dəyirmilənmiş bucaqları ilə;

- hər biri düzxətli aşağı qabırğaya və uzunluğunun ortasında yuxarı nöqtəsi olan qövsvari yuxarı qabırğaya malik olan dörd yan panellərin olması ilə;

- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn və mürəkkəb qabarıq relyefə malik olan vahid üz səthlərinin olması ilə: onun tərəfləri qoşucunun yan panellərinin qövsvari yuxarı qabırğalarının üstündə yerləşir, mərkəzə doğru isə üz panelin həndəsi mərkəzində yerləşən xəyali küt təpəyə tərəf səlis qalxır;
- klavişlərin üz səthinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə.

(21) S2004 0028

(22) 19.11.2004

(51)⁷ 13-03

(71) Makel Elektrik Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (TR)

(72) Atilla Dogan (TR)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) ELEKTRİK ROZETKASI (2 VARIANT).

(57) Elektrik rozetkasi (variant 1), aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- üz panelinin olması ilə;
- üz panelinin, mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- içəqoyulan hissənin üz panelin deşiyində yerləşməsi ilə;
- içəqoyulan hissədə yastı dibli silindrik çöküyün olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə; fərqlənir:
- aralıq içəqoyulan hissənin olması ilə;
- üz panelin əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin kontur xətlərinin düzxətli forması və dəyirmilənmiş bucaqları ilə;
- hər biri düzxətli aşağı qabırğaya və uzunluğunun ortasında yuxarı nöqtəsi olan qövsvari yuxarı qabırğaya malik olan dörd yan panellərin olması ilə;
- üz panelin, əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin üz səthlərindən əmələ gələn və mürəkkəb qabarıq relyefə malik olan vahid üz səthinin olması ilə: onun tərəfləri rozetkanın yan panellərinin qövsvari yuxarı qabırğalarının üstündə yerləşir, mərkəzə doğru isə üz səth üz panelin həndəsi mərkəzində yerləşən xəyali küt təpəyə tərəf səlis qalxır.

Elektrik rozetkasi (variant 2), aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- üz panelinin olması ilə;
- üz panelinin, mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- içəqoyulan hissənin üz panelin deşiyində yerləşməsi ilə;
- içəqoyulan hissədə yastı dibli silindrik çöküyün olması ilə;

- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;
- fərqlənir:
- aralıq içəqoyulan hissənin olması ilə;
- üz panelin əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin kontur xəttlərinin düzxətli forması və dəyirmiləşmiş bucaqları ilə;
- hər biri düzxətli aşağı qabırğaya və uzunluğunun ortasında yuxarı nöqtəsi olan qövsvari yuxarı qabırğaya malik olan dörd yan panellərin olması ilə;

- üz panelin, əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin üz səthlərindən əmələ gələn və mürəkkəb qabarıq relyefə malik olan vahid üz səthinin olması ilə: onun tərəfləri rozetkanın yan panellərinin qövsvari yuxarı qabırğalarının üstündə yerləşir, mərkəzə doğru isə üz səth üz panelin hündəsi mərkəzində yerləşən xəyalı küt tərəyə tərəf səlis qalxır;
- əsas içəqoyulan hissədəki silindrik çöküyün içində yerləşmə elementlərinin olması ilə;
- əsas içəqoyulan hissədəki silindrik çöküyün içində yönləndirici elementlərin olması ilə.

(21) S2005 0012

(22) 18.04.2005

(51)⁷ 22-01

(71) «YENİ-TEX» Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət (AZ)

(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu, Kərimov Faiq Qafar oğlu, Məmmədov Faiq Nəcəfqulu oğlu, Aydazadə Şahin Rafiq oğlu (AZ)

(54) LAZER NIŞANGÖSTƏRİCİSİ.

(57) Lazer nişangöstəricisi aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi ilə: silindrik korpus, yustirləmə vintləri, şüalandırıcı, qoşma sistemi, bərkitmə sistemi,

fərqlənir:

- qoşma sisteminin qoşqusunun "T" formalı yerinə yetirilməsi ilə;
- silaha bərkitilmənin qarmaq formasında yerinə yetirilməsi ilə.

**SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN
GÖSTƏRİCİLƏRİ****SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (SNBT)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (SNBT)
S2004 0026	13-03	S2005 0012	22-01
S2004 0026	13-03		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

İndeks (SNBT)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (SNBT)	İddia sənədinin nömrəsi
13-03	S2004 0026	22-01	S2005 0012
13-03	S2004 0026		

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ
İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ**

BÖLMƏ A

**İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN
EDİLMƏSİ**

A 61

(11) i2005 0112 (21) a2004 0059
(51)⁷A 61F 13/00; 105:00 (22) 09.04.2004
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Bilalzadə Sahib Yaqub oğlu (AZ)
(54) ÜZ-ÇƏNƏ NAHIYƏSİ ÜÇÜN FUNKSIONAL
SARĞI.

(57) 1. Üz-çənə nahiyəsi üçün funksional sarğı ilgəkləri olan sərt fiksəedici hissədən və kəmərlərdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, xarici tərəfi üzərində perimetri boyu, başətrafi bərkidilən kəmərləri keçirmək üçün metaldan yerinə yetirilmiş ilgəklər yerləşən fiksəedici hissə plastmass qabarıq müstəvi şəklində yerinə yetirilmişdir.

2. 1-ci bənd üzrə sarğı onunla fərqlənir ki, fiksəedici hissənin qabarıq müstəvisi girdə formada bir-birindən eyni məsafədə yerləşən üç ilgəklə yerinə yetirilmişdir.

3. 1-ci bənd üzrə sarğı onunla fərqlənir ki, fiksəedici hissənin qabarıq müstəvisi dördbucaqlı formada küncələrində yerləşən dörd ilgəklə yerinə yetirilmişdir.

4. 1-ci bənd üzrə sarğı onunla fərqlənir ki, plastmas təzyiqliq altında qaynadıldıqda polimerləşən stomatoloji materialdır.

(11) i2005 0097 (21) a2003 0120
(51)⁷A 61K 33/00 (22) 09.06.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) «YENİ-TEX» Kompaniyası, Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu, Musayev Əlişir Veys oğlu, Qəhrəmanova Xəlilə Tofiq qızı (AZ)
(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu, Musayev Əlişir Veys oğlu, Qəhrəmanov Nəcəf Tofiq oğlu, Qəhrəmanova Xəlilə Tofiq qızı, Əhmədov Vəliyəddin Nüsrət oğlu (AZ)
(54) NAFTALAN APPLİKASIYALARI ÜÇÜN QIZDIRICI VƏ ZƏRƏRSİZLƏŞDİRİCİ VASİTƏ.

(57) Naftalan applikasiyaları üçün qızdırıcı və zərərsizləşdirici vasitə kimi Aydağ yatağının klinoptilolit tipli dehidratlaşmış seolitinin tətbiqi.

(11) i2005 0095 (21) a2003 0232
(51)⁷A 61K 35/08; A 61P 35/00 (22) 10.11.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) Azərbaycan Tibb Universiteti, Əliyeva Tamilla Şamil qızı, Fərəməzov Abdulla Zəhinulla oğlu, Abdullayev Nadir Məmməd oğlu, Ağayev Məcnun İslam oğlu, Əliquliyev Ramazan İsmayıl oğlu (AZ)

(72) Əliyeva Tamilla Şamil qızı, Fərəməzov Abdulla Zəhinulla oğlu, Abdullayev Nadir Məmməd oğlu, Ağayev Məcnun İslam oğlu, Əliquliyev Ramazan İsmayıl oğlu (AZ)
(54) DƏRİN ŞİŞLƏRİN MÜALİCƏSİ ÜÇÜN TERMOTERAPEVTİK VASİTƏ.

(57) Darıdağ mineral suyunun dərin şişlərin müalicəsi üçün termoterapevtik vasitə kimi tətbiqi.

(11) i2005 0100 (21) a2003 0097
(51)⁷A 61K 35/78, 29/00; (22) 19.05.2003
A 61P 29/00
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Səfərov Muqdad Hidayət oğlu (AZ)
(54) İLTİHAB ƏLEYHİNƏ TƏSİRƏ MALİK OLAN VASİTƏ.

(57) İltihab əleyhinə təsirə malik olan vasitə, bitki mənşəli bioloji fəal komponentdən və etil spirtindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, o öz tərkibində komponentlərin növbəti nisbətində bitki mənşəli bioloji fəal komponent kimi meşə liğının köklərinin bişirməsini, və əlavə olaraq şəkər saxlayır, kütlə %:

Meşə liğının köklərinin bişirməsi	70-75
96 %-li etil spirli	5-7
Şəkər	20-23

BÖLMƏ B

MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

B 01

(11) i2005 0118 (21) a2001 0031
(51)⁷B 01J 23/26 (22) 07.02.2001
(44) 30.10.2002
(71)(72)(73) Həsən-zadə Qalina Zahid qızı, Seyidbəyova Samirə Faiq qızı (AZ)
(54) QAZ TULANTILARININ AZOT, KARBON OKSIDLƏRİNDƏN VƏ ÜZVİ BİRLƏŞMƏLƏRDƏN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜÇÜN KATALİZATOR.

(57) Qaz tulantılarının azot, karbon oksidlərdən və üzvi birləşmələrdən təmizlənməsi üçün katalizator, Cu, Co, Ni və Al₂O₃ daxil olan şpinel struktura malik aparıcı üzərində XY₂O₄ şpinel quruluşlu oksid sistemindən, harada ki X - Cu, Co, Ni, Fe, Cd; Y - Fe, Cr, Co, ibarət olmaqla, onunla fərqlənir ki, aktiv kütlə və aparıcı tərkibində əlavə olaraq Mn saxlayır və katalizator metala hesablanan aşağıda göstərilən tərkibdədir (kütlə,%):

Cu	1,01-15,05
Co	1,02-15,65
Ni	1,01-14,20
Fe	0,02-4,05
Zn	0,01-0,55
Cd	0,01-0,60

Cr 0,01-5,00
Mn 1,02-17,88
Al₂O₃ qalanı

(51)⁷B 22F 3/02 (22) 22.04.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)
(72) Məmmədov Arif Tapdıq oğlu, İmanova Radə Araz qızı (AZ)
(54) OVUNTU MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI ÜSULU.

(11) i2005 0110 (21) a2004 0060
(51)⁷B 01J 23/86; B 01D 53/86 (22) 09.04.2004
(44) 30.12.2004

(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)

(72) Litvişkov Yuriy Nikolayeviç, Muradova Pəri Ağahüseyn qızı, Qocayeva Nailə Sabir qızı, Əfəndiyev Məcid Ramiz oğlu, Cəfərova Susanna Əbdüləziz qızı, Zülfüqarova Sima Məmməd qızı, Şakunova Ninel Vladislavovna, Mərdanova Nelli Məcid qızı, Şeynin Viktor Yefimoviç (AZ)

(54) KARBON MONOOKSİDİN OKSİDLƏŞMƏSİ ÜÇÜN KATALİZATOR.

(57) Karbon monooksidin oksidləşməsi üçün katalizator, əsası γ -alüminium oksidi olan daşıyıcının üzərinə çəkilmiş mis, kobalt, xrom və manqan oksidlərindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, komponentlərin aşağıdakı nisbətində (% kütlə):

CuO 1,5-2,5
CO₃O₄ 1,0-2,0
Cr₂O₃ 0,8-2,5
MnO₂ 1,5-2,6
 γ -Al₂O₃ qalanı

daşıyıcı spiral şəklində əyilən qofriləşmiş alüminium folqanın səthini hidrotermal işləməklə almaq, əvvəlcədən formalaşmış γ -alüminium oksidi təbəqəsindən ibarətdir.

B 22

(11) i2005 0108 (21) a2003 0080
(51)⁷B 22F 3/02; C 22C 1/04 (22) 22.04.2003
(44) 30.12.2004

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Arif Tapdıq oğlu, İmanova Radə Araz qızı (AZ)

(54) DƏMİR ƏSASLI KOMPOZİSİYON BİŞMİŞ MATERIAL ALMAQ ÜÇÜN ŞİXTƏ.

(57) Dəmir əsaslı kompozision bişmiş material almaq üçün şixtə, dəmir ovuntusundan və polad ovuntusundan ibarət olub onunla fərqlənir ki, o tərkibində komponentlərin aşağıdakı küt.%-i nisbətində Cr45 markalı polad ovuntusunu saxlayır:

Cr 45 markalı polad ovuntusu 50-70
Dəmir ovuntusu qalanı

bu halda polad ovuntusunun iriliyi 200 mkm-dən az, dəmir ovuntusunun iriliyi 100 mkm-dən az, polad ovuntusunun iriliyinin dəmir ovuntusunun iriliyinə nisbəti 1,5:1÷3:1 təşkil edir.

(11) i2005 0109 (21) a2003 0079

B 25

(11) i2005 0120 (21) 99/001604
(51)⁷B 25H 7/04 (22) 19.11.1999
(44) 01.10.2001

(71)(72)(73) Abdullayev Qurban Sadıq oğlu, Həmidov Fəxrəddin Camal oğlu, Fərhadov Zakir İsaməddin oğlu (AZ)

(54) BORULARI MARKALAMAQ ÜÇÜN QURĞU.

(57) Boruları markalamaq üçün qurğu, gövdə, nişanlıyıcı, pnevmatik silindr və nəqliyyat rolqançı xətti saxlayan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, o, əlavə olaraq boru boyunca reyka mexanizmlə addım yerdəyişdiricili barabanın addım mühərrikinin köməyi ilə hərəkət edən barabana, dayaq diyircəkli yastığı ilə təchiz edilmiş və barabanın addım mühərrikinin valı üzərində qurulmuş barabana və barabanın oxu istiqamətində, pnevmatik silindrin ştoku ilə qarşılıqlı təsirdə olan, yaylı nişanlıcıya malikdir.

B 44

(11) i2005 0116 (21) 99/001333
(51)⁷B 44C 1/10, 1/24, 5/00 (22) 04.05.1999
(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Ələyi Səba Səməd qızı (AZ)

(54) BƏDİİ TƏSVİRİN HASIRLANMASI ÜSULU.

(57) 1. Bədii təsvirin hazırlanması üsulu məmulatın əsasını irəlindən hazırlanmasından, göstərilən şəklin əmələ gəlməsi üçün əsasa növbəti dekorativ elementlərin yapışdırılmasından, həm də şəkil əmələ gətirilən zaman elementlərin çox qatlı yapışdırılmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əvvəl şəklin eskizini kağızda yaradırlar, sonra yandırma ilə onu parça üzərinə köçürürlər, sonra əsas fona eyni parçadan əlavə eskiz əsasında kəsilmiş ayrı-ayrı dekorativ elementləri rəssamın ideyasına görə tələb olunan yerdə yapışdırırlar və presləyirlər, presləmədən sonra isə hamar səth almaq üçün ayrı-ayrı elementlərin qıraqlarını yandırmaqla bərkidirlər.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, rəsm yaratmaq üçün şəklin üst qatında, əlavə olaraq, rəngkarlıq və ya qrafiki iş icra edirlər, sonra rəsmi şüşənin altına yerləşdirirlər.

3. Məmulatın bir qat əsasında növbəti yanma ilə bədi təsvirin hazırlanması üsulu onunla fərqlənir ki, əvvəlcə təsvirin eskizini kağızda hazırlayırlar, sonra yanma yolu ilə kağızdan parça əsasə köçürürlər.

B 65

(11) i2005 0099 (21) a2003 0217
(51)⁷B 65B 7/02, 51/10 (22) 29.10.2003
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Quliyev Mahir Abbas oğlu (AZ)
(54) YAPIŞDIRICI QURĞU.

(57) 1. Yapışdırıcı qurğu, onunla fərqlənir ki, gövdədə yerləşdirilmiş tərənəm və mütəhərrik oxlardan ibarətdir, bu zaman mütəhərrik ox gövdənin mərkəzi üzrə yerləşdirilmiş və yuxarı və aşağı deşiklərindən daxil olan havanın təzyiqi altında hərəkət etmə imkanlı ştokla sərt birləşib, tərənəm ox böyük metal lövhələrin kəsişdiyi düyündən, mütəhərrik ox isə kiçik metal lövhələrin kəsişdiyi düyündən keçir və bu düyünlər yayla birləşib, belə ki, kiçik lövhələrin sərbəst ucları ilə böyük lövhələrin sərbəst ucları oynaqlı birləşib və onların aşağı ucları qarşı-qarşıya yerləşdirilmiş profillərdə bərkidilib.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, profillərdən birində perforasiya olunmuş havaüfün boru, digərində isə qızdırıcı naqıl yerləşdirilib, profillərin qəbul tərəfində isə bükücü lövhələr quraşdırılıb.

BÖLMƏ C

KİMYA VƏ METALLURGIYA

C 01

(11) i2005 0113 (21) a2003 0071
(51)⁷C 01B 39/38 (22) 15.04.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)
(72) Vəliyeva İradə Məhəmməd qızı, Yolçuyev Yaşar Məcid oğlu, Səmədov Xasay Rəhim oğlu (AZ)
(54) ZSM-5 TIPLİ SEOLİTİN ALINMA ÜSULU.

(57) 1. ZSM-5 tipli seolitın alınma üsulu, silisium mənbəyinin, alüminium mənbəyinin, qələvi metalın, silikagelin və suyun qarışdırılmasından, alınmış reaksiya qarışığının kristallaşmasından və qurudulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, silisium, alüminium və qələvi metal mənbəyi kimi vulkan külündən istifadə edirlər, reaksiya qarışığına ikiatomlu spirt daxil edirlər, reaksiya qarışığını pH=10-13-ə qədər çatdırırlar, otaq temperaturunda və/və ya qızdırılmaqla saxlayırlar və hidrotermal şəraitdə kristallaşma ilə eyni zamanda termoaktivləşdirilməni aparırlar, sonra ZSM-5 tipli seolit kristallarının əmələ gəlməsi üçün kifayət edən müddət ərzində kristallaşma və termoaktivləşdirilmə şəraitində saxlayırlar.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, silisium, alüminium və qələvi metal mənbəyi kimi Ceyrançöl yatağının vulkan külündən istifadə edirlər.

3. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, reaksiya qarışığı SiO₂/Al₂O₃ 19-21 həddində molyar nisbətində maldır.

4. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, ikiatomlu spirt kimi 1,6-hekzandiolndan istifadə edirlər.

5. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, reaksiya qarışığını kristallaşma və termoaktivləşdirilmə şəraitində 175-220°C temperaturda 120-216 saat müddətində saxlayırlar.

6. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, reaksiya qarışığını 19-20 saat müddətində otaq temperaturunda, daha sonra 96-144 saat müddətində 200-220°C temperaturda kristallaşma və termoaktivləşdirilmə şəraitində saxlayırlar.

7. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, məhsulu 24 saat müddətində 50-70°C temperaturda qurudurlar.

C 23

(11) i2005 0114 (21) a2003 0050
(51)⁷C 23F 13/00 (22) 10.03.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) "Dənizneftqazlayihə" Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)
(72) Kərimov Məcid Zahid oğlu, Süleymanov Bağır Ələkbər oğlu, Salmanlı Vidadi Əmirxan oğlu (AZ)
(54) BORU KƏMƏRLƏRİNİN KORROZİYADAN MÜHAFİZƏSİ ÜÇÜN ANOD.

(57) Boru kəmərlərinin korroziyadan mühafizəsi üçün anod, onun daxilindən keçən iki polad zolaqla armirlənmiş, iki simmetrik yarımhəlqə anod ərintilərindən ibarət biləzik şəklində hazırlanmaqla, onunla fərqlənir ki, armirləşdirici polad zolaqlar ərinti qalınlığının daxili səthindən 1/4 hissədə yerləşdirilib və zolaqlara bir-birindən eyni məsafədə yerləşdirilmiş beş polad mildən ibarət karkas birləşdirilib.

C 25

(11) i2005 0119 (21) a2003 0133
(51)⁷C 25D 11/00, 11/32 (22) 20.06.2003
(44) 15.10.2004
(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)
(72) Salahova Elza Əbdübəziz qızı, Novruzova Firuzə Saleh qızı (AZ)
(54) RENİUM DİSULFİDDƏN İBARƏT NAZİK TƏBƏQƏLİ ÖRTÜKLƏRİN ALINMASI ÜSULU.

(57) Renium disulfiddən ibarət nazik təbəqəli örtüklərin alınması üsulu qızdırılmaqla tərkibində kükürd saxlayan birləşmələrlə perrenatların qarşılıqlı təsiri ilə olub, onunla fərqlənir ki, üsul elektroliz yolu ilə metallik katod səthində 30-35 mA/cm² cərəyan sıxlığında, 65-75°C temperaturda, 25-30 dəqiqə müddətində, tərkibində perrenat kimi

0,2-2,5·10³ mol/l NH₄ReO₄, kükürd saxlayan birləşmə kimi 1,5-3,0·10³ mol/l NH₂CSNH₂ və əlavə olaraq 0,5-1,25·10³ mol/l H₂SO₄ saxlayan elektrolitdən, pH=1,0-1,5 - da həyata keçirilir.

BÖLMƏ E

TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

E 21

- (11) i2005 0102 (21) a2003 0251
(51)⁷E 21B 17/22, 19/00 (22) 11.12.2003
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Əli-zadə Vaqif Ələkbəroviç (AZ)
(54) ŞTANQFİRLADICI.

(57) Ştanqfırladıcı altlıqlı gövdədən və cilalanmış ştoku tutma və döndərmə düyünlərindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, gövdə, oxu, cilalanmış ştokun tutma düyünündə quraşdırılmış fırlanan diyircəklərin yerləşdiyi vintvari yanqlarla təchiz edilmiş, döndərmə düyünü isə iki səth şəklində yerinə yetirilmişdir ki, onlardan biri quyuağzı salnikdə tərpənməz, ikincisi hərəkətli isə altlıqda yerləşir, belə ki, cilalanmış ştokun dönməsi bu səthlərin kontaktı zamanı mümkündür.

- (11) i2005 0111 (21) a2003 0199
(51)⁷E 21B 37/06 (22) 25.09.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) «Bulla-Dəniz» Neft və Qazçıxarma İdarəsi (AZ)
(72) Şəfiyev Xaliq Şamil oğlu, Ağabalayev Sizur Nəhmət oğlu, Şamilov Valeh Məmməd oğlu, Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu, Şirinov Əhməd Murtuza oğlu, Bayramov Eyyub Məmmədəli oğlu (AZ)
(54) LİFT BORULARINDA PARAFİN ÇÖKMƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ ÜSULU.

(57) Lift borularında parafin çökməsinə qarşı mübarizə üsulu, qazkondensatlı tərkibin vurulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, tərkib əlavə olaraq, komponentlərin aşağıdakı çəki %-i nisbətində metil spirti saxlayır:

Qazkondensat	90-95
Metil spirt	5-10

BÖLMƏ F

MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ

F 04

- (11) i2005 0098 (21) a2003 0233
(51)⁷F 04B 47/02 (22) 11.11.2003

- (44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Kamilov Mirnağı Ağaseid oğlu, İsayev Çingiz Hüseyn oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu (AZ)
(54) QUYU ŞTANQLI NASOSU.

(57) Quyu ştanqlı nasosu, tərkibində silindr, piston, kürəcikdən və yəhərdən ibarət sorucu və vurucu klapanlar olmaqla, həm də yəhər diametri kürəciyin diametrindən kiçik silindrik formalı dəliklə təmin olunmuşdur, onunla fərqlənir ki, sorucu və vurucu klapanların yəhəri ikipilləli, aşağı pilləsi silindrik formada, yuxarı pilləsi sferik formada, kürəciyin səthi ilə eyni məsafədə yerləşmiş səthlərin arasında boşluğun yaranması imkanı ilə hazırlanıb, həmçinin, sorucu klapanın aşağı pilləsi konik yayla və həlqəvi qanovla təchiz olunub, belə ki, yayın oturacağı həlqəvi qanovun içində yerləşir, təpəsi isə sorucu klapanın yəhərinin pillələri birləşən yerdən üstə çıxır.

BÖLMƏ G

FİZİKA

G 01

- (11) i2005 0107 (21) a2003 0131
(51)⁷G 01B 7/06; G 01R 27/26 (22) 19.06.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya Elmi Tədqiqat İnstitutu, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)
(72) Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı, Əliyev Rüstəm Talib oğlu, Rzayev Telman Bahadır oğlu (AZ)
(54) NEFTLƏ ÇİRKƏNMİŞ TORPAQDA NEFTİN VƏ TƏMİZ SUXURUN HƏCMİ NİSBƏTİNİN TƏYİNİ ÜSULU.

(57) Neftlə çirklənmiş torpaqda neftin və təmiz süxurun həcmi nisbətinin təyini üsulu, nəzarət edilən neftləçirklənmiş torpaqların qalınlığına bərabər elektrodlar arasında hava aralığı olan kodensator tutumunun bu qarışıqla və iki tezliyində nisbətinin ölçülməsindən və dielktrik nüfuz etməni nəzərə almaqla neftin və təmiz süxurun həcmi nisbətini hesablanmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kondensator ardıcıl olaraq gərginlik bölcü element kimi rezistora qoşulur, həmin bölcüdə gərginliyin amplitud nisbəti ölçülür və aşağıdakı ifadə ilə neftləçirklənmiş torpaqda neftin və təmiz süxurun həcmi nisbətini təyin edirlər:

$$\frac{V_a}{V_n} = \frac{\sqrt{k_{22}^2 - k_{21}^2} - \sqrt{k_{22}^2 - k_{21}^2} - 1}{\sqrt{k_{22}^2 - k_{21}^2} - \sqrt{k_{22}^2 - k_{21}^2} - \sigma_n}$$

$$k_{21} = \frac{U_{21}}{U_{21}} \text{ və } k_{22} = \frac{U_{22}}{U_{22}}$$

gərginlik bölcüsündə gərginlik amplitudunun iki tezlikli ω_1 və ω_2 gərginlik siqnalı ölçü kondensatorundakı gərginliyin, müvafiq olaraq eyni qalınlıqda tədqiq olunan neftlə çirklənmiş torpaqların qalınlığına bərabər ölçü kondensatorunun elektrodlar arası hava boşluğundakı gərginliyə nisbətidir;

$k_{q1} = \frac{U_{q1}}{U_{q1}}$ və $k_{q2} = \frac{U_{q2}}{U_{q2}}$ - yalnız tədqiq olunan neftləçirklənmiş torpaqların elektrodlar arası iki tezlikli ω_1 və ω_2 giriş signalında gərginlik amplitudunun nisbətidir;

$k_{q1} = \frac{U_{q1}}{U_{q1}}$ və $k_{q2} = \frac{U_{q2}}{U_{q2}}$ neftləçirklənmiş torpaqlarda ölçü kondensatorunun elektrodlar arasında neftləçirklənmiş torpaqlar və tədqiq olunan neftləçirklənmiş torpaqla eyni qalınlıqda hava boşluğu olduqda gərginlik bölücüsündə gərginlik amplitudunun iki tezlikli ω_1 və ω_2 gərginlik signalı ölçü kondensatorundakı gərginliyə nisbətidir;

ϵ_n və ϵ_{ts} müvafiq olaraq neft və təmiz süxurun nisbi dielektrik nüfuzetməsi;

V_n və V_{ts} neftlə çirklənmiş torpaqda neftin və təmiz süxurun həcmi;

(11) i2005 0103

(21) a20030114

(51)⁷G 01N 21/78

(22) 03.06.2003

(44) 30.12.2004

(71)(73) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Əliyeva Rəfiqə Əlirza qızı, Hacıeva Sevinc Rafiq qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu, Mahmudov Kamran Talib oğlu (AZ)

(54) MİSİN FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.

(57) Misin(II) fotometrik təyini üsulu, onun üzvi reagentdən istifadə etməklə rəngli kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, üzvi reagent kimi difenilquanidin iştirakında 3-[2-hidroksi-3-sulfo-5-nitrofenilazo] pentadion-2,4-dən istifadə edirlər.

(11) i2005 0104

(21) a2003 0182

(51)⁷G 01N 22/00

(22) 07.08.2003

(44) 30.12.2004

(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Qacar Çingiz Oveys oğlu, Musayev Sahib Aslan oğlu, Menzeleyev Marat Raveloviç (AZ)

(54) RADİOSPEKTROMETR.

(57) Radiospektrometr, ifrat yüksək tezlikli İYT-signal generatorundan, tezliyi idarə edən blokdan, uyğunlaşmış yükə, tarazlaşdırılmış körpü sxemi üzrə birləşdirilmiş iki dalğaötürən kameralardan, qarışdırıcıdan, İYT-şüalanma detektorundan, sinxron detektordan, və qeydedicidən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, dalğaötürən kameralar şark elektrodlu kameralardır və sinxron detektora və dalğaötürən kameraların şark elektrodlarına qoşulmuş modulyasiyaedici impuls generatoru ilə təchiz olunub.

(11) i2005 0101

(21) a2003 0126

(51)⁷G 01V 1/24, 1/37

(22) 06.06.2003

(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Əhmədov Tofiq Rəşid oğlu (AZ)

(54) SEYSMİK DALĞALARIN EFFEKTİV SÜRƏTLƏRİNİN TƏYİNİ ÜSULU.

(57) Seysmik dalğaların effektiv sürətlərinin təyini üsulu, əks olan dalğaların kinematik xarakteristikalarından istifadə etməklə onunla fərqlənir ki, ümumi partlayış nöqtəsi və ümumi dərinlik nöqtəsi hodoqraflarından zaman qradiyentlərini hesablayırlar və sonra

$$v_{eff} = \frac{X_m}{\sqrt{\left(\frac{\Delta t}{\Delta x}\right)_{UDN}^2 + X_m^2 \left(\frac{\Delta t}{\Delta x}\right)_0^2}}$$

düsturu ilə effektiv sürəti təyin edirlər, harada ki,

$(\Delta t/\Delta x)_{UDN}$ - koordinat başlanğıcından X_m məsafəsində ümumi dərinlik nöqtəsi hodoqrafının zaman qradiyenti;

X_m - cəmləmə bazası Δx mərkəzinin koordinat başlanğıcından olan məsafəsi;

t_{UDN} - koordinat başlanğıcından X_m məsafəsində ümumi dərinlik nöqtəsi hodoqrafının vaxtı;

$(\Delta t/\Delta x)_0$ - koordinat başlanğıcında ümumi partlayış nöqtəsi hodoqrafının zaman qradiyenti;

Δx - cəmləmə bazasıdır.

G 06

(11) i2005 0096

(21) a2003 0138

(51)⁷G 06F 11/30; G 05B 23/02

(22) 25.06.2003

(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Hacıyev Namiq Cəfər oğlu, Nəbiyev Rəsim Nəsim oğlu, Ramazanov Kəmaləddin Şirin oğlu (AZ)

(54) RADİOVERİCİ PARAMETRLƏRİNİN VƏZİY-YƏTİNİ QEYD EDƏN QURĞU.

(57) Radioverici parametrlərinin vəziyyətini qeyd edən qurğu, onunla fərqlənir ki, qurğu trigger sxemindən, ikigirişli və üçgirişli məntiq elementlərindən, impuls genişləndiricisindən, idarəedici sayğacdən, inverter, rezistor və ləngimə elementindən ibarətdir, bu zaman triggerlərin S girişləri hədd elementlərinə, triggerlərin birləşmiş D girişləri ikigirişli məntiq elementinin çıxışına, birləşmiş C girişləri sıfır şininə qoşulub, üçgirişli məntiq elementinin girişləri triggerlərin çıxışına, çıxışı isə ikigirişli məntiq elementinin birinci girişinə qoşulub, impuls genişləndiricisinin çıxışına ikigirişli məntiq elementinin ikinci girişi və sayğacın C girişi qoşulub, sayğacın çıxışı invertera, onun çıxışına isə ləngimə elementi və rezistorun girişi qoşulub, belə ki, rezistorun çıxışı triggerlərin birləşmiş R girişlərinə, ləngimə elementinin çıxışı isə idarəedici sayğacın R girişinə qoşulub.

BÖLMƏ H

ELEKTRİK

H 01

(11) i2005 0105

(21) a2003 0150

(51)⁷H 01L 31/04;

(22) 07.07.2003

C 08L 23/06, 27/16

(44) 30.12.2004

(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Ramazanov Məhəmmədli Əhməd oğlu, İsmayilov Aydın Əbdürrəhim oğlu (AZ)

(54) FOTOLÜMİNESSENSİYA KOMPOZİSIYA MATERIALI.

(57) Fotoluminensensiya kompozisiya materialı termoplastik polimer əsasında olub, onunla fərqlənir ki, komponentlərin aşağıdakı faizlə həcmi miqdarında termoplastik polimer kimi yüksək sıxlıqlı polietilen və ya polivinilidenftorid, əlavə doldurucu kimi kadmium sulfidi saxlayır:

Polietilen və ya polivinilidenftorid	70
Kadmium sulfid	30

(11) i2005 0106

(51)⁷H 01L 51/30

(44) 30.12.2004

(21) a2003 0149

(22) 07.07.2003

(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Ramazanov Məhəmmədli Əhməd oğlu, Tağıyev Oqtay Bahadır oğlu, Tağıyev Bahadır Hüseyn oğlu, Şaxtaxtinski Məhəmməd Həbibulla oğlu, Abuşov Səid Abuş oğlu, Kazımova Fatma Allahverdi qızı, Ramazanova Sevda Cavansir qızı (AZ)

(54) FOTOLÜMİNESSENT POLİMER KOMPOZİSIYA MATERIALI.

(57) Fotoluminensent polimer kompozisiya materialı termoplastik polimer və lüminofor əsaslı olub, onunla fərqlənir ki, komponentlərin aşağıdakı nisbətində termoplastik polimer kimi yüksək sıxlıqlı polietilen və ya polivinilidenftoriddən, lüminofor kimi isə, CaGa₂S₄:Eu-dən ibarətdir (həcmi %):

Yüksək sıxlıqlı polietilen və ya polivinilidenftorid	70-75
CaGa ₂ S ₄ :Eu	25-30

H 04

(11) i2005 0117

(51)⁷H 04B 9/00

(44) 20.06.2004

(21) a2001 0146

(22) 19.07.2001

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) İbrahimov Bayram Qənimət oğlu (AZ)

(54) İNTEQRAL OPTİK ABUNƏÇİ RABİTƏ QURĞUSU.

(57) İnteqral optik əbunəçi rabitə qurğusu, verici hissəsində şüalandırıcı diod, optik siqnalların detektoru, razılaşdırıcı gücləndirici, çıxışı elektron blokları vasitəsilə şüalandırıcı diodun girişinə birləşən birinci komparatordan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, qurğunun verici hissəsinə cə-rəyana görə doyma dövrəsi əlavə edilmişdir ki, onun çıxışı ardıcıl olaraq razılaşdırıcı kaskad gücləndiricisi vasitəsilə birinci komparatorla, optiki siqnal detektoru və şüalandırıcı diodla birləşir, birinci komparatorun çıxışı isə birinci razılaşdırıcı blok olan əks əlaqə dövrəsi ilə elektrooptik

çeviricinin girişinə birləşib, qurğunun qəbuledici hissəsi ardıcıl birləşmiş fotodioddan, geniş zolaqlı gücləndirici kaskaddan, ikinci komparatordan, rəqəm optik demodulyatorundan, siqnalları formalaşdırıcı süzcəcdən yaradılaraq, taymer vasitəsi ilə poroq qurğusunun idarəedici girişinə qoşulur, ikinci komparatorun çıxışı isə ikinci əks əlaqə dövrəsinin razılaşdırıcı bloku ilə fotodiodun idarəedici girişinə birləşdirilib.

(11) i2005 0115

(51)⁷H 04L 15/34

(44) 28.02.2003

(21) a2000 0218

(22) 12.12.2000

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) İbrahimov Bayram Qənimət oğlu (AZ)

(54) BİRCİNS OLMAYAN İNFORMASIYANIN ÖTÜRÜLMƏSİ VƏ QƏBULU ÜÇÜN QURĞU.

(57) Bircins olmayan informasiyanın ötürülməsi və qəbulu üçün qurğu, verici tərəfdə birinci analizədiçi qurğudan və birinci aralıq yaddaş qurğusundan, qəbul tərəfdə isə bir-birilə elektron bloku vasitəsilə birləşən ikinci analizədiçi qurğudan və ikinci aralıq yaddaş qurğusundan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, verici tərəfdə öz aralarında ardıcıl birləşən birinci abunəçi terminalı, birinci kodek, birinci modem, girişi ilə birinci abunəçi terminalının birinci çıxışma, çıxışı ilə birinci mocemin ikinci girişinə birləşən analoq-rəqəm çeviricisi və cırışi birinci analizədiçi qurğu və birinci aralıq yaddaş qurğusu vasitəsilə birinci modemin çıxışma bağlanan multipleksor, qəbul tərəfdə isə çıxışı ikinci aralıq yaddaş bloku və ikinci analizədiçi qurğu vasitəsilə ikinci modemin girişinə bağlanan demultipleksor, ikinci modemin çıxışma isə öz aralarında ardıcıl birləşən ikinci kodek, ikinci abunəçi terminalı və cırışi ikinci modemin ikinci çıxışma, çıxışı isə ikinci abunəçi terminalının ikinci girişinə bağlanan rəqəm-analoq çeviricisi daxil edilmişdir.

İXTİRA PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)
i2005 0095	A 61K 35/08	i2005 0101	G 01V 1/24	i2005 0107	G 01R 27/26	i2005 0115	H 04L 15/34
	A 61P 35/00		G 01V 1/37	i2005 0108	B 22F 3/02	i2005 0116	B 44C 1/10
i2005 0096	G 06F 11/30	i2005 0102	E 21B 17/22		C 22C 1/04		B 44C 1/24
	G 05B 23/02		E 21B 19/00	i2005 0109	B 22F 3/02	i2005 0116	B 44C 5/00
i2005 0097	A 61K 33/00	i2005 0103	G 01N 21/78	i2005 0110	B 01J 23/86	i2005 0117	H 04B 9/00
i2005 0098	F 04B 47/02	i2005 0104	G 01N 22/00		B 01D 53/86	i2005 0118	B 01J 23/26
i2005 0099	B 65B 7/02	i2005 0105	H 01L 31/04	i2005 0111	E 21B 37/06	i2005 0119	C 25D 11/00
	B 65B 51/10		C 08L 23/06	i2005 0112	A 61F 13/00		C 25D 11/32
i2005 0100	A 61K 35/78		C 08L 27/16		A 61F 105:00	i2005 0120	B 25H 7/04
	A 61K 29/00	i2005 0106	H 01L 51/30	i2005 0113	C 01B 39/38		
	A 61P 29/00	i2005 0107	G 01B 7/06	i2005 0114	C 23F 13/00		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	BPT indeksi (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi
A 61F 13/00	i2005 0112	B 22F 3/02	i2005 0108	C 22C 1/04	i2005 0108	G 01R 27/26	i2005 0107
A 61F 105:00	i2005 0112	B 22F 3/02	i2005 0109	C 23F 13/00	i2005 0114	G 01V 1/24	i2005 0101
A 61K 29/00	i2005 0100	B 25H 7/04	i2005 0120	C 25D 11/00	i2005 0119	G 01V 1/37	i2005 0101
A 61K 33/00	i2005 0097	B 44C 1/10	i2005 0116	C 25D 11/32	i2005 0119	G 05B 23/02	i2005 0096
A 61K 35/08	i2005 0095	B 44C 1/24	i2005 0116	E 21B 17/22	i2005 0102	G 06F 11/30	i2005 0096
A 61K 35/78	i2005 0100	B 44C 5/00	i2005 0116	E 21B 19/00	i2005 0102	H 01L 31/04	i2005 0105
A 61P 29/00	i2005 0100	B 65B 7/02	i2005 0099	E 21B 37/06	i2005 0111	H 01L 51/30	i2005 0106
A 61P 35/00	i2005 0095	B 65B 51/10	i2005 0099	F 04B 47/02	i2005 0098	H 04B 9/00	i2005 0117
B 01D 53/86	i2005 0110	C 01B 39/38	i2005 0113	G 01B 7/06	i2005 0107	H 04L 15/34	i2005 0115
B 01J 23/26	i2005 0118	C 08L 23/06	i2005 0105	G 01N 21/78	i2005 0103		
B 01J 23/86	i2005 0110	C 08L 27/16	i2005 0105	G 01N 22/00	i2005 0104		

PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
99/001333	i2005 0116	a2003 0079	i2005 0109	a2003 0133	i2005 0119	a2003 0232	i2005 0095
99/001604	i2005 0120	a2003 0080	i2005 0108	a2003 0138	i2005 0096	a2003 0233	i2005 0098
a2000 0218	i2005 0115	a2003 0097	i2005 0100	a2003 0149	i2005 0106	a2003 0251	i2005 0102
a2001 0031	i2005 0118	a2003 0114	i2005 0103	a2003 0150	i2005 0105	a2004 0059	i2005 0112
a2001 0146	i2005 0117	a2003 0120	i2005 0097	a2003 0182	i2005 0104	a2004 0060	i2005 0110
a2003 0050	i2005 0114	a2003 0126	i2005 0101	a2003 0199	i2005 0111		
a2003 0071	i2005 0113	a2003 0131	i2005 0107	a2003 0217	i2005 0099		

FAYDALI MODELƏR ÜZRƏ PATENTLƏRİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)
F2005 0001	A 61H 21/00	F2005 0002	A 61B 17/58

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

İndeks (BPT) (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	Patentin nömrəsi
A 61B 17/58	F2005 0002	A 61H 21/00	F2005 0001

PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
U2002 0002	F2005 0001	U2003 0002	F2005 0002

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ
SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ**

(11) S2005 0010
(51)⁷ 6-11, 6-12
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Əlayi Səba Səməd qızı (AZ)
(54) XALÇA.

(21) 990046
(22) 04.05.1999

- butulkanın yuxarı hissəsində altı sıra paralel həlqəvi dalğavari çökəklər və iki yuxarı və iki aşağı sırada qırılan əyilmiş çökəklər şəklində dekorun yerinə yetirilməsi ilə;

(57) Xalça aşağıdakı mühüm əlamətlərlə xarakterizə olunur:

- duzbucaqlı formada hazırlanması ilə;
- orta sahənin mərkəzində yuxarı və aşağı hissələri iki qübbə ilə tamamlanan gölün yerinə yetirilməsi ilə;
- dörd kiçik ölçülü medalyonların olması ilə;

fərqlidir:

- gölün və ləçəklərin ətrafının stilləşdirilmiş bəzəkərsiz yerinə yetirilməsi ilə;
- bordyurun enli və nazik zolaqlar şəklində kontrast yerinə yetirilməsi ilə;
- xalçanın kənarlarının saçaqlı işlənməsi ilə.

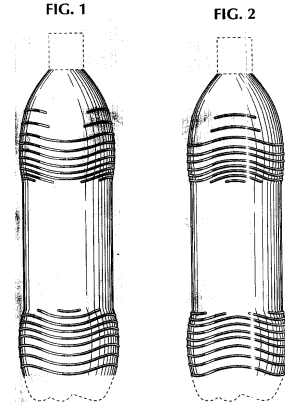
(11) S2005 0011
(51)⁷ 9-01
(31) 29/189.679
(32) 10.09.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) PepsiCo Inc., a corporation of North Carolina (US)
(72) Christopher James Mero, Alex E. Gnann (US)
(74) Yakubova T.A. (AZ)
(54) BUTULKA.

(21) S2004 0002
(22) 09.01.2004

(33) US

(57) Butulka, aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi ilə: boğazlıq, çiyinliklər, silindrik gövdə və oturacaq;
- çiyinliklərin yumru-qabarıq şəkilli yerinə yetirilməsi ilə;
- çiyinliklərdə relyefli dekorun olması ilə;
- çiyinliklərdə paralel sıralı həlqəvi dalğavari çökəklər şəklində relyefli dekorun olması ilə;
- gövdədə etiket yapışdırılmaq üçün olan geniş həlqəvi çökəyin olması ilə;
- butulkanın oturacağının çökəklərlə yerinə yetirilməsi ilə, fərqlənir:
- gövdənin aşağı hissəsində etiket yapışdırmaq üçün olan həlqəvi çökəyin altında dekorun olması ilə;

- gövdənin aşağı hissəsində yeddi sıra paralel həlqəvi dalğavari və iki yuxarı sırada qırılan əyilmiş çökəklər şəklində dekorun yerinə yetirilməsi ilə.

(11) S2005 0012
(51)⁷ 9-01

(21) S2004 0003
(22) 09.01.2004

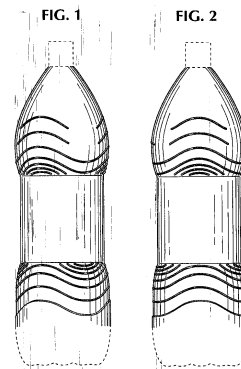
(31) 29/192.006
(32) 20.10.2003
(44) 30.12.2004

(33) US

(71)(73) PepsiCo Inc., a corporation of North Carolina (US)
(72) Christopher James Mero, Alex E. Gnann (US)
(74) Yakubova T.A. (AZ)
(54) BUTULKA.

(57) Butulka, aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi ilə: boğazlıq, çiyinliklər, silindrik gövdə və oturacaq;
- çiyinliklərin qübbəşəkilli yerinə yetirilməsi ilə;
- çiyinliklərdə relyefli dekorun olması ilə;
- gövdədə etiket yapışdırmaq üçün olan hamar səthli geniş həlqəvi çökəyin olması ilə,

fərqlənir:

- butulkanın yuxarı hissəsinin dekorunun iki paralel sıra həlqəvi dalğavari çökəklər şəklində, onlardan da yuxarıda

iki sıranın qırılan əyilmiş çökəklər şəklində, aşağı üç sıranın isə əyrilik radiusu mərkəzə doğru azalmaqla yerinə yetirilməsi ilə;

- gövdənin aşağı hissəsinin dekorunun elə bil, yuxarıdakının davamı kimi üç sıra mərkəzdən artan əyrilik radiusu olan qırılan əyilmiş çökəklər və dörd sıra paralel həlqəvi dalğavari çökəklər şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- butulkanın oturacağında düzgün olmayan formalı çökəklərin yerinə yetirilməsi ilə.

(11) S2005 0009

(51)⁷25-01

(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Kərimov Elxan Kərim oğlu (AZ)

(54) SƏKİ PLİTƏSİ (VARIANTLAR).

(57)(57) Hüquqi mühafizə istənilən Səki plitəsi (variantlar) adlı sənaye nümunəsi aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- tərəflərinin ölçüsü 30x30 sm olan məmulatın kvadrat forması ilə;

fərqlənir:

- mozaik üst səthi ilə;

- məmulatın ağ, boz, sarı, qırmızı və yaşıl rəngdə alınmasına imkan verən mərmər, qranit, çınqıl və pigmentin rəngləri ilə şərtləndirilmiş rəngli həll ilə;

- narın doldurucu kimi irilik modulu 3 mm-dən az olmayan çınqıl və tikinti qumundan istifadə olunması ilə;

- iri doldurucu kimi irilik modulu 5-50 mm olan dağ süxurlarından çay çınqılı, mərmər və qranit qırıntılarından istifadə olunması ilə;

- arxa tərəfində, plitənin perimetri boyu kvadratin içərisində əmtəə nişanı latın hərfi "m" təsvir olunan 45° altında dönmüş kiçik ölçülü kvadrat və hər iki kvadratin küncələrində tam dairəciklərin olması ilə;

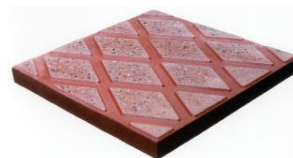
- birinci variantın "Sadə" şərti adı altında yuxarıda göstərilmiş əlamətlərin məsmusu və cilalanmış üst səthi ilə xarakterizə olunması ilə;

- ikinci variantın "Pətək" şərti adı altında üst səthində cilalanmış şəkildə yerinə yetirilmiş mozaik relyefli şəklilə mövcudluğu ilə xarakterizə olunması ilə;

- üçüncü variantın "Paxlava" şərti adı altında üst səthində cilalanmış şəkildə yerinə yetirilmiş, dioqanal üzrə sıralarla yerləşən, bir-birinə nisbətən yeri dəyişilmiş kvadratlardan təşkil olunmuş relyefli şəklilə mövcudluğu ilə xarakterizə olunması ilə;

- dördüncü variantın "Kərpic" şərti adı altında üst səthində cilalanmış şəkildə yerinə yetirilmiş kərpic hörməni xatırladan relyefli şəklilə mövcudluğu ilə xarakterizə olunması ilə;

- beşinci variantın "Meydan" şərti adı altında üst səthində cilalanmış şəkildə yerinə yetirilmiş 2 əks künclərdə yerləşən, onları əhatə edən xətlərin üzərində qalxan və xətlərin dioqanal üzrə kvadratlar formasında birləşməsi və daha iri şəkil alınması modulu ilə ayrı-ayrı plitələrin kompozisiyalı quruluş qabiliyyəti əks olunan relyefli şəklilə mövcudluğu ilə xarakterizə olunması ilə;

- altıncı variantın "Şəbəkə" şərti adı altında üst səthində 5-ci variantda təsvir edilmiş əlamətlərin olması ilə cilalanmış şəkildə yerinə yetirilmiş, 2 ayrı-ayrı künclərdə yerləşməklə dairənin 1/4-ini təşkil edən seqmentlər və onları əhatə edən xətlərin üzərində qalxan şəklilə yerinə yetirilərək daha iri şəkil alınması modulu ilə ayrı-ayrı plitələrin kompozisiyalı quruluş qabiliyyəti əks olunan relyefli şəklilə mövcudluğu ilə xarakterizə olunması ilə;

- yeddinci variantın "Şarq" şərti adı altında üst səthində cilalanmış şəkildə yerinə yetirilmiş, 2 əks künclərdə yerləşən və bir-biri ilə təpələrdən çıxaraq ortaya doğru genişlənən qövsələrlə birləşən və onları əhatə edən xətlər üzərində qalxan kvadratlar şəklində yerinə yetirilməsi və daha iri şəkil alınması modulu ilə ayrı-ayrı plitələrin kompozisiyalı quruluş qabiliyyəti əks olunan relyefli şəklın mövcudluğu ilə xarakterizə olunması ilə.

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	İndeks (SNBT)	Patentin nömrəsi	İndeks (SNBT)
S2005 0009	25-01	S2005 0011	9-01
S2005 0010	6-11	S2005 0012	9-01
S2005 0010	6-12		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

İndeks (SNBT)	Patentin nömrəsi	İndeks (SNBT)	Patentin nömrəsi
6-11	S2005 0010	9-01	S2005 0012
6-12	S2005 0010	25-01	S2005 0009
9-01	S2005 0011		

PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
990046	S2005 0010	S2004 0002	S2005 0011
S2003 0010	S2005 0009	S2004 0003	S2005 0012

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

РАЗДЕЛ А

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА

А 01

(21) а2004 0144

(22) 09.07.2004

(51)⁷А 01В 3/36

(71)(72) Мамедов Рамиз Муса оглы, Кулиев Гасан Юсиф оглы, Ахадова Гюльчиман Расим кызы, Тагиев Асиф Дилан оглы, Годжаева Сяма Эльхан кызы, Гасанов Аяз Фаррух оглы, Насибова Алида Халил кызы (AZ)

(54) ФРОНТАЛЬНЫЙ ПЛУГ.

(57) Сущность изобретения в том, что в фронтальном плуге, раму, оппозитно установленные право- и лево-оборачивающие корпуса с винтовыми отвальными поверхностями, заплужники, бороздоформирующие рабочие органы на их передней части, дисковые ножи и бочкообразный каток, бороздоформирующие рабочие органы, состоящие из сферических дисковых пар, посредством грядилей связаны с рамой, причем левый диск смещен вперед относительно правого, а выпуклые поверхности сферических дисков направлены в противоположные стороны.

(21) а2003 0252

(22) 12.12.2003

(51)⁷А 01D 34/03

(71)(72) Мамедов Рамиз Муса оглы, Багиев Аладдин Алхан оглы, Кулиев Гасан Юсиф оглы, Искендеров Эльчин Барат оглы, Багиев Саявш Аладдин оглы, Багирзаде Анар Юсиф оглы (AZ)

(54) КОСИЛЬНЫЙ АППАРАТ.

(57) Косильный аппарат относится к сельскохозяйственному машиностроению, в частности к косильным аппаратам. Задача изобретения - снижение затраты труда, повышение полноты среза, снижение энерго- и металлоемкости косильного аппарата. Сущность изобретения - косильный аппарат, содержит выполненный дугой опорный элемент с режущими элементами в виде кос и приводной механизм, согласно изобретения, режущие элементы закреплены на опорном элементе головными частями, а опорный элемент шарнирно соединен с навеской приводного механизма посредством длинного плеча двухплечевого рычага, выполненного в виде шлицевой втулки для посадки вала отбора мощности трактора, короткое плечо которого связано с шарнирным плечом коленчатого вала.

(21) а2004 0157

(22) 16.07.2004

(51)⁷А 01К 47/02

(71)(72) Гурбанов Абульфаз Абдулла оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОРГАНИЗАЦИИ ОТЪЕЗДНОЙ ПАСЕКИ.

(57) Изобретение относится к сельскому хозяйству, а именно к способу организации пасеки. Задачей изобретения является повышение функциональных возможностей пасеки. Способ организации отъездной пасеки включает размещение ульев по продольным краям платформы, шириной равной ширине четырех ульев, длиной соответствующей четвертой части длины всех ульев. Улья устанавливают неподвижно с летками в противоположные стороны.

(21) а2004 0115

(22) 08.06.2004

(51)⁷А 01М 5/00

(71) Азербайджанский Аграрный Научный Центр (AZ)

(72) Бабаев Шахлар Махмуд оглы, Валиев Гейдар Иса оглы, Ахмедов Мубариз Габулла оглы, Курбанов Ильгам Салим оглы, Тагиев Асиф Дилан оглы, Ягубов Камал Гаджи оглы, Алиев Чингиз Салман оглы, Исламов Таваккюль Мириш оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ РАССЕЛЕНИЯ БИОЛОГИЧЕСКИХ МАТЕРИАЛОВ.

(57) Изобретение относится к средствам биологической защиты сельскохозяйственных растений от вредных насекомых, в частности для расселения на хлопковых плантациях габробраконов против хлопковой совки. Задачей изобретения является повышение эффективности биологической защиты путем устранения травмы биоматериалов при расселении. Устройство для расселения биоматериалов, включающее емкость для биоматериалов, дозатор и привод, содержит Т-образную плиту с дозирующими камерами, в виде усеченного конуса с отверстиями на дне, механизм автоматического складывания ленты, укрывающей камеры сверху, свободный конец которой жестко закреплен к плите, причем механизм передвигается вдоль шарнирно связанной с ним плиты с помощью привода.

А 23

(21) а2004 0178

(22) 04.08.2004

(51)⁷А 23К 1/00

(71) Азербайджанская Сельскохозяйственная Академия, Халилов Рамиз Талыб оглы, Мамедов Эльшан Сабир оглы, Агаев Рагиб Мамедрза оглы (AZ)

(72) Халилов Рамиз Талыб оглы, Мамедов Эльшан Сабир оглы, Агаев Рагиб Мамедраза оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ПРИГОТОВЛЕНИЯ КОРМОВЫХ СМЕСЕЙ.

(57) Изобретение относится к сельскому хозяйству, в частности, к способу введения жиров в концентрированные кормовые смеси. Задача, поставленная в изобретении, состоит в улучшении качества смешивания кормовых смесей при меньших затратах. В способе приготовления кормовых смесей, включающем смешивание сухих компонентов смеси, разделение на мелкие и крупные фракции, введение в мелкие фракции жидких компонентов, затем смешивание с крупными фракциями и прессование смеси, согласно изобретению, мелкие фракции подвергают смешению с подаваемым по каплям плавленным жиром, получаемые жировые шарики смешивают с крупными фракциями в шнековом смесителе, затем прессованием придают им нужную форму и величину.

A 24

(21) a2004 0069
(22) 14.04.2004
(51)⁷A 24D 3/14

(71) Институт радиационных проблем, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)
(72) Рустамов Васиф Рустам оглы, Керимов Валех Керим оглы, Гарибов Адиль Абдулхалыг оглы, Алиев Селимхан Мехрали оглы, Панахова Шакура Манаф кызы, Халилов Заур Зарбали оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ИЗГОТОВЛЕНИЯ ФИЛЬТРА ДЛЯ ТАБАЧНОГО ДЫМА.

(57) Изобретение относится к табачной промышленности, в частности к способу задержания вредных соединений в сигаретном дыму, и может быть использовано при изготовлении фильтров для сигарет. Сущность изобретения в том, что в способе изготовления фильтра для табачного дыма, содержащего волокнистую основу, обогащенную биологическим веществом, согласно изобретению, в качестве биологического вещества вводят биодобавку, содержащую микроэлементы бора (В) и марганца (Mn), а также витамины С, В₁, В₂, В₆, Е, Р, К, и провитамина А, извлекаемых из семян облепихи (*Hipporrhoea rhamnoides L.*), из расчета 5-10 мас.% на табачное сырье. Способ направлен на нейтрализацию и инактивацию токсичных компонентов табачного дыма.

A 61

(21) a2003 0163
(22) 18.07.2003
(51)⁷A 61F 5/04

(71)(72) Кулиев Аждар Мамедгулу оглы, Гаджиев Ильхам Гаджиага оглы, Кулиев Фуад Аждар оглы (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ВРОЖДЕННОГО ВЫВИХА БЕДРА

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к травматологии и ортопедии. Задачей изобретения является повышение эффективности лечения путем дозированного отведения ножек ребенка до достижения вправления вывихов головок бедер в вертлужных впадинах и надежной фиксации ножек ребенка в положении Лоренц-I у детей до 3-х месяцев. Эта задача решена так, что устройство для лечения врожденного вывиха бедра, выполненное из прошитого материала с бретельками, пришитыми с одного конца и фиксирующимися на пуговицы с другого конца, с ленточками по бокам, согласно изобретения, содержит пластмассовый каркас, состоящий из соединенных болтами горизонтальных и вертикальных планок с прорезями, между планками размещены связанные друг с другом и закрепленные на планках четырехзвенные шарнирные механизмы, при этом пластмассовый каркас расположен между слоями материала, выполненного из гофрированных эластичных волокон.

(21) a2004 0138
(22) 24.06.2004
(51)⁷A 61K 31/00
(71) Сулейманов Таир Аббасали оглы, Керимов Юсиф Балакерим оглы (AZ)
(72) Сулейманов Таир Аббасали оглы, Керимов Юсиф Балакерим оглы, Таиров Джейхун Агагюль оглы (AZ)
(54) СТИМУЛЯТОР РЕПАРАТИВНЫХ ПРОЦЕССОВ.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно фармации, и касается мягких лекарственных форм, стимулирующих репаративные процессы при различных поражениях кожи и слизистой оболочки. Сущность изобретения в том, что стимулятор репаративных процессов, содержащий мазевую основу и D-пантенол в качестве действующего вещества, согласно изобретению, дополнительно содержит масло бука, а в качестве мазевой основы содержит масло вазелиновое, полиэтилен-гликоль 400, эмульгатор №1, нипагин, нипазол и воду очищенную при следующем соотношении компонентов, вес. %:

D-пантенол	4,5-5,5
Масло бука	2,5-3,5
Масло вазелиновое	14,5-15,5
Полиэтиленгликоль 400	28,8-32,0
Эмульгатор №1	7,0-9,0
Нипагин	0,1
Нипазол	0,2
Воду очищенную	остальное

Стимулятор обладает ярко выраженной противовоспалительной и репаративной активностью, оказы-

вает стимулирующее действие на пораженную кожную поверхность.

РАЗДЕЛ В

РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

В 02

(21) а2004 0162

(22) 20.07.2004

(51)⁷В 02С 9/00

(71) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт «Агромеханика» (AZ)

(72) Фаталиев Камил Хатам оглы, Алиев Исмаил Халил оглы, Кулиев Гасан Юсиф оглы, Байрамов Эльдениз Энвер оглы, Гаджиев Ильгар Музаффар оглы, Абдуллаев Сабухи Рамиз оглы, Вердиева Ильхама Агарза кызы, Тагиев Асиф Дилен оглы, Мамедов Исраил Орудж оглы (AZ)

(54) ИЗМЕЛЬЧИТЕЛЬ СЫПУЧИХ МАТЕРИАЛОВ.

(57) Измельчитель сыпучих материалов относится к оборудованию для измельчения зерна или продуктов до требуемой крупности, и может быть использован на малых фермерских мукомольно-крупяных, а также для измельчения зерновых компонентов на комбикормовых предприятиях. Задача изобретения заключается в повышении качества измельчения зерна и упрощении конструкции. В измельчителе сыпучих материалов, содержащем измельчающие рабочие органы с рифлеными рельефами на поверхностях, расположенные внутри корпуса, загрузочный и выпускной патрубки, согласно изобретения, измельчающие рабочие органы посажены на валу, проходящем по центру цилиндрического корпуса, внутри втулочного дека с возможностью образования зон предварительного и тонкого измельчения, при этом зона предварительного измельчения сужается к выходу по вертикали, а зона тонкого измельчения конусообразная, причем высота рифленых рельефов рабочих поверхностей в зоне предварительного измельчения больше высоты рифленых рельефов рабочих поверхностей зоны тонкого измельчения.

В 62

(21) а2004 0008

(22) 16.01.2004

(51)⁷В 62D 49/02

(71) Иностранное унитарное производственное предприятие «Белкэпс» (BY)

(72) Пахомов Дмитрий Иванович (BY)

(54) ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНАЯ КРЫШКА ДЛЯ БУТЫЛКИ.

(31) 20031010273

(32) 17.01.2003

(33) BY

(57) Изобретение относится к закупорочным устройствам для емкостей с маловязкими жидкостями, предотвращающими повторное заполнение емкостей при хранении и транспортировке. Предлагаемое техническое решение направлено на повышение его надежности за счет использования дополнительного уровня защиты. Указанная задача решается тем, что в предохранительной крышке для бутылки, содержащей винтовую крышку, закрепленную посредством резьбы на наружной втулке, соединенной ребрами с внутренней втулкой и с образованием проходных каналов, упругий элемент с пропускным отверстием и выступами, образующими открытую сверху кольцевую полость с расположенной в ней нижней частью внутренней втулки с образованием зазора между днищем и выступами упругого элемента, снабжена металлическим кожухом, закрепленным на винтовой крышке, при этом последняя выполнена по контуру с контрольным индикаторным венчиком, а металлический кожух выполнен из двух соприкасающихся частей, кромки которых завальцованы в контрольный индикаторный венчик с возможностью освобождения одной из указанных кромок при отворачивании крышки.

В 65

(21) а2005 0010

(22) 24.01.2005

(51)⁷В 65D 41/34

(71) Мустафаева Рена Халыг кызы (AZ)

(72) Мустафаев Алиш Ильгам оглы, Мехралиев Али Чингиз оглы, Мустафаева Рена Халыг кызы (AZ)

(54) ПРОБКА ДЛЯ БУТЫЛОК.

(57) Данное изобретение относится к пробкам и крышкам для закупорки стеклянных сосудов, применяемых для хранения жидких пищевых продуктов. Предложенная пробка для бутылок состоит из приспособления для выливания жидкости и из крышки с элементом ослабленной устойчивости для индикации открывания, расположенным на верхней боковой поверхности крышки, имеющей трубчатый выступ, приспособление для выливания жидкости выполнено с ограничительным кантом и подвижным перфорированным клапаном, имеющим выступ в виде усеченного конуса, при этом внутренняя поверхность юбки пробки выполнена в шлицевом исполнении.

РАЗДЕЛ С

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

С 02

(21) а2005 0013

(22) 25.01.2005

(51)⁷С 02F 1/58

(71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Керимов Меджид Заид оглы, Мустафаев Акиф Рагим оглы, Шекилиев Фикрет Ибрагим оглы (AZ)

(54) Способ очистки сточных вод от сероводорода.

(57) Изобретение относится к способам очистки пластиковых вод и может быть использовано для очистки нефтепромысловых вод от сероводорода. Задачей изобретения является разработка упрощенного способа очистки пластиковых сточных вод от сероводорода без снижения степени очистки. Поставленная задача решается тем, что в способе очистки сточных вод от сероводорода путем контакта с поглотителем, согласно изобретению, в качестве поглотителя используют смесь гашенной извести с раствором хлорного железа в количественном соотношении (8-10):(0,4-0,5)г на каждый литр очищаемой воды при перемешивании в течение 10-15 минут.

С 05

(21) а2004 0127

(22) 21.06.2004

(51)⁷С 05В 11/08

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Гумбатов Магомед Орудж оглы, Ширинова Дурдана Бакир кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МИКРОЭЛЕМЕНТНОГО СУПЕРФОСФАТА.

(57) Изобретение относится к способу получения суперфосфата, а именно к способу получения микроэлементного суперфосфата. Сущность изобретения заключается в том, что в способе получения микроэлементного суперфосфата, включающем разложение апатита отработанной серной кислотой в присутствии молибденсодержащего раствора, согласно изобретению, отработанную серную кислоту вначале смешивают с апатитом, затем в реакционную массу вводят смесь молибденсодержащего раствора с апатитом в соотношении 10:(2,0-3,8) соответственно. При этом увеличивается степень разложения апатита от 93,94% до 95,44-96,64%, уменьшается время камерного выщелачивания от 2-х часов до 1,0-1,4 часа и влажность полученного суперфосфата от 14,2% до 11,9-12,5%.

С 07

(21) а2004 0046

(22) 23.03.2004

(51)⁷С 07С 15/24; С 10М 107/12, 107/18

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)

(72) Мусаев Саиб Муса оглы, Мехтиева Гюльнара Фуад кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ АЛКИЛАРОМАТИЧЕСКИХ УГЛЕВОДОРОДОВ.

(57) Изобретение относится к области нефтехимии, в частности, к способу получения алкилароматических углеводородов, используемых в качестве смазочной жидкости при обработке металлов давлением. Предлагается способ получения алкилароматических углеводородов алкилированием ароматических углеводородов олигомерами олефинов - этилена, пропилена или бутилена. Алкилирование проводят в присутствии катализаторного комплекса на основе $AlCl_3$, алкилнафталина и этилхлорида, при мольном соотношении ароматического углеводорода к олигомерам олефинов 1:1 и температуре 50-55°C. В качестве ароматических углеводородов используют побочный продукт пиролиза прямогонного бензина - фракцию тяжелой смолы пиролиза, выкипающую в пределах 200-300°.

(21) а2004 0099

(22) 13.05.2004

(51)⁷С 07С 15/24, 11/08; С 10М 105/06

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)

(72) Мусаев Саиб Муса оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ВАКУУМНОГО МАСЛА.

(57) Изобретение относится к области нефтепереработки и нефтехимии, в частности к способу получения вакуумного масла для механических насосов. Предлагается способ получения вакуумного масла путем взаимодействия нафталина с фракцией олигомеров бутена-1 с температурой кипения 220-320°C в присутствии катализатора BF_3 , нанесенного на оксид алюминия и при температуре 60÷120°C с последующим выделением целевого продукта.

(21) а2004 0140

(22) 06.07.2004

(51)⁷С 07С 15/24, 11/08; С 10М 105/06

(71) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт нефтехимических процессов (AZ)

(72) Азизов Акиф Гамид оглы, Зейналов Эльдар Багадур оглы, Искендерова Севиль Алишан кызы, Касум-заде Эльмира Али-ага кызы, Караева Земфира Юсиф кызы, Садиева Назиля Фейруз кызы, Алиева Айгюнь Забит кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ЭФИРОВ ПРИРОДНЫХ НАФТЕНОВЫХ КИСЛОТ.

(57) Изобретение относится к области нефтехимии, в частности, к алкиловым эфирам природных нафтеновых кислот, которые могут применяться в качестве пластификаторов и растворителей для поливинилхлоридов.

ридов и эфиров целлюлозы. Предложен способ получения алкиловых эфиров природных нафтеновых кислот взаимодействием их с одноатомными спиртами $C_6H_{13}OH-C_{10}H_{21}OH$ в присутствии катализатора нафтеноата циркония при температуре 110-120°C, в течение 2-3 часов и при мольном соотношении компонентов кислота:спирт:катализатор, равном 1:1,3-1,4:0,011 соответственно. Выход эфиров составляет 97-98 мас. %.

(21) a2004 0168

(22) 22.07.2004

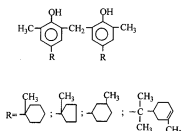
(51)⁷С 07С 39/06, 39/17

(71) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт нефтехимических процессов (AZ)

(72) Асадова Гюлар Кахраман гызы, Мамедов Мамед Хуршуд оглы, Расулов Чингиз Князь оглы, Джанибеков Назил Фазил оглы (AZ)

(54) 2,2'-метиленис[(4-тсиклоалкил)-6-метилфенол]ы антиоксидант бутадиеи-стирольного каучука.

(57) Изобретение относится к области нефтехимии, в частности к соединениям циклоалкилфенольного ряда, которые могут быть использованы в качестве антиоксидантов бутадиеи-стирольного каучука. Предложены 2,2'-метиленис[(4-тсиклоалкил)-6-метилфенол]ы общей формулы:

в качестве эффективного антиоксиданта бутадиеи-стирольного каучука.

(21) a2003 0236

(22) 18.11.2003

(51)⁷С 07С 39/16; С 08F 279/04; С 08G 8/12

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Магераммов Абель Мамедали оглы, Байрамов Муса Рза оглы, Агаева Махира Айбала кызы, Джавадов Мисир Ахмед оглы, Алиева Севиль Гачай кызы, Аллахвердиева Махин Габиль кызы (AZ)

(54) ДИ(4,4'-ИЗОПРОПЕНИЛФЕНОКСИ)АЛКАН В КАЧЕСТВЕ МОНОМЕРА ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ ТЕРМОСТОЙКИХ ПОЛИМЕРОВ И ИОНООБМЕННЫХ СМОЛ.

(57) Изобретение относится к новому химическому соединению - ди(4,4-изопропенил-фенокси)алкану, который может быть использован в качестве мономера для получения термостойких полимеров и каркасов ионообменных смол. Задача изобретения - синтез но-

вого мономера для получения термостойких и макро-сетчатых полимеров с более высокой проницаемостью для крупных органических ионов. Поставленная задача достигается синтезом ди(4,4'-изопропенилфенокси)алкана. Соединение получают конденсацией 4-изопропенилфенолята щелочного металла с дигалогеналканами в среде изопропилового спирта.

(21) a2004 0039

(22) 03.03.2004

(51)⁷С 07D 331/04; С 07С 335/04; С 07С 37/08

(71) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)

(72) Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Аллахвердиев Мирза Алекпер оглы, Рзаева Ирада Али кызы, Ахмедов Расул Юсиф оглы (AZ)

(54) ИНГИБИТОР ОКИСЛЕНИЯ УГЛЕВОДОРОДОВ.

(57) Изобретение относится к области органической химии, конкретно к синтезу новых химических соединений, комплексов и может быть использовано для ингибирования окисления смазочных масел, топлив и других углеводородов. Задачей изобретения является получение ингибиторов окисления углеводородов, обладающих повышенными ингибирующими свойствами. Поставленная задача достигается синтезом и применением нового химического комплекса $\wedge(3^1$ -тиэтанил)-3-бензилтиокарбамида с гидропероксидом кумила в качестве ингибитора окисления углеводородов.

(21) a2004 0105

(22) 18.05.2004

(51)⁷С 07F 17/02

(71) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Аскеров Гамбар Рза оглы, Сулейманов Гюльмамед Зиадин оглы, Шахтагтинский Тогрул Неймат оглы, Кулиев Ариф Мехди оглы, Литвишков Юрий Николаевич, Мурадханов Ровшан Мардан оглы, Эфенди Ариф Джаваншир оглы, Кадырова Эльмина Мусрат кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ 4-МЕТИЛ 2,4-ДИФЕНИЛПЕНТИЛФЕРРОЦЕНА.

(57) Изобретение относится к области получения производных ферроцена, конкретно к способу получения моноалкилферроцена - 4-метил 2,4-дифенилпентилферроцена. Сущность изобретения в том, что в способе получения алкилферроцена взаимодействием ферроцена с олефинами в присутствии катализатора, согласно изобретению, в качестве олефина используют 4-метил 2,4-дифенилпентен-1, в качестве катализатора используют концентрированную серную кислоту и процесс ведут при мольном соотношении ферроцен:олефин 1:1, перемешиванием реакционной смеси в течение 1-2 часа при температуре 0:-10°C, с после-

дующей нейтрализацией 5%-ным бикарбонатом натрия.

С 08

(21) а2004 0098

(22) 13.05.2004

(51)⁷С 08F 2/28, 120/56; С 07С 68/54

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)

(72) Баладжанова Гюллузар Мамед кызы, Алигулиев Рамиз Мамед кызы, Касумов Ильгар Сидги оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОЛИГОМЕРОВ.

(57) Изобретение относится к области нефтехимии, в частности, к способу получения полуфункциональных полимеризационно-способных N-замещенных олигоксиалкилен-оксидов, полимеры и сополимеры которых могут применяться в качестве клеев, антикоррозионных покрытий, флокулянтов, пластификаторов. Задачей изобретения является получение азотсодержащих олигомеров различной молекулярной массы путем раскрытия гетероциклов в присутствии агентов передачи цепи акрил- и метакриламидов, а также повышение выхода целевых продуктов. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения олигомеров путем катионной полимеризации гетероциклического соединения в присутствии акриловых производных, согласно изобретению, в качестве гетероциклического соединения используют пропиленоксид, катионную полимеризацию ведут в присутствии акрил- или метакриламида при температуре 10-30°C, причем соотношение акрил- или метакриламида к пропиленоксиду выбирают из интервала 1:(5-85) соответственно.

(21) а2004 0272

(22) 23.12.2004

(51)⁷С 08F 240/00

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Мамедов Джамал Вейс оглы, Гахраманов Надир Фаррух оглы, Гусейнов Ядигяр Юсиф оглы, Аббасов Гудрат Салман оглы, Магеррамова Матанет Ягуб кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ АРОМАТИЧЕСКИХ СМОЛ.

(57) Изобретение относится к области органической химии, конкретно, к способу получения ароматических смол на основе жидких продуктов пиролиза нефтяного сырья. Сущность изобретения заключается в получении ароматических смол полимеризацией ароматических углеводородов фракции жидких продуктов пиролиза нефтяного сырья в присутствии катализатора, в качестве которого используют смесь, содержащую 0,596-2,15 вес.% эфира бора трифторида и

1,9-16,6 вес.% селена хлорида от общей массы загруженного сырья, при температуре 40-75°C. Предложенным способом получены ароматические смолы с высоким выходом по сырью 84,7-88,2%, обладающие повышенной бензостойкостью, влагостойкостью и термостойкостью.

(21) а2004 0100

(22) 13.05.2004

(51)⁷С 08J 3/09; С 08F 10/10; С 08С 19/12

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)

(72) Баладжанова Гюллузар Мамед кызы, Алигулиев Рамиз Мамед оглы, Садыхова Назакет Ахмед кызы, Мамедова Эльмира Сарвар кызы (AZ)

(54) АДГЕЗИВНАЯ КОМПОЗИЦИЯ.

(57) Изобретение относится к области химии полимеров, в частности, к клеевым композициям, которые могут быть использованы для изготовления липких лент, этикеток, для склеивания и покрытия различных поверхностей. Заявлена композиция, содержащая полиизобутилен и хлорированный бутил-каучук при соотношении компонентов, вес.ч.:

Полиизобутилен	85-99,5
Хлорированный бутилкаучук	0,5-15,0

Адгезивная композиция обеспечивает повышенные адгезии к различным субстратам, в частности, к неполярным полимерам при сохранении высокой когезионной прочности и чувствительности к давлению.

(21) а2003 0063

(22) 08.04.2003

(51)⁷С 08K 5/18; С 07С 9/08; С 07С 211/46

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Назаров Шахкарам Исмаил оглы, Магеррамов Магеррам Наджаф оглы (AZ)

(54) СТАБИЛИЗАТОР ДЛЯ БУТАДИЕН-НИТРИЛЬНОГО КАУЧУКА СКН-26.

(57) Изобретение относится к органической химии, а именно к соединению 1,2,3-три(N-фениламино)пропану, предлагаемому в качестве стабилизатора для бутадиен-нитрильного каучука СКН-26. Задачей изобретения является получение сравнительно легкодоступного и эффективного стабилизатора. Поставленная задача достигается применением 1,2,3-три(N-фениламино)пропана в качестве стабилизатора для бутадиен-нитрильного каучука СКН-26.

(21) а2004 0094

(22) 06.05.2004

(51)⁷С 08L 61/34; С 08J 5/14

(71)(72) Наибова Тамилла Мухтар кызы, Абдуллаева Ирада Курбан кызы (AZ)

(54) КОМПОЗИЦИОННЫЙ ФРИКЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ.

(57) Изобретение относится к области получения фрикционных композиционных материалов на безасбестовой основе, которые могут быть использованы в тормозных устройствах буровых лебедок, автотранспортных средств и других машин. Задача изобретения - получение композиционного материала на безасбестовой основе для фрикционных материалов, обладающих повышенным коэффициентом трения и износостойкости. Поставленная задача достигается тем, что композиционный фрикционный материал, содержащий фенолформальдегидный олигомер, бутадиен-нитрильный каучук, барит, окись алюминия, порошок меди, бронзовую стружку, графит и наполнитель, согласно изобретению, в качестве олигомера содержит аминофенилмономалеинамид-фенолоформальдегидный олигомер, в качестве наполнителя кокс и дополнительно серу при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Аминофенилмономалеинамид-фенолоформальдегидный олигомер	10-23
Бутадиен-нитрильный каучук	3-4
Барит	15-21
Окись алюминия	5-10
Порошок меди	5-10
Графит	1-2
Бронзовая стружка	4-7
Сера	2-5
Кокс	20-35

С 09

(21) a2004 0232
(22) 16.11.2004
(51)⁷С 09В 61/00

(71) Азербайджанский Международный Университет (AZ)

(72) Кадырова Гюляра Садрадин кызы, Касумов Маис Алекпер оглы, Тагиев Сархан Абульфаз оглы, Кадырова Эльнара Садрадин кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ КРАСИТЕЛЯ ИЗ КОРНЕЙ АНХУЗЫ.

(57) Изобретение относится к технологии производства натуральных красителей из растительного сырья, в частности к способу получения красящего вещества - алканина из корней анхузы, который может быть использован для подкрашивания в текстильной и парфюмерно-косметической промышленности. Сущность изобретения состоит в том, что измельченные корни анхузы экстрагируют органическим растворителем в качестве которого используется гексан, экстракт сгущают под вакуумом при температуре 40-45°С, фильтруют, а затем обрабатывают щелочным раствором, в качестве которого используют 10%-ный раствор ам-

мония, после отстаивают до полного расслоения аммонийного и гексанового извлечений. Аммонийное извлечение декантируют, гексановое - еще 2-3 раза обрабатывают аммонием, каждый раз декантируя их. Аммонийные извлечения объединяют, сгущают под вакуумом при температуре 55-60°С подкисляют соляной кислотой и отстаивают до полного выпадения осадка, представляющего собой первый целевой продукт. Осадок промывают водой, растворяют в гексане, обрабатывают аммонием, аммонийное извлечение г. Процедуру повторяют еще 3 раза, извлечения объединяют, сгущают вакуумом при температуре 40-45°С и сушат до получения сухого. Оставшееся гексановое извлечение, содержащее второй целевой юдой до нейтральной реакции рН, отфильтровывают сульфат натрия, сушат под вакуумом при температуре 40-45°С маслянистого осадка. Опытное окрашивание шерстяных и хлопчатобумажных тканей показало, что краситель хорошо фиксируется на окрашиваемой поверхности, стойкий к моющим средствам и воздействию окружающей среды. Предлагаемый способ может представить большой интерес для внедрения в текстильные технологии, так и парфюмерно-косметическую и пищевую промышленность. Красители не токсичны. Предлагаемый способ прост и легко осуществим.

(21) a2003 0020	(31) 60/218,382
(22) 30.01.2003	60/229,691
(51)⁷С 09К 7/02	60/252,200
(86) PCT/US 01/21619 10.07.2001	(32) 14.07.2000
(87) WO 02/06422 24.01.2002	01.09.2000
(74) Мамедова Б.А. (AZ)	21.11.2000
	(33) US

(71) КАБОТ СПЕШИАЛТИ ФЛЮИД, ИНК (US)
(72) БЕНТОН, Вильям, Дж.; МЭГРИ, Нил, Ф.; ПЕЛЛЕТЬЕ, Майкл, Т.; ВОН КРОСИГК, Джеймс, Р. (US)

(54) КОМПОЗИЦИЯ ДЛЯ КОНТРОЛЯ ОТЛОЖЕНИЙ, РАСТВОР ДЛЯ ЗАКАЧИВАНИЯ СКВАЖИНЫ, СПОСОБ УДАЛЕНИЯ ОТЛОЖЕНИЙ И СНИЖЕНИЯ СУЛЬФАТА ЩЕЛОЧНОЗЕМЕЛЬНОГО МЕТАЛЛА.

(57) Изобретение относится к области бурения, в частности композициям для контроля отложений, растворам для закачивания скважин и способам удаления отложений. Представлена композиция на водной основе, содержащая формиат цезия и по крайней мере один хелатирующий агент. Предложен способ удаления отложений, которые могут включать сульфаты щелочноземельных металлов, присутствующие на поверхности, включая пористые среды, такие как накопления сульфата щелочноземельного металла в стволе скважины, при этом способ удаления отложений включает контактирование сульфата щелочноземельного металла с композициями настоящего изобретения для удаления отложений. Предложен раствор для закачивания скважины, содержащий по крайней мере одну

кислоту и/или по крайней мере один хелатирующий агент и, необязательно, по крайней мере одно поверхностно-активное вещество или совместный растворитель. Предложен способ удаления корки с поверхности ствола скважины, которая может включать утяжелитель, такой как карбонат кальция, при этом способ включает контактирование корки с раствором для закачивания скважины по настоящему изобретению. Согласно данному техническому решению предлагаемые композиции и растворы способны эффективно растворять и удалить отложения и корку с поверхности стволов буровых скважин. При этом исключено повреждение формации скважины.

(21) a2003 0021 (31) 00/08.707
(22) 30.01.2003 (32) 05.07.2000
(51)⁷C 09K 7/02 (33) FR
(86) PCT/FR 01/02012 25.06.2001
(87) WO 02/002713 10.01.2002
(71) ОЛЕОН Н.В. (BE)

(72) ОДИБЕР Анни, АРЖИЛЛЬЕ Жан-Франсуа, ЛОНЖЕРОН Даниель, ДЕВАТТИН Карин, ЯНССЕН Мишель (BE)

(54) БУРОВОЙ РАСТВОР НА ВОДНОЙ ОСНОВЕ И СПОСОБ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДЛЯ БУРЕНИЯ ИЛИ ОБРАБОТКИ СКВАЖИНЫ, ПРОХОДЯЩЕЙ ЧЕРЕЗ ПОРИСТЫЙ И ПРОНИЦАЕМЫЙ ПЛАСТ.

(57) Изобретение относится к области бурения, в частности, созданию буровых растворов на водной основе и их использованию. Предложен буровой раствор на водной основе, содержащий обычные ингредиенты, такие как восстановитель фильтра, вещество для повышения вязкости, утяжелитель, и не являющийся эмульсией «масло в воде», который согласно изобретению, дополнительно содержит, самое большее, 1 г/л композиции из одного или нескольких соединений, выбранных из группы частичных сложных эфиров многоатомных спиртов с жирными кислотами с C₈-C₁₀. При этом длина цепей такова, что сложный эфир диспергируется в воде, совместим с другими ингредиентами, не образует эмульсии с нефтью пласта и в достаточной мере адсорбируется на пористой породе пласта. Предлагаемый буровой раствор на водной основе используют в способе бурения или обработки скважины, проходящей через пористый и проницаемый пласт. Предлагаемое техническое решение обеспечивает эффективную эксплуатацию скважин и предупреждает повреждение нефтяного пласта.

С 10

(21) a2004 0121 (22) 16.06.2004 (51)⁷C 10G 1/04 (71)(72) Миргаванов Тофик Новруз Кули оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОЧИСТКИ НЕФТЕСОДЕРЖАЩИХ ШЛАМОВ.

(57) Изобретение относится к нефтяной промышленности и может быть использовано при добыче, сборе и хранении нефти, а также при очистке почвы от нефтяных загрязнений. Задачей изобретения является повышение степени извлечения нефти из нефтезагрязненных земель и удешевление технологии процесса. Поставленная задача достигается тем, что в способе очистки нефтесодержащих шламов, включающем экстракцию органическим растворителем и отделение продуктов экстракции, согласно изобретению, в качестве органического растворителя используют экстрагент, содержащий в равных количествах смесь этилового или изопропилового спирта с петролейным эфиром и экстракцию ведут при массовом соотношении экстрагента к сырью 1:1 при условии повторного возвращения экстрагента на стадию экстракции.

(21) a2004 0101 (22) 13.05.2004 (51)⁷C 10G 33/04

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)
(72) Ханметов Акпер Акпер оглы, Рзаев Аббас Гейдар оглы, Шамилова Вусаля Сеид Азим кызы, Ахмедова Телли Абульфаз кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ДЕЭМУЛЬГАТОРА.

(57) Изобретение относится к нефтеперерабатывающей промышленности, в частности, к способам получения деэмульгаторов, применяемых для разрушения нефтяных эмульсий. Задачей изобретения является получение деэмульгатора на основе местного сырья, экологически чистого, с высокими деэмульсионными свойствами. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения деэмульгатора, включающем сульфирование исходного сырья серной кислотой и нейтрализацию образующейся сульфомассы водным раствором щелочи, согласно изобретению, в качестве исходного сырья используют полиоксипропиленгликоль с молекулярной массой 500-2000, а нейтрализацию осуществляют водным раствором гидроксида натрия или аминосспиртами при температуре 20-30°С.

(21) a2004 0031 (22) 24.02.2004 (51)⁷C 10M 101/02, 119/02, 133/12, C 10M 135/10, 137/14, 143/02, 146/06

(71) Национальная Академии Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок (AZ)
(72) Агаев Мирчобан Насир оглы, Садыхов Камиль Исмаил оглы, Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Джавадова Агигат Али Ашраф кызы, Велиева Саадат Мовсум кызы, Рамазанова Юлдуз Бекюк Ага кызы, Шамил-заде Тамилла

Исрафил кызы, Гюлалиев Икрам Джаннатали оглы (AZ)

(54) МОТОРНЫЕ МАСЛО ДЛЯ СУДОВЫХ И СТАЦИОНАРНЫХ ДИЗЕЛЕЙ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, конкретно, к моторным маслам на минеральной основе, предназначенных для применения в судовых и стационарных дизельных двигателях. Задачей изобретения является улучшение моюще-диспергирующих и антиокислительных свойств моторного масла. Поставленная задача достигается разработкой нового моторного масла, состоящего из минерального масла, полученного из смеси малопарафинистых бакинских нефтей и присадок: детергентно-диспергирующей и противокоррозионной присадки ИХП-101; многофункциональной присадки ИХП-301; противозадирной и противозадирной присадки ДФ-11; вязкостной присадки Viscoplex-2-670; депрессорной присадки Viscoplex-5-309; антипенной присадки - ПМС-200А. Разработанное моторное масло обладает высокими моюще-диспергирующими и антиокислительными свойствами.

(21) a2004 0104

(22) 18.05.2004

(51)⁷С 10М 101/02, 135/18, 137/14

(71) Национальная Академии Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок (AZ)

(72) Мустафаев Назим Паша оглы, Кулиева Мелек Абдул кызы, Мусаева Белла Искендер кызы, Новоторжина Неля Николаевна, Сафарова Мехпара Расул кызы, Исмаилов Ингилаб Паша оглы (AZ)

(54) МАСЛО ДЛЯ ГИДРОСИСТЕМ ВЫСОКОНАГРУЖЕННЫХ МЕХАНИЗМОВ.

(57) Изобретение относится к области смазочных масел, предназначенных для гидросистем управления высоконагруженных механизмов. Заявлено масло для гидросистем высоконагруженных механизмов на минеральной основе - смеси индустриальных масел И-12А и И-40А в соотношении 80:20 соответственно, содержащее загущающую, депрессорную присадки, в котором по изобретению в качестве загущающей присадки содержит Вископлекс 2-670, в качестве депрессорной присадки - Вископлекс 5-309 и дополнительно содержит противозадирную присадку ИХП-14М, защитную присадку С-150, антипенную присадку ПМС-200А при следующем соотношении компонентов, в % мас:

Загущающая присадка Вископлекс 2-670	0,5-1,0
Депрессорная присадка Вископлекс 5-309	0,3-0,5
Противозадирная присадка ИХП-14М	1,5-2,0
Защитная присадка С-150	0,5-1,0
Антипенная присадка ПМС-200А	0,001-0,002
Масло на минеральной основе	до 100

(21) a2004 0067

(22) 12.04.2004

(51)⁷С 10М 105/06, 129/10, 133/16

(71) Национальная Академии Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок (AZ)

(72) Мамедова Афаят Халил кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПРИСАДКИ К МОТОРНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, в частности, к способу получения многофункциональной присадки к моторным маслам. Предлагается способ получения многофункциональной присадки к моторным маслам путем конденсации (C₈-C₁₂) алкилфенола, альдегида и амина с последующей нейтрализацией гидроксидом кальция, где в качестве альдегида используют параформ, а в качестве амина - алкенилсукцинимид, взятый в количестве 25-30 мас.% от массы алкилфенола.

(21) a2004 0073

(22) 22.04.2004

(51)⁷С 10М 105/06, 135/28

(71) Национальная Академии Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок (AZ)

(72) Кязим-заде Али Кязим оглы, Нагиева Эльмира Али кызы, Мамедова Рахилия Амираслан кызы, Абдуллаев Бегляр Ибрагим оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, конкретно, к способу получения многофункциональной присадки к смазочным маслам. Задачей изобретения является улучшение антикоррозионных и антиокислительных свойств смазочных масел. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения многофункциональной присадки к смазочным маслам путем взаимодействия алкилфенола с серосодержащим соединением, с последующей нейтрализацией полученного продукта гидроксидом щелочноземельного металла, согласно изобретению, в качестве серосодержащего соединения используют сульфид натрия и дополнительно вводят водный раствор формальдегида, реакцию нейтрализации ведут гидроксидом кальция в количестве 12-14% от алкилфенола.

(21) a2004 0035

(22) 27.02.2004

(51)⁷С 10М 119/02, 137/14, 107/00, 155/02

(71) Национальная Академии Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок (AZ)

(72) Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Джавадова Агигат Алишаф кызы, Мовсумзаде Мирза

Мамед оглы, Асадов Фарамаз Магеррам оглы, Керимов Кямал Теймур оглы, Шамиль-заде Тамилла Ибрафил кызы, Гусейнова Азада Абдулгусейн кызы, Абдуллаев Бегляр Ибрагим оглы (AZ)

(54) МОТОРНОЕ МАСЛО ДЛЯ СУДОВЫХ ДВИГАТЕЛЕЙ.

(57) Изобретение относится к области нефтехимии, конкретно к моторным маслам на минеральной основе, применяемым в судовых дизельных двигателях. Задачей изобретения является улучшение моющее-диспергирующих и антиокислительных свойств моторных масел для судовых дизелей. Поставленная задача достигается тем, что моторное масло для судовых дизелей на минеральной основе, содержащее моющее-диспергирующую, антиокислительную, антикоррозионную и антипенную присадки, согласно изобретению, в качестве моющее-диспергирующей присадки содержит бариевую соль ди-(оксилалкилфенил)метана и коллоидную дисперсию карбоната и гидроксида кальция в масле, стабилизированную сульфонатом кальция, а в качестве антиокислительной и антикоррозионной присадки - диалкилдитиофосфат цинка, при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Бариевая соль ди-(оксилалкилфенил)метана	2,40-2,50
Коллоидная дисперсия карбоната и гидроксида кальция в масле, стабилизированная сульфонатом кальция	0,38-0,42
Диалкилдитиофосфат цинка	1,8-2,2
Полиметилсилоксан	0,003-0,006
Минеральное масло	до 100

(21) а2004 0091

(22) 04.05.2004

(51)⁷С 10М 151/02, 153/02

(71) Национальная Академии Наук Азербайджана, Институт Химии Присадок (AZ)

(72) Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Исаков Эльхан Уршан оглы, Мусаева Минаханум Энвер кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИМЕРНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, конкретно, к способам получения полимерных присадок к смазочным маслам. Задачей изобретения является придание смазочным маслам депрессорных свойств. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения многофункциональной полимерной присадки к смазочным маслам путем нейтрализации оксидом магния гидролизованного фосфорсернистого соолигомера гексена-1 с циклическим мономером в смеси с алкил-фенолом, с последующей карбонатацией диоксидом углерода, согласно изобре-

тению, в качестве соолигомера гексена-1 с циклическим мономером используют соолигомер гексена-1 с дициклопентадиеном с содержанием дициклопентадиеновых звеньев 10-12%.

РАЗДЕЛ Е

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

Е 02

(21) а2004 0176

(22) 03.08.2004

(51)⁷Е 02В 8/02

(71) Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Суканал» (AZ)

(72) Баширов Фейруз Башир оглы, Мамедов Ахмед Ширин оглы, Байрамов Арзуман Аваз оглы (AZ)

(54) ВОДОСБРОСНОЕ СООРУЖЕНИЕ.

(57) Изобретение относится к гидротехническим сооружениям и может быть использовано на водохранилищах для пропуска катастрофических паводочных расходов. Задачей изобретения является повышение пропускной способности водосбросного сооружения. В водосбросном сооружении, включающем водоприемный оголовок, шахту в нем, переходной участок и отводящий тракт, шахтный водослив выполнен сужающимся в направлении потока, а конец внутри переходного участка выдвинут в сторону отводящего тракта, при этом начало и конец шахты описываются сопряжением двух дуг с радиусами $R_2=R_3=(0,8-0,9)R_1$, где R_1 - радиус закругления в начале шахты.

(21) а2004 0177

(22) 03.08.2004

(51)⁷Е 02В 8/02

(71) Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Суканал» (AZ)

(72) Мамедов Ахмед Ширин оглы, Фаргузадов Намик Савалан оглы (AZ)

(54) ГОРИЗОНТАЛЬНЫЙ ОТСТОЙНИК.

(57) Изобретение относится к гидротехническим сооружениям и может быть использовано при промывке и очистке отстойника от наносов. Задача изобретения заключается в уменьшении затрат воды и времени на промывку отстойника. Горизонтальный отстойник включает подводящие и отводящие каналы, аванкамеру, две отстойные камеры с затворами и донными промывными галереями и разделительную стенку между ними, камеры в середине дополнительно содержат внутренние продольные стенки, снабженные выше уровня заиливания насадками и регулирующими промежуточными затворами.

E 03

(21) a2004 0072
(22) 19.04.2004
(51)⁷E 03F 3/02

(71) Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Суканал» (AZ)

(72) Ахмедов Физули Шафагат оглы, Баширов Фейруз Башир оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ СБРОСА СТОЧНЫХ ВОД.

(57) Изобретение относится к гидротехническому строительству и может быть использовано для повышения интенсивности самоочищения воды, обеспечения полного смешения сточных вод с водой водоема на коротком участке при сбросе их в водоем в целях охраны окружающей среды. Устройство включает рассеивающую трубу и отражатель, установленный перед коноидальными насадками и выполненный сплошным полуцилиндрическим, перфорированным в шахматном порядке с торцами, окантованными треугольными зубцами.

E 21

(21) a2002 0039
(22) 02.04.2002
(51)⁷E 21B 33/13

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Мамедов Рафик Гасан оглы, Кязимов Шукюралли Паша оглы, Шахбазов Элдар Гашам оглы, Эфендиев Ибрагим Юсиф оглы, Шафиев Шабияр Шафи оглы, Алиев Вагиф Иззет оглы, Мираламов Гусейнбала Фазиль оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОБОРУДОВАНИЯ ЗАБОЯ СКВАЖИН.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности к эксплуатации многопластовых месторождений. Задачей изобретения является обеспечение плавного темпа снижения пластового давления и увеличение нефтедобычи путем рационального использования пластовой энергии. Поставленная задача решается тем, что в способе оборудования забоя скважины, включающем спуск эксплуатационной колонны, цементирование и вскрытие отверстий на колонне, цементирование колонны в интервале продуктивных пластов осуществляют поинтервально в соответствии с количеством пластов, причем колонное пространство перед продуктивными пластами заполняют раствором натрия хлорида, а вскрытие пластов производят снизу вверх по мере истощения энергии эксплуатируемого пласта. Экономический эффект от применения предложенного способа достигается за счет увеличения продолжительности рационального использования естественной энергии пласта, установления оптимального режима работы скважины

по каждому пласту в отдельности и увеличения суммарной добычи нефти по всему продуктивному объекту.

(21) 99/001481
(22) 01.07.1999
(51)⁷E 21B 33/136, 43/25

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Хасаев Ариф Мургуз Али оглы, Гасанов Тофиг Мустафа оглы, Хасаев Рахим Ариф эглы, Гурбанов Мухтар Абусет оглы, Айвазов Алирза Искендер оглы, Агаев Фирдовси Гаджи оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ИЗОЛЯЦИИ ВОД В НЕФТЯНЫХ СКВАЖИНАХ.

(57) Изобретение относится к нефтедобыче, в частности к воздействию на призабойную зону пласта. Задачей изобретения является повышение эффективности изоляции вод в нефтяных скважинах путем надежного закупоривания водонасыщенных каналов. Поставленная задача решается тем, что в известном способе изоляции вод в нефтяных скважинах путем закачки смеси на нефтяной основе с наполнителем, в качестве наполнителя применяют клатратообразующие соединения, такие, как вулканогенные породы Дашсалахлинского месторождения в Азербайджане, состоящие из туффи-тов, липаритов и бентонитовых глин в процентном соотношении соответственно, 0,75:0,25. Сущность заключается в том, что эти породы, как в водной, так и в углеводородной среде образуют прочные клатратные соединения, обладающие ярко выраженными структурно-механическими свойствами, которые в водной среде характеризуются очень высокими значениями структурных параметров, так как вулканические бентонитовые глины в контакте с водой сильно набухают, что обеспечивает надежную изоляцию вод, этому способствует, в главном еще то, что в водной части по мере замещения нефти водой среда приобретает неподвижный, а в нефтяной постепенно вымывается пластовой нефтью.

(21) a2004 0236
(22) 19.11.2004
(51)⁷E 21B 36/04

(71)(72) Пашаев Ариф Мир-Джалал оглы, Мехтиев Ариф Шафаят оглы, Низамов Тельман Инаят оглы, Исаев Энвер Иса оглы, Мусаев Абдулла Сабир оглы, Алиев Ариф Аллахверди оглы, Алиев Азер Зияд оглы, Низамов Анар Тельман оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО АВТОМАТИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ЭЛЕКТРОНАГРЕВАТЕЛЬНОЙ УСТАНОВКОЙ.

(57) Сущность изобретения в том, что устройство автоматического управления электронагревательной установкой, содержащее электронагреватель с размещенными на корпусе датчиками текущего значения температуры, давления и температуры, узел коммутации с цепью управления для подключения электронагревателя через выключатель к электрической сети, где узел коммутации выполнен в виде управляемого выпрямителя, а цепь управления состоит из последовательно соединенных соответственно синхронизатора, формирователя импульсов и усилителя импульсов, блок защиты включающий двухуровневую термоблокировку с первичными элементами размещенными на корпусе электронагревателя, узел поддержания электронагревателя в полунагретом состоянии, выполненным из последовательно соединенных магнитопускателя, разделительного трансформатора и выпрямителя, выходом подключенным к электронагревателю, узел регулировки тока нагрева, блок аварийной сигнализации, панель управления и индикации, блок фазировки и защиты от обрыва фаз, снабжено схемой защиты от перенапряжения, соединенной входом со вторым выходом синхронизатора, а выходом - катушкой расцепителя выключателя и датчиком тока утечки, установленным на корпусе электронагревателя и соединенным с третьим входом панели управления и индикации.

(21) a2002 0227
(22) 28.11.2002
(51)⁷E 21B 37/06

- (71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)
(72) Хасаев Ариф Муртуз Али оглы, Багиров Октай Тахмасиб оглы, Алсафарова Метанет Эльдар юьзы, Гурбанов Фамиль Мирзали оглы, Эйвазов Алирза Искендер оглы, Аббасов Вагиф Магеррам оглы, Самедов Атамалы Меджид оглы (AZ)
(54) СПОСОБ БОРЬБЫ С ПАРАФИНООТЛОЖЕНИЯМИ В НЕФТЯНЫХ СКВАЖИНАХ.

(57) Изобретение относится к нефтяной промышленности, в частности к способам предотвращения отложений в добывающих нефтяных скважинах. Задачей изобретения является повышение эффективности способа. Поставленная задача решается тем, что в известном способе борьбы с парафиноотложениями путем закачки клатратообразующих соединений, в качестве клатратообразующих закачивают углеводородный раствор полифункциональный высокомолекулярный полимер разветвленной структуры.

(21) a2002 0220
(22) 28.11.2002
(51)⁷E 21B 37/08

- (71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)
(72) Эфендиев Ибрагим Юсиф оглы, Мамедов Товсиф Мухтар оглы, Новрузов Ильгар Валех оглы, Комардов Анар Ягуб оглы (AZ)
(54) УСТРОЙСТВО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ПРОБКООБРАЗОВАНИЯ В СКВАЖИНЕ.

(57) Изобретение относится к нефтяной промышленности, в частности эксплуатации пробкообразующих скважин. Задачей изобретения является предупреждение образования песчаной пробки в скважине и увеличение межремонтного периода работы путем усовершенствования конструкции устройства. В устройстве предупреждения пробкообразования в скважине, включающем насосно-компрессорные трубы, штанговый насос, «хвостовые» трубы и камеру, согласно изобретения, корпус камеры выполнен с отверстиями, расположенными по спиральным линиям, а камера снабжена восходящей трубой, размещенной соосно с корпусом и наконечником, обеспеченным клапанными узлами и каналами, выполненными под углом 120° относительно друг друга, с наклоном вниз к центру наконечника и имеющим сообщение с восходящей трубой и клапанными узлами.

(21) a2002 0072
(22) 28.11.2002
(51)⁷E 21B 37/06

- (71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)
(72) Хасаев Ариф Муртузали оглы, Багиров Октай Тахмасиб оглы, Аливердиизаде Тале Керим оглы, Курбанов Мухтар Абусет оглы, Ахундов Фатали Аббас оглы, Эйвазов Алирза Искендер оглы, Ахундова Эльмира Муртуза кызы (AZ)
(54) СКВАЖИННОЕ УСТРОЙСТВО ДЛЯ БОРЬБЫ С ОТЛОЖЕНИЯМИ СОЛЕЙ.

(57) Изобретение относится к нефтяной промышленности и предназначено для подъема жидкости из скважины. Задачей изобретения является сокращение объема работ по очистке подъемных труб от солей. Скважинное устройство для борьбы с отложениями солей содержит устьевое оборудование, концентрично расположенные одни относительно других обсадные и подъемные трубы и узлы для воздействия магнитными и электрическим полями на лифтируемый поток, из которых узел для воздействия электрическим полем снабжен иглами с изоляторами, размещенными по высоте подъемных труб, причем острые концы игл расположены в полости подъемных труб, а другие концы установлены с возможностью электроконтактирования с обсадной колонной, иглы имеют серебряное покрытие, их изоляторы выполнены в виде шара, закреплены к их тупому концу и установлены в теле

трубки, выполненной из диэлектрика, например, резины и размещенной с зазором внутри подъемных труб, при этом диаметр шара изолятора иглы равен ширине зазора между трубкой и подъемной трубой, а электрическая связь игл с обсадной колонной осуществляется с помощью электроконтактного узла, выполненного в виде токопроводящей втулки, верхний конец которого размещен внутри трубки и находится в контакте с нижним рядом игл, соединенных с верхними рядами игл с помощью электропроводящей проволоки, нижний конец втулки соединен с токосъемниками, выполненными в виде эластичных токопроводящих металлических пластин, взаимодействующих с обсадной колонной, а средняя часть втулки с помощью резьбового соединения размещена в патрубке, установленном с помощью резьбового соединения на нижнем конце подъемных труб и выполненном из диэлектрика, например, пластмассы. Положительный эффект: сокращение объема работ по очистке подъемных труб от солей.

(21) a2002 0224

(22) 28.11.2002

(51)⁷E 21B 43/00; F 04B 47/04

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Гурбанов Рамиз Сейфулла оглы, Мамедова Зенфира Эйнулла кызы, Мамедов Мубариз Рза оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ЭКСПЛУАТАЦИИ СКВАЖИН СКВАЖИНЫМ ШТАНГОВЫМ НАСОСОМ.

(57) Изобретение относится к нефтегазодобывающей промышленности, в частности, к добыче нефти, и может быть применено при эксплуатации скважин скважинным штанговым насосом. Задачей изобретения является разработка способа эксплуатации скважин СШН, обеспечивающего устранение вредного влияния газа на работу насоса, повышение КПД установки, а также экономию энергетических ресурсов пласта. Поставленная задача решается тем, что в способе эксплуатации скважин СШН путем разобщения затрубного пространства, разобщение затрубного пространства осуществляют с помощью гидравлического затвора, создаваемого на уровне верхних дыр фильтра.

(21) a2004 0200

(22) 24.09.2004

(51)⁷E 21B 43/00

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной и Газовой Промышленности (AZ)

(72) Мехтиева Ульви Шафаят оглы, Хасаев Ариф Муртуз оглы, Багиров Октай Тахмасиб оглы,

Курбанов Мухтар Абусат оглы, Мириев Гамлет Мирсядр оглы, Велиева Айгюн Азер кызы, Эйвазов Алирза Искендер оглы, Гурбанов Фамиль Мирзали оглы, Алиев Дуньямалы Сахлялы оглы, Гулиев Маил Балакерим оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ПАРАФИНООТЛОЖЕНИЯ В НЕФТЯНОЙ СКВАЖИНЕ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности к способам борьбы против парафиноотложения в нефтяной скважине. Задачей изобретения является предупреждение парафиноотложения в нефтяных скважинах путем использования теплового источника, не создающего осложнений и обеспечивающего непрерывность в работе. Поставленная задача решается тем, что в известном способе предупреждения парафиноотложения в нефтяных скважинах путем подогрева затрубного пространства, подогрев осуществляют термальными водами нижележащего пласта, направленными к приему лифтовых труб. Экономический эффект от применения предложенного способа достигается за счет исключения затрат на дополнительное оборудование и энергию, продления межочистного периода работы скважин и получения дополнительной добычи.

(21) a2002 0048

(22) 02.04.2002

(51)⁷E 21B 43/01

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Алиев Ёлчу Мисир оглы, Кязимов Шукуралли Паша оглы, Рагимов Джавид Абдуллатиф оглы, Мехтиева Лала Васиф кызы (AZ)

(54) СПОСОБ КИСЛОТНОЙ ОБРАБОТКИ ПРИЗАБОЙНОЙ ЗОНЫ ПЛАСТА.

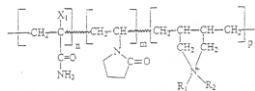
(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности к способам обработки призабойной зоны пласта (ПЗП). Задачей изобретения является повышение эффективности кислотной обработки неоднородного пласта за счёт повышения изолирующей способности и прочности тампонирующего материала в призабойной зоне высокопроницаемого слоя. Поставленная задача решается тем, что в известном способе селективной кислотной обработки ПЗП, включающем последовательную закачку порций соляной кислоты, углеводородно-щелочного отхода в соотношении 1:3÷4 к объёму кислоты, первую порцию кислоты загущают водорастворимым полимером до значений эффективной вязкости 5-10 мПа·с. Сущность предлагаемого изобретения заключается в том, что предварительно закачанная порция загущенной кислоты, как поршень полностью отгесняет имеющую в 5-10 раз меньшую вязкость пластовую воду от ПЗП в глубь пласта, практически не теряя своей концентрации и в результате реакции с

карбонатными породами образуется раствор CaCl_2 . Закачиваемый затем углеводородно-щелочной раствор частично вытесняет продукты реакции кислоты (водный раствор CaCl_2), вступает с ним в реакцию и образует твердый осадок, заполняющий поровые каналы высокопроницаемого слоя пласта, тем самым препятствует проникновению в эту зону второй порции кислоты, направляя её в низкопроницаемый слой. Экономический эффект от использования предлагаемого изобретения образуется за счет экономии, полученной в результате дополнительной добычи нефти и уменьшения содержания воды в продукции скважины.

- (21) a2003 0203 (31) MI 2001 A001113
 (22) 07.10.2003 (32) 25.05.2001
 (51)⁷E 21B 43/02 (33) IT
 (86) PCT/EP 02/05233 13.05.2002
 (87) WO 02/097236 05.12.2002
 (71) ЕНИ С.п.А.(IT), ЕНИ ТЕХНОЛОЖИ С.п.А. (IT)
 (72) Кйаппа, Луиза; Андрей, Мария; Локхарт, Томас Пол; Буррафато, Джованни; Маддинелли, Джузеппе (IT)
 (74) Мəммədova X.N. (AZ)
 (54) СПОСОБ СНИЖЕНИЯ ПОСТУПЛЕНИЯ ВОДЫ В НЕФТЯНЫЕ СКВАЖИНЫ.

(57) Описан способ снижения поступления воды в нефтяные скважины при температурах до 90°C, включающий нагнетание водного раствора одного или более полимеров, выбираемых из группы полимеров, имеющих общую формулу (I), в пласт вокруг нефтяной скважины, при этом в указанной формуле n находится в интервале от 0,40 до 0,70, предпочтительно от 0,5 до 0,65; m находится в интервале от 0,15 до 0,65, предпочтительно от 0,3 до 0,5; p находится в интервале от 0,02 до 0,20, предпочтительно от 0,05 до 0,10; n+m+p=1; X₁ выбирают из H и CH₃; R₁, R₂ - могут быть как разными, так и одинаковыми заместителями, выбираемыми из C₁-C₁₀ монофункциональных углеводородных групп.

(I)

- (21) a2002 0225
 (22) 28.11.2002
 (51)⁷E 21B 43/18
 (71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)
 (72) Хасаяев Ариф Мургузали оглы, Алиев Елчу Мисир оглы (AZ)
 (54) СПОСОБ РАЗРАБОТКИ НЕФТЯНОЙ ЗАЛЕЖИ.

(57) Изобретение относится к области нефтяной промышленности, в частности к способам разработки искусственного воздействия на нефтяную залежь. Задачей изобретения является упрощение технологии и повышение эффективности разработки залежей с крутопадающими пластами, при отсутствии источников природного газа. Поставленная задача достигается тем, что в способе разработки нефтяной залежи, включающем разбуривание залежи скважинами, вначале в возвышенной части и эксплуатацию скважин при низких забойных давлениях, для создания вокруг них зоны разгазирования, затем в глубокопогруженной ее части и эксплуатацию скважин при забойных давлениях, исключающих разгазирование нефти во всем объеме пласта, закачку в пласт газа и воды, бурение скважины осуществляют так, чтобы залежь вскрывалась ее стволом дважды, в возвышенной и глубокопогруженной частях, причем нагнетание газа осуществляют через один и тот же ствол скважины путем сепарации газа, поступающего вместе с нефтью из глубокопогруженной части пласта, вскрытой нижним фильтром и перепуска его под собственным давлением в возвышенную часть пласта, вскрытой верхним фильтром. Экономический эффект от использования изобретения достигается за счет сокращения затрат на строительство компрессорной станции и линий коммуникации, а также на бурение специальных нагнетательных скважин.

- (21) a2000 0113
 (22) 28.04.2000
 (51)⁷E 21B 43/22
 (71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)
 (72) Алиев Елчу Мисир оглы, Рагимов Джавид Абдуллатиф оглы (AZ)
 (54) СПОСОБ ОБРАБОТКИ ПРИЗАБОЙНОЙ ЗОНЫ ПЛАСТА РЕАГЕНТАМИ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности и может быть использовано для интенсификации добычи нефти из продуктивных пластов и заводнении. Сущность предлагаемого способа заключается в том, что в эксплуатационную или нагнетательную скважину, на насосно-компрессорных трубах спускают генератор акустических волн и устанавливают его в обрабатываемом интервале фильтра, при нагнетании реагента излучаемые генератором гидродинамические волны умеренной частоты, способствуют лучшему проникновению рабочей жидкости в поры пласта и усиливают ее воздействие с породой и коллекторными веществами. При воздействии акустических волн может существенно снизиться эффективная сдвиговая и объемная вязкость закачиваемой жидкости. Благодаря этому при том же перепаде давления (репрессии) увеличивается приемистость, при этом реагент проникает в более удаленные зоны пласта,

волны имеют способность распространяться не только по каналам любого сечения, но и по макро- и микро-трещинам. Мощные волны способны расшатать ранее бездействующие каналы, маломощные и слабопроницаемые пропластки. В результате закачиваемой жидкостью обрабатываются удаленные зоны пласта.

(21) a2003 0261

(22) 29.12.2003

(51)⁷E 21B 47/06

(71) **Промышленное Объединение Геофизики и Инженерной Геологии, Научно-Исследовательский Институт «Азергеофизика», Керимов Керим Мамедхан оглы, Сулейманов Гахраман Сулейман оглы, Джафаров Зияд Фарман оглы (AZ)**

(72) **Керимов Керим Мамедхан оглы, Сулейманов Гахраман Сулейман оглы, Джафаров Зияд Фарман оглы (AZ)**

(54) **СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПЛАСТОВОГО ДАВЛЕНИЯ.**

(57) Изобретение относится к горному делу, к геодинамике - определению напряженного состояния разреза, а еще точнее, к определению аномально высоких поровых (пластовых) давлений на основе материалов сейсморазведки. Задача изобретения в повышении эффективности определения пластового давления, с целью выработки наиболее оптимального режима при бурении скважин на большие глубины в усложненных горно-геологических условиях, к которым относятся, в частности, зоны с аномально высокими давлениями флюидов. Способ определения пластового давления включает определение разности между значениями скорости продольной сейсмической волны в зоне нормального уплотнения пород и фактическими значениями пластовых скоростей на исследуемой глубине. При этом устанавливается область с гидростатическим давлением в качестве опорного класса, соответствующую недеформированному состоянию скелета породы. Способ позволяет наиболее эффективно определять зоны аномально высоких пластовых давлений до бурения, без проведения эталонного измерения.

(21) a2001 0096

(22) 15.05.2001

(51)⁷E 21B 47/10

(71) **Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)**

(72) **Таиров Джафар Нариман оглы, Кязимов Джон Хамза оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Масалаб Александр Петрович (AZ)**

(54) **УСТРОЙСТВО ДЛЯ ИЗМЕРЕНИЯ ДЕБИТА НЕФТЯНЫХ СКВАЖИН.**

(57) Изобретение относится к устройствам для измерения дебита нефтяных скважин. Задачей изобретения является повышение надежности работы устройства и точности измерения дебита нефтяных скважин. Устройство для измерения дебита нефтяных скважин содержит установленное в трубопроводе трубное сопротивление, снабженное коленообразной обводной трубкой с выходным патрубком, подключенным к измерительному узлу, выполненным в виде соединенных между собой мерной емкости и газового счетчика и снабженное запорными вентилями, установленными в колене обводной трубки, при этом трубное сопротивление имеет сквозные каналы одинакового диаметра, один из которых состоит из двух заглушенных с одной стороны и сообщающихся между собой посредством обводной трубки торцевых каналов, размещены в штуцере, а его седло снабжено двумя радиальными каналами, соединенных с обводной трубкой и сопрягаемых с торцевыми каналами штуцера, причем выходной патрубок обводной трубки снабжен линией для подачи сжатого газа, а газовая линия между мерной емкостью и газовым счетчиком снабжена предохранительным клапаном с регулируемым давлением открытия. Положительный эффект: сокращение потерь нефти в результате устранения возможности утечек жидкости через сопрягающиеся детали трубного сопротивления, а также исключения возможности установления режима эксплуатации, при котором нефтяная скважина будет работать ниже своих добычных возможностей.

РАЗДЕЛ F

МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ

F 02

(21) a2004 0004

(22) 15.01.2004

(51)⁷F 02N 11/04

(71)(72) **Мусаев Забулла Нусреддин оглы (AZ)**

(54) **ПРИВОДНОЕ УСТРОЙСТВО ДЛЯ СТАРТЕРА-ГЕНЕРАТОРА.**

(57) Сущность изобретения в том, что приводное устройство для стартера-генератора, включающее ведущий вал двигателя постоянного тока, ведомый вал, тормозной диск, крышку, шкив, подушки, снабжено малым и двумя большими зубчатыми колесами, образующими гипоидную передачу, червячными винтом и колесом, образующими червячную передачу, причем на червячном колесе закреплен рычаг, связанный с ведомым валом, а тормозной диск закреплен на основании, связанном с ведущим валом.

F 04

(21) a2002 0223

(22) 28.11.2002

(51)⁷F 04B 13/00; F 16N 27/00

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Багиров Октай Тахмасиб оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Гурбанов Мухтар Абусет оглы, Петров Юрий Сергеевич (AZ)

(54) ДОЗАТОРНЫЙ НАСОС.

(57) Изобретения относится к нефтедобывающей промышленности, в частности к средствам дозировки жидких химических реагентов и может быть применено в различных отраслях народного хозяйства. Задачей изобретения является повышение надёжности работы дозаторного насоса, на основе достижения стабильности процесса дозирования, а также упрощение конструкции и изготовления насоса. Задача решена тем что, дозаторный насос, состоящий из цилиндра и установленных внутри него поршня, штока, отверстий для подвода и отвода жидкости, всасывающего клапана, состоящего из запорного элемента и седла, а также нагнетательного клапана, согласно изобретения запорный элемент всасывающего клапана установлен на штоке и выполнен в виде конуса, сопрягаемого с конусным отверстием, размещенного в поршне седла, а нагнетательный клапан выполнен в виде золотникового механизма, состоящего из цилиндрического диска, в теле которого размещён перепускной канал, ось которого направлена параллельно оси центрального отверстия диска, в нижней части цилиндра установлен регулятор хода поршня, выполненный в виде подвижной перегородки цилиндрической формы, соединенной с механизмом подачи в виде винтовой пары, установленной на нижней торцевой поверхности цилиндра, при этом верхняя торцевая поверхность цилиндра и центральное отверстие диска золотникового механизма нагнетательного клапана снабжены герметизирующими элементами, уплотняющими подпружиненный относительно цилиндра шток, а поршень и подвижная перегородка снабжены резиновыми уплотнительными кольцами, шток снабжен выступающими наружу цилиндрическими штифтами, внутри отверстия для отвода жидкости размещена головка винта, установленного в радиальном направлении в теле диска нагнетательного клапана.

(21) a2002 0074

(22) 16.04.2002

(51)⁷F 04B 47/02

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности (AZ)

(72) Хасаев Ариф Муртуз Али оглы, Алиев Елчу Мисир оглы, Кязимов Шукюралли Паша оглы, Тагиева Махира Рамиз кызы, Исмаилова Эльвира Джангир кызы (AZ)

(54) СКВАЖИННЫЙ ШТАНГОВЫЙ НАСОС.

(57) Изобретение относится к области нефтедобычи, в частности к скважинным штанговым насосам и может быть применено в других отраслях народного хозяйства, где осуществляется эксплуатация скважин с вязкой жидкостью или с динамическим уровнем сниженным до приема штангового насоса. Задачей изобретения является повышение надежности и упрощение конструкции устройства. Поставленная задача решается тем, что в известном скважинном штанговом насосе, содержащем цилиндр, плунжер, приемный и нагнетательный клапаны, перфорированную в верхней части камеру с глухим наконечником, в камере установлен имеющий ограничители хода, и заправленный газом поплавков с подвижным относительно днища корпусом, днище снабжено подпружиненным клапаном, а перфорированная часть камеры снабжена обратным клапаном. Сущность изобретения заключается в том, что под воздействием пульсации газожидкостного потока, который направляется непосредственно на насос, поплавков создает импульсы давления. Над отверстиями перфорированной части камеры устанавливается обратный клапан.

F 16

(21) a2005 0212

(22) 30.08.2005

(51)⁷F 16D 65/10, 53/00; B 60T 13/74

(71) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Гейдаров Шамиль Гилал оглы (AZ)

(54) ТОРМОЗНОЙ МЕХАНИЗМ АВТОМОБИЛЯ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в тормозной механизм автомобиля, содержащий ось колодки, накладку оси колодок, колодки тормоза, выполненные с возможностью раздвижения S-образным разжимным кулаком, фрикционные накладки, кронштейн разжимного кулака и тормозной барабан, введены электромагнит, двухсекционный пьезокерамический элемент с жестко закрепленным резонатором, усилитель напряжения, ультразвуковой генератор, выпрямитель, источник постоянного напряжения, причем резонатор установлен между тормозной колодкой и фрикционной накладкой, электроды секции резонансного возбудителя пьезокерамического элемента соединены к выходу ультразвукового генератора, а электроды секции датчика, цепью обратной связи, через усилитель напряжения и выпрямитель подключены к входу источника постоянного напряжения, выход которого соединен к обмоткам электромагнита, расположенного напротив кронштейна разжимного кулака, при этом наружная поверхность фрикционной

накладки выполнена микрошероховатой в соответствии со следующей аналитической зависимостью:

$$N^H(\theta) = \sum_{k=0}^4 (a_{kH}^0 \cos K\theta + b_{kH}^0 \sin K\theta)$$

где: N^H - функция, описывающая микрогеометрию внутренней поверхности тормозного барабана;

θ - полярный угол;

K - 0, 1, 2, ...;

a_{kH}^0, b_{kH}^0 - коэффициенты ряда Фурье.

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

(21) a2004 0186

(22) 01.09.2004

(51)⁷G 01D 1/00

(71)(72) Алиев Рафаиль Гейдар оглы (AZ)

(54) АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ КЯМАНЧА.

(57) Изобретение относится к музыкальной промышленности, а именно к музыкальным струнным смычковым инструментам, и может быть использовано для национальных инструментов, например, ребаба, гиджака, кямани и др. Задачей настоящего изобретения является создание инструмента с расширенными исполнительскими возможностями за счет полифоничности звучания, увеличения диапазонов инструмента и исполняемых музыкальных произведений с высоким качеством звучания путем совершенствования конструктивных элементов инструмента. Азербайджанская кяманча содержит гриф с колками для струн с определенным строем, соединенный с шарообразным корпусом, имеющим отверстие, затянутое мембраной, предпочтительно из натурального материала животного происхождения, на которой установлена подставка, под ней на корпусе прикреплены подгрифок и опорная ножка. На грифе установлены колки для двух дополнительных басовых струн, подгрифок имеет регуляторы дополнительной подстройки струн. В качестве мембраны использована кожа брюшной части рыбы, а на корпусе, по диаметру отверстия, расположены перламутровые пластинки в качестве элементов, усиливающих вибрации струн.

(21) a2003 0243

(22) 04.12.2003

(51)⁷G 01K 7/32; A 61B 5/01

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Мусаев Ровшан Али оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ТЕМПЕРАТУРЫ ГИПОТАЛАМУСА.

(57) Изобретение относится к термометрии и может быть использовано в медицине и практической биологии для определения температуры в гипоталамусе. Задачей изобретения является повышение антисептичности, чувствительности и надежности измерения, обеспечивая целостность тканей и органов. Для достижения поставленной задачи, в устройстве для определения температуры гипоталамуса, содержащем кварцевый терморезонатор в качестве термочувствительного элемента, согласно изобретению, кварцевый терморезонатор выполнен из серебряной фольги в полуконической форме герметичным, заполненным аргоновым газом, с теплоизолятором в основании из материала фторопласт-3.

(21) a2003 0241

(22) 04.12.2003

(51)⁷G 01N 21/17, 21/79; G 01J 1/10; C 10G 19/00

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Нагиев Халил Джамал оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы, Мамедов Полад Расим оглы, Чырагов Фамил Муса оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОЛОВА.

(57) Изобретение относится к аналитической химии и может быть использовано для определения ионов олова в медных сплавах, рудах, растворах, природных и сточных водах. Предлагается способ фотометрического определения ионов олова, включающий перевод его в окрашенное разнолигандное комплексное соединение комплексообразующим реагентом 2,2',3,4-тетраокси-3-сульфо-5'-хлоразобензолом в присутствии батофенантролина.

(21) a2004 0048

(22) 24.03.2004

(51)⁷G 01N 21/25; C 01G 23/00

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Нагиев Халил Джамал оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы, Ибадов Ибад Гусейн оглы (AZ)

(54) СПОСОБ СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ТИТАНА.

(57) Изобретение относится к аналитической химии, и может быть использовано для определения ионов титана в алюминиевых сплавах, в морских песках, в природном сырье и в технологических растворах. Задачей изобретения является повышение избирательности и экспрессности определения титана. Поставленная задача достигается тем, что в способе спектрофотометрического определения титана, включающем перевод его в окрашенное разнолигандное комплексное соединение с органическим реагентом в кислой среде, согласно изобретению, перевод осуществляют

2,3,4-триокси 4-сульфоазобензолом в присутствии гидрофобного амина-трифенилгуанидина.

(21) a2003 0242

(22) 04.12.2003

(51)⁷G 01N 21/27, 21/75, 21/78;

G 01J 1/12, C 01G 39/00

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Нагиев Халил Джамал оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ МОЛИБДЕНА.

(57) Изобретение относится к аналитической химии и может быть использовано для определения ионов молибдена в сплавах, рудах, растворах, природных и сточных водах. Предлагается способ фотометрического определения молибдена, включающий перевод его в кислой среде в окрашенное разнолигандное комплексное соединение комплексообразующим реагентом 2,2'3,4-тетраокси-3-сульфо-5'-нитро-азобензолом в присутствии цетилпиридин-бромидом.

(21) a2002 0118

(22) 24.06.2002

(51)⁷G 06F 3/00; G 09B 21/00

(71)(72) Мягков Юрий Григорьевич (AZ)

(54) ДЕШИФРАТОР КООРДИНАТНО-МОТОРНОЙ АКТИВНОСТИ ДЛЯ БИОТЕХНИЧЕСКОГО АДАПТИРУЕМОГО КОНТРОЛЛЕРА И УНИВЕРСАЛЬНАЯ ТАКТИЛЬНАЯ ПАНЕЛЬ.

(57) Изобретение относится к вычислительной технике, к нейробиотехническим системам, к биотехническим адаптируемым устройствам для бесклавишного ввода универсальной информации без привлечения зрения, к новой информационной технологии, основанной на 3-ей сигнальной системе, координатно-моторном (КМ) и координатно-речевом (КР) рефлексе. В частности оно относится к дешифраторам, преобразующим, квазифоническое координатно-речевое осязание руки и пальцев, эквивалентное знакам алфавита, символам и цифрам программ в цифровой код. Поставленная в изобретении задача заключается в расширении функциональных возможностей дешифратора КМ активности за счет обеспечения бесклавишного ввода универсальной информации с повышенной скоростью и точностью без привлечения зрения. Для решения поставленной задачи в дешифратор координатно-моторной активности для биотехнического адаптируемого контроллера, содержащий блок осязания-ввода (ОВ) с универсальной тактильной панелью, где расположены элементы осязания, первый и второй блоки датчиков строки, группа элементов преднастройки и управления, соединенные с входами датчиков зоны символа, первый и второй формирователи кода строки, и блок сканирования, содержащий узел обобщения,

выполненный на трех элементах ИЛИ, сдвиговый регистр, элемент НЕ, счетчик, делитель и генератор импульсов, согласно изобретения, введен блок установки кода зоны, который содержит первый переключатель фонем и второй переключатель страниц. В блоке осязания-ввода первый и второй формирователи кода строки выполнены на двух мультиплексорах. Универсальная тактильная панель, содержит плату с микросхемами блока осязания-ввода, устанавливаемую в рамке-корпусе панели, нижнюю и лицевую плату, в нее введены средства, обеспечивающие парно-фонемное строение квазиречевых структур языка и формирование у обучаемого координатно-речевого рефлекса, и средства переключения вида и алфавита информации. Средства, обеспечивающие парно-фонемное строение квазиречевых структур языка и формирование у обучаемого координатно-речевого рефлекса, выполнены в виде девяти групп элементов осязания-ввода.

G 06

(21) a2004 0224

(22) 05.11.2004

(51)⁷G 06F 17/00; G 01N 33/00

(71)(72) Нурубейли Зульфугар Кямилль оглы, Нуриев Кямилль Зульфугар оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОБРАБОТКИ ГЕОХИМИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ ДЛЯ ПОИСКОВ НЕФТЯНЫХ И ГАЗОВЫХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ.

(57) Изобретение относится к области, занимающейся поиском и разведкой нефтяных и газовых месторождений и может также найти применение для поиска других полезных ископаемых. Задачей данного изобретения является повышение достоверности результатов разведочных работ по определению контура, глубины, продуктивности залежей и состава углеводородов. Поставленная задача решается путем создания банка данных на основе результатов масс-спектрометрических исследований спектра явных и неявных геохимических показателей не менее 50-100 ранее пробуренных скважин с шагом 10-50 м, строятся распределения по глубине, как самих показателей, так и их различные комбинации, далее путем сравнительного анализа результатов, полученных в процессе бурения скважин с аналогичной информацией из банка данных прогнозируется ожидаемый результат бурения. Расчеты показывают, что во-первых достоверность прогнозирования этим способом увеличивается не менее 25-30%, во-вторых появляется возможность определения расстояния до залежей с большой точностью.

(21) a2004 0185

(22) 31.08.2004

(51)⁷G 06F 19/00; G 06F 17/60

(71) Акционерное общество закрытого типа «Бакинская Межбанковская Валютная Биржа» (AZ)

(72) Мамедов Рамиз Зейнал оглы, Амирбеков Фархад Фикрет оглы (AZ)

(54) СИСТЕМА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИНДЕКСА ЦЕН РЫНКА НЕДВИЖИМОСТИ.

(57) Изобретение относится к устройствам и методам цифровых вычислений и обработки данных для определения цены объектов недвижимости. Задачей изобретения является получение объективных показателей, позволяющих использовать их в информационных, исследовательских, маркетинговых и инвестиционных целях. Поставленная задача достигается системой определения индекса цен рынка недвижимости AZERI REI (REAL ESTATE INDEX), содержащей базу данных цен объектов, блок обработки данных, средство памяти цен местоположения объектов недвижимости текущего и последующих циклов вычислений, в которой блок обработки данных является постоянным базовым элементом системы и в которую дополнительно введен блок последующей обработки данных, использующий базовый элемент для определения индекса цен на период расчета, при этом первый вход блока последующей обработки данных подключен к блоку обработки данных, второй вход подключен к средству памяти цен местоположения объектов недвижимости текущего и каждого последующего циклов вычислений.

0,25ат.%. Параметры полученного термомагнитного материала имеют следующие значения:

$$Z=1,5 \cdot 10^{-3} \text{K}^{-1}; \delta=3,2 \cdot 10^{-4} \text{ В.м/Вт}$$

при $T=300\text{K}$, $B=0,5\text{Тл}$, В-значение магнитной индукции, Тл-единица магнитной индукции.

(21) a2004 0079

(22) 28.04.2004

(51)⁷H 01L 41/22; C 08L 23/06; H 03K 17/78

(71) Институт Физики, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Керимов Махмуд Керим оглы, Курбанов Мирза Абдул оглы, Алиев Гадир Гурбанали оглы, Мусаева Севиндж Надир кызы, Кулиев Мусafir Мазахир оглы, Оруджев Илгар Наджибаддин оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ВЫСОКОЭФФЕКТИВНОГО ФОТОВОЛЬТАИЧЕСКОГО КОМПОЗИТА.

(57) Изобретение относится к области разработки активных диэлектриков различного назначения, оптоэлектроники и солнечных высокоэффективных батарей (фотовольтаические генераторы). Предлагается способ, включающий горячее прессование гомогенной смеси компонентов при температуре плавления полимера, кристаллизацию в условиях действия плазмы электрического газового разряда в воздушной среде, охлаждением до температуры кристаллизации полимера и электротермополяризацию композитов. Охлаждение композита при одновременном воздействии плазмы электрического газового разряда осуществляют ступенчато, причем определяют область температур, способствующую эффективному накоплению электрического заряда для данного композита и выдерживают при данной температуре 0,5 час.

РАЗДЕЛ H

ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

H 01

(21) a2004 0118

(22) 11.06.2004

(51)⁷H 01L 27/00, 31/04

(71) Институт Физики, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Алиев Фарзали Фазиль оглы, Таиров Бакир Аббас оглы, Насирова Рейганат Ибрагим кызы (AZ)

(54) ТЕРМОМАГНИТНЫЙ МАТЕРИАЛ.

(57) Изобретение относится к области получения полупроводниковых приборов, а именно к выявлению эффективных термомагнитных материалов. Задачей изобретения является получение такого термомагнитного материала, параметры которого имели бы достаточно высокие значения для возможности работы приемников теплового потока при комнатной температуре в широком диапазоне длин волн. Поставленная задача достигается тем, что термомагнитный материал на основе теллурида серебра, согласно изобретению, дополнительно легирован серебром в количестве

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)
99/001481	E 21B 33/136		C 10G 19/00		C 01G 23/00	a2004 0118	H 01L 27/00
	E 21B 43/25	a2003 0242	G 01N 21/27	a2004 0067	C 10M 105/06		H 01L 31/04
a2000 0113	E 21B 43/22		G 01N 21/75		C 10M 129/10	a2004 0121	C 10G 1/04
a2001 0096	E 21B 47/10		G 01N 21/78		C 10M 133/16	a2004 0127	C 05B 11/08
a2002 0039	E 21B 33/13		G 01J 1/12	a2004 0069	A 24D 3/14	a2004 0138	A 61K 31/00
a2002 0048	E 21B 43/01		C 01G 39/00	a2004 0072	E 03F 3/02	a2004 0140	C 07C 15/24
a2002 0072	E 21B 43/00	a2003 0243	G 01K 7/32	a2004 0073	C 10M 105/06		C 07C 11/08
a2002 0074	F 04B 47/02		A 61B 5/01		C 10M 135/28		C 10M 105/06
a2002 0118	G 06F 3/00	a2003 0252	A 01D 34/03	a2004 0079	H 01L 41/22	a2004 0144	A 01B 3/36
	G 09B 21/00	a2003 0261	E 21B 47/06		C 08L 23/06	a2004 0157	A 01K 47/02
a2002 0220	E 21B 37/08	a2004 0004	F 02N 11/04		H 03K 17/78	a2004 0162	B 02C 9/00
a2002 0223	F 04B 13/00	a2004 0008	B 62D 49/02	a2004 0091	C 10M 151/02	a2004 0168	C 07C 39/06
	F 16N 27/00	a2004 0031	C 10M 101/02		C 10M 153/02		C 07C 39/17
a2002 0224	E 21B 43/00		C 10M 119/02	a2004 0094	C 08L 61/34	a2004 0176	E 02B 8/02
	F 04B 47/04		C 10M 133/12		C 08J 5/14	a2004 0177	E 02B 8/02
a2002 0225	E 21B 43/18		C 10M 135/10	a2004 0098	C 08F 2/28	a2004 0178	A 23K 1/00
a2002 0227	E 21B 37/06		C 10M 137/14		C 08F 120/56	a2004 0185	G 06F 19/00
a2003 0020	C 09K 7/02		C 10M 143/02		C 07C 68/54		G 06F 17/60
a2003 0021	C 09K 7/02		C 10M 146/06	a2004 0099	C 07C 15/24	a2004 0186	G 01D 1/00
a2003 0063	C 08K 5/18	a2004 0035	C 10M 119/02		C 07C 11/08	a2004 0200	E 21B 43/00
	C 07C 9/08		C 10M 137/14		C 10M 105/06	a2004 0224	G 06F 17/00
	C 07C 211/46		C 10M 107/00	a2004 0100	C 08J 3/09		G 01N 33/00
a2003 0163	A 61F 5/04		C 10M 155/02		C 08F 10/10	a2004 0232	C 09B 61/00
a2003 0203	E 21B 43/02	a2004 0039	C 07D 331/04		C 08C 19/12	a2004 0236	E 21B 36/04
a2003 0236	C 07C 39/16		C 07C 335/04	a2004 0101	C 10G 33/04	a2004 0272	C 08F 240/00
	C 08F 279/04		C 07C 37/08	a2004 0104	C 10M 101/02	a2005 0010	B 65D 41/34
	C 08G 8/12	a2004 0046	C 07C 15/24		C 10M 135/18	a2005 0013	C 02F 1/58
a2003 0241	G 01N 21/17		C 10M 107/12		C 10M 137/14	a2005 0212	F 16D 65/10
	G 01N 21/79		C 10M 107/18	a2004 0105	C 07F 17/02		F 16D 53/00
	G 01J 1/10	a2004 0048	G 01N 21/25	a2004 0115	A 01M 5/00		B 60T 13/74

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки
A 01B 3/36	a2004 0144	C 07D 331/04	a2004 0039	C 10M 119/02	a2004 0035	E 21B 43/25	99/001481
A 01D 34/03	a2003 0252	C 07F 17/02	a2004 0105	C 10M 129/10	a2004 0067	E 21B 47/06	a2003 0261
A 01K 47/02	a2004 0157	C 08C 19/12	a2004 0100	C 10M 133/12	a2004 0031	E 21B 47/10	a2001 0096
A 01M 5/00	a2004 0115	C 08F 2/28	a2004 0098	C 10M 133/16	a2004 0067	F 02N 11/04	a2004 0004
A 23K 1/00	a2004 0178	C 08F 10/10	a2004 0100	C 10M 135/10	a2004 0031	F 04B 13/00	a2002 0223
A 24D 3/14	a2004 0069	C 08F 120/56	a2004 0098	C 10M 135/18	a2004 0104	F 04B 47/02	a2002 0074
A 61B 5/01	a2003 0243	C 08F 240/00	a2004 0272	C 10M 135/28	a2004 0073	F 04B 47/04	a2002 0224
A 61F 5/04	a2003 0163	C 08F 279/04	a2003 0236	C 10M 137/14	a2004 0031	F 16D 53/00	a2005 0212
A 61K 31/00	a2004 0138	C 08G 8/12	a2003 0236	C 10M 137/14	a2004 0035	F 16D 65/10	a2005 0212
B 02C 9/00	a2004 0162	C 08J 3/09	a2004 0100	C 10M 137/14	a2004 0104	F 16N 27/00	a2002 0223
B 60T 13/74	a2005 0212	C 08J 5/14	a2004 0094	C 10M 143/02	a2004 0031	G 01D 1/00	a2004 0186
B 62D 49/02	a2004 0008	C 08K 5/18	a2003 0063	C 10M 146/06	a2004 0031	G 01J 1/10	a2003 0241
B 65D 41/34	a2005 0010	C 08L 23/06	a2004 0079	C 10M 151/02	a2004 0091	G 01J 1/12	a2003 0242
C 01G 23/00	a2004 0048	C 08L 61/34	a2004 0094	C 10M 153/02	a2004 0091	G 01K 7/32	a2003 0243
C 01G 39/00	a2003 0242	C 09B 61/00	a2004 0232	C 10M 155/02	a2004 0035	G 01N 21/17	a2003 0241
C 02F 1/58	a2005 0013	C 09K 7/02	a2003 0020	E 02B 8/02	a2004 0176	G 01N 21/25	a2004 0048
C 05B 11/08	a2004 0127	C 09K 7/02	a2003 0021	E 02B 8/02	a2004 0177	G 01N 21/27	a2003 0242
C 07C 9/08	a2003 0063	C 10G 1/04	a2004 0121	E 03F 3/02	a2004 0072	G 01N 21/75	a2003 0242
C 07C 11/08	a2004 0099	C 10G 19/00	a2003 0241	E 21B 33/13	a2002 0039	G 01N 21/78	a2003 0242
C 07C 11/08	a2004 0140	C 10G 33/04	a2004 0101	E 21B 33/136	99/001481	G 01N 21/79	a2003 0241
C 07C 15/24	a2004 0046	C 10M 101/02	a2004 0031	E 21B 36/04	a2004 0236	G 01N 33/00	a2004 0224
C 07C 15/24	a2004 0099	C 10M 101/02	a2004 0104	E 21B 37/06	a2002 0227	G 06F 17/00	a2004 0224
C 07C 15/24	a2004 0140	C 10M 105/06	a2004 0067	E 21B 37/08	a2002 0220	G 06F 17/60	a2004 0185
C 07C 37/08	a2004 0039	C 10M 105/06	a2004 0073	E 21B 43/00	a2002 0072	G 06F 19/00	a2004 0185
C 07C 39/06	a2004 0168	C 10M 105/06	a2004 0099	E 21B 43/00	a2002 0224	G 06F 3/00	a2002 0118
C 07C 39/16	a2003 0236	C 10M 105/06	a2004 0140	E 21B 43/00	a2004 0200	G 09B 21/00	a2002 0118
C 07C 39/17	a2004 0168	C 10M 107/00	a2004 0035	E 21B 43/01	a2002 0048	H 01L 27/00	a2004 0118
C 07C 68/54	a2004 0098	C 10M 107/12	a2004 0046	E 21B 43/02	a2003 0203	H 01L 31/04	a2004 0118
C 07C 211/46	a2003 0063	C 10M 107/18	a2004 0046	E 21B 43/18	a2002 0225	H 01L 41/22	a2004 0079
C 07C 335/04	a2004 0039	C 10M 119/02	a2004 0031	E 21B 43/22	a2000 0113	H 03K 17/78	a2004 0079

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

(21) S2004 0026

(22) 19.11.2004

(51)⁷ 13-03

(71) Makel Elektrik Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (TR)

(72) Atilla Dogan (TR)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) ВЫКЛЮЧАТЕЛЬ ЭЛЕКТРИЧЕСКИЙ (2 ВАРИАНТА).

(57) Вариант 1 заявляемого промышленного образца представляет собой выключатель, характеризующийся:

- наличием лицевой панели;
 - выполнением лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
 - наличием клавиши в отверстии лицевой панели;
 - выполнением лицевой поверхности лицевой панели выпуклой;
- отличающийся:
- наличием вставки;
 - прямолинейной формой контурных линий и скругленными углами лицевой панели и вставки;
 - наличием четырех боковых панелей, каждая из которых имеет прямолинейное нижнее ребро и дугообразное верхнее ребро с верхней точкой на середине длины;
 - наличием единой лицевой поверхности, которая образована лицевыми поверхностями лицевой панели и вставки и имеет сложный выпуклый рельеф: ее стороны лежат на дугообразных верхних ребрах боковых панелей выключателя, а в направлении к центру лицевая поверхность плавно поднимается к воображаемой тупой вершине, расположенной в геометрическом центре лицевой панели;
 - выполнением лицевой поверхности клавиши выпуклой.

Вариант 2, заявляемого промышленного образца, представляет собой выключатель, характеризующийся:

- наличием лицевой панели;
 - выполнением лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
 - наличием клавиши в отверстии лицевой панели;
 - выполнением лицевой поверхности лицевой панели выпуклой;
- отличающийся:
- наличием двух клавиш равного размера прямоугольной формы в отверстии лицевой панели;
 - прямолинейной формой контурных линий и скругленными углами лицевой панели и вставки;
 - наличием четырех боковых панелей, каждая из которых имеет прямолинейное нижнее ребро и дугообраз-

ное верхнее ребро с верхней точкой на середине длины;

- наличием единой лицевой поверхности, которая образована лицевыми поверхностями лицевой панели и вставки и имеет сложный выпуклый рельеф: ее стороны лежат на дугообразных верхних ребрах боковых панелей выключателя, а в направлении к центру лицевая поверхность плавно поднимается к воображаемой тупой вершине, расположенной в геометрическом центре лицевой панели;

- выполнением лицевой поверхности клавиш выпуклой.

(21) S2004 0028

(22) 19.11.2004

(51)⁷ 13-03

(71) Makel Elektrik Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (TR)

(72) Atilla Dogan (TR)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) РОЗЕТКА ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ (2 ВАРИАНТА).

(57) Вариант 1 заявляемого промышленного образца представляет собой розетку, характеризующуюся:

- наличием лицевой панели;
- выполнением лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
- наличием основной вставки в отверстии лицевой панели;
- наличием цилиндрического углубления с плоским дном во вставке;
- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми;

отличающуюся:

- наличием промежуточной вставки;
- прямолинейной формой контурных линий и скругленными углами лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки;
- наличием четырех боковых панелей, каждая из которых имеет прямолинейное нижнее ребро и дугообраз-

ное верхнее ребро с верхней точкой на середине длины;

- наличием единой лицевой поверхности, которая образована лицевыми поверхностями лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки и имеет сложный выпуклый рельеф: ее стороны лежат на дугообразных верхних ребрах боковых панелей розетки, а в направлении к центру лицевая поверхность плавно поднимается к воображаемой тупой вершине, расположенной в геометрическом центре лицевой панели.

Вариант 2, заявляемого промышленного образца, представляет собой розетку, характеризующуюся:

- наличием лицевой панели;
- выполнением лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
- наличием основной вставки в отверстии лицевой панели;
- наличием цилиндрического углубления с плоским дном во вставке;
- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми;

отличающуюся:

- наличием промежуточной вставки;
- прямолинейной формой контурных линий и скругленными углами лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки;
- наличием четырех боковых панелей, каждая из которых имеет прямолинейное нижнее ребро и дугообразное верхнее ребро с верхней точкой на середине длины;
- наличием единой лицевой поверхности, которая образована лицевыми поверхностями лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки и имеет сложный выпуклый рельеф: ее стороны лежат на дугообразных верхних ребрах боковых панелей розетки, а в направлении к центру лицевая поверхность плавно поднимается к воображаемой тупой вершине, расположенной в геометрическом центре лицевой панели.
- наличием элементов заземления внутри цилиндрического углубления во вставке;
- наличием направляющих элементов внутри цилиндрического углубления во вставке.

(21) S2005 0012

(22) 18.04.2005

(51)⁷ 22-01

(71) Общество с Ограниченной Ответственностью
«ЙЕНИ-ТЕХ» (AZ)

(72) Халилов Эльчин Нусрат оглы, Керимов Фаик Гафар оглы, Мамедов Фаик Наджафгулу оглы, Айдазаде Шахин Рафик оглы (AZ)

(54) ЛАЗЕРНЫЙ ЦЕЛЕУКАЗАТЕЛЬ.

(57) Лазерный целеуказатель характеризующийся:

- составом композиционных элементов: цилиндрический корпус, юстировочные винты, излучатель, система включения, система крепления,

отличающийся:

- выполнением системы включения в виде Г-образной тяги;
- выполнением крепления к оружию в виде зацепа.

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	Индекс МКПО	Номер заявки	Индекс МКПО
S2004 0026	13-03	S2005 0012	22-01
S2004 0026	13-03		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Индекс МКПО	Номер заявки	Индекс МКПО	Номер заявки
13-03	S2004 0026	22-01	S2005 0012
13-03	S2004 0026		

**ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
РЕЕСТР ИЗОБРЕТЕНИЙ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

РАЗДЕЛ А

**УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБ-
НОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА**

А 61

(11) i2005 0112 (21) a2004 0059
(51)⁷A 61F 13/00; 105:00 (22) 09.04.2004
(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Биалзаде Сахиб Якуб оглы (AZ)
(54) **ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ПОВЯЗКА ДЛЯ ЧЕ-
ЛЮСТНО-ЛИЦЕВОЙ ОБЛАСТИ.**

(57) 1. Функциональная повязка для челюстно-лицевой области, состоящая из жесткой фиксирующей части с петлями и ремней, отличающаяся тем, что фиксирующая часть выполнена в виде пластмассовой выпуклой плоскости на внешней стороне которой по ее периметру расположены выполненные из металла петли для проведения ремней, закрепляемых вокруг головы.

2. Функциональная повязка для челюстно-лицевой области по п.1, отличающаяся тем, что выпуклая плоскость фиксирующей части выполнена округлой формы с тремя равноудаленно расположенными петлями.

3. Функциональная повязка для челюстно-лицевой области по п.1, отличающаяся тем, что выпуклая плоскость фиксирующей части выполнена четырехугольной формы с четырьмя расположенными по ее углам петлями.

4. Функциональная повязка для челюстно-лицевой области по п.1, отличающаяся тем, что пластмасса представляет собой стоматологическую пластмассу, полимеризующуюся при кипячении под давлением.

(11) i2005 0097 (21) a2003 0120
(51)⁷A 61K 33/00 (22) 09.06.2003
(44) 30.12.2004

(71)(73) Компания "ЙЕНИ-ТЕХ", Халилов Эльчин Нусрат оглы, Мусаев Алишир Вейс оглы, Кахраманова Халида Тофик кызы (AZ)

(72) Халилов Эльчин Нусрат оглы, Мусаев Алишир Вейс оглы, Кахраманов Наджаф Тофик оглы, Кахраманова Халида Тофик кызы, Ахмедов Валиадин Нусрат оглы (AZ)

(54) **ОБОГРЕВАЮЩЕЕ И ОБЕЗЗАРАЖИВАЮЩЕЕ СРЕДСТВО ДЛЯ НАФТАЛАНОВЫХ АППЛИКАЦИЙ.**

(57) Применение дегидратированного цеолита типа клиноптилолита Айдагского месторождения в качестве обогревающего и обеззараживающего средства для нафталановых аппликаций.

(11) i2005 0095 (21) a2003 0232
(51)⁷A 61K 35/08; A 61P 35/00 (22) 10.11.2003

(44) 30.12.2004
(71)(73) Азербайджанский Медицинский Университет, Алиева Тамилла Шамиль кызы, Фарамазов Абдулла Зехинулла оглы, Абдуллаев Надир Мамед оглы, Агаев Меджнун Ислам оглы, Алигулиев Рамазан Исмаил оглы (AZ)

(72) Алиева Тамилла Шамиль кызы, Фарамазов Абдулла Зехинулла оглы, Абдуллаев Надир Мамед оглы, Агаев Меджнун Ислам оглы, Алигулиев Рамазан Исмаил оглы (AZ)

(54) **ТЕРМОТЕРАПЕВТИЧЕСКОЕ СРЕДСТВО
ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ГЛУБОКИХ ОПУХОЛЕЙ.**

(57) Применение Дарыдагской минеральной воды в качестве средства для термотерапии при лечении глубоких опухолей.

(11) i2005 0100 (21) a2003 0097
(51)⁷A 61K 35/78, 29/00; (22) 19.05.2003
A 61P 29/00

(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Мамедов Рамиз Муса оглы, Байрамов Эльджаниз Энвер оглы, Кулиев Гасан Юсиф оглы, Искендеров Эльчин Барат оглы, Новрузов Хасай Юсиф оглы (AZ)

(54) **ТЕСТОМЕСИЛЬНАЯ МАШИНА НЕПРЕ-
РЫВНОГО ДЕЙСТВИЯ.**

(57) Средство, обладающее противовоспалительным действием, содержащее биологически активный компонент растительного происхождения и этиловый спирт, отличающийся тем, что в своем составе оно содержит в качестве биологически активного компонента растительного происхождения - отвар корней Осоки ложноострой, и дополнительно сахар при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Отвар корней Осоки ложноострой	70-75
Спирт этиловый	5-7
Сахар	20-23

РАЗДЕЛ В

**РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ
ПРОЦЕССЫ**

В 01

(11) i2005 0118 (21) a2001 0031
(51)⁷B 01J 23/26 (22) 07.02.2001
(44) 30.10.2002

(71)(72)(73) Гасан-заде Галина Захид кызы, Сеидбекова Самира Фаик кызы (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР ДЛЯ ОЧИСТКИ ГАЗОВЫХ ВЫБРОСОВ ОТ ОКСИДОВ АЗОТА, УГЛЕРОДА И ОРГАНИЧЕСКИХ СОЕДИНЕНИЙ.

(57) Катализатор для очистки газовых выбросов от оксидов азота, углерода и органических соединений, представляющий собой оксидную систему шпинельного состава XY_2O_4 , где X - Cu, Co, Ni, Fe, Zn, Cd ; Y - Fe, Cr, Co на носителе, имеющем гапильную структуру, включающую Cu, Co, Ni и Al_2O_3 , отличающаяся тем, что активная масса и носитель дополнительно содержат Mn, и катализатор в пересчете на металл имеет следующий состав (масс %):;

Cu	1,01-15,05
Co	1,02-15,65
Ni	1,01 -14,20
Fe	0,03-4,05
Zn	0,01-0,55
Cd	0,01-0,60
Cr	0,01-5,00
Mn	1,02-17,88
Al_2O_3	остальное

(11) i2005 0110 (21) a2004 0060
(51)⁷B 01J 23/86; В 01D 53/86 (22) 09.04.2004
(44) 30.12.2004

(71)(73) Институт Химических Проблем Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Литвишков Юрий Николаевич, Мурадова Перия Агагусейн кызы, Годжаева Наиля Сабир кызы, Эфендиев Меджид Рамиз оглы, Джафарова Сусанна Абдулазиз кызы, Зулфугарова Сима Мамед кызы, Шакунова Нинель Владиславовна, Марданова Нелли Меджид кызы, Шейнин Виктор Ефимович (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР ДЛЯ ОКИСЛЕНИЯ МОНООКСИДА УГЛЕРОДА.

(57) Катализатор для окисления монооксида углерода, включающий оксиды меди, кобальта, хрома, марганца, нанесенные на носитель на основе γ -оксид алюминия, отличающийся тем, носитель представляет собой предварительно сформированный слой γ -оксид алюминия, полученный путем гидротермальной обработки поверхности скрученной в спираль гофрированной алюминиевой фольги, при следующем соотношении компонентов, мас. %:

CuO	1,5-2,5
Co_3O_4	1,0-2,0
CrO_3	0,8-2,5
MnO_2	1,5-2,6
$\gamma-Al_2O_3$	остальное

В 22

(11) i2005 0108 (21) a2003 0080
(51)⁷B 22F 3/02; C 22C 1/04 (22) 22.04.2003

(44) 30.12.2004

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Мамедов Ариф Тапдыг оглы, Иманова Рада Араз кызы (AZ)

(54) ШИХТА ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ КОМПОЗИЦИОННОГО СПЕЧЕННОГО МАТЕРИАЛА НА ОСНОВЕ ЖЕЛЕЗА.

(57) Шихта для получения композиционного спеченного материала содержащая порошок железа и порошок стали, отличающаяся тем, что она содержит порошок стали марки Ст 45 при следующем соотношении компонентов, мас. %:

порошок стали марки Ст 45	50-70
порошок железа	остальное

при этом крупность порошка стали составляет менее 200 мкм, а крупность порошка железа - менее 100 мкм при отношении крупности порошка стали и крупности порошка железа в пределах 1,5:1+3:1.

(11) i2005 0109 (21) a2003 0079
(51)⁷B 22F 3/02 (22) 22.04.2003

(44) 30.12.2004

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Мамедов Ариф Тапдыг оглы, Иманова Рада Араз кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ИЗГОТОВЛЕНИЯ ПОРОШКОВЫХ ИЗДЕЛИЙ.

(57) Способ изготовления порошковых изделий, включающий приготовление порошковой шихты, засыпку её в пресс-форму, тепловое прессование и последующее спекание заготовок в атмосфере эндотермического газа, отличающийся тем, что тепловое прессование проводят в условиях прогрева шихты при температуре 200-240°C, а матрицу пресс-формы нагревают до температуры 170-190°C.

В 25

(11) i2005 0120 (21) 99/001604
(51)⁷B 25H 7/04 (22) 19.11.1999

(44) 01.10.2001

(71)(72)(73) Абдуллаев Курбан Садыг оглы, Гамидов Фахрадин Джамал оглы, Фархадов Закир Исамеддин оглы (AZ)

(54) УСТАНОВКА ДЛЯ МАРКИРОВКИ ТРУБ.

(57) Устройство для маркировки труб, содержащее корпус, клейма, пневмоцилиндр и линию транспортного рольганга, отличающееся тем, что оно дополнительно содержит каретку, перемещающуюся вдоль трубы посредством шагового двигателя каретки с речным механизмом пошагового перемещения, барабан, оснащенный опорным подшипником и установленный на валу шагового двигателя барабана, с под-

пружиненными в осевом направлении клеймами, взаимодействующими со штоком пневмоцилиндра.

духо-вдувающая труба, а на другом нагревательный провод, а с приемной стороны профилей смонтированы складывающиеся пластины.

В 44

(11) i2005 0116 (21) 99/001333
(51)⁷В 44С 1/10, 1/24, 5/00 (22) 04.05.1999
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Алаи Себа Самед оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ИЗГОТОВЛЕНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ИЗОБРАЖЕНИЯ.

(57) 1. Способ изготовления художественного изображения, включающий предварительную подготовку основы изделия с последующим наклеиванием на нее декоративных элементов с образованием данного рисунка, причем при составлении рисунка его элементы наклеиваются многослойно, отличающийся тем, что сначала составляют эскиз рисунка на бумаге, затем переносят его на основу из ткани выжиганием, далее на основной фон приклеивают отдельные декоративные элементы, вырезанные из однородной ткани по дополнительному эскизу, в требуемых местах по замыслу художника и прессуют, а после прессования края отдельных элементов прижигают к фону для получения плоской поверхности.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что для изготовления картин на верхнем слое рисунка дополнительно производят живописную или графическую работу, затем картину помещают под стекло.

3. Способ изготовления художественного изображения на однородной основе изделия с последующим выжиганием рисунка, отличающийся тем, что сначала составляют эскиз рисунка на бумаге, а затем через бумагу переносят эскиз на основу из ткани выжиганием.

В 65

(11) i2005 0099 (21) a2003 0217
(51)⁷В 65В 7/02, 51/10 (22) 29.10.2003
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Гулиев Махир Аббас оглы (AZ)
(54) СКЛЕИВАЮЩАЯ УСТАНОВКА.

(57) 1. Склеивающая установка, отличающаяся тем, что состоит установленных в корпусе неподвижной и подвижной осей, при этом последняя жестко соединена с установленным по центру корпуса штоком, имеющим возможность перемещаться под давлением воздуха, поступающего через верхние и нижние его отверстия, неподвижная ось проходит через узел пересечения больших металлических пластин, подвижная же через узел пересечения малых пластин, причем оба узла соединены пружиной, а свободные концы малых пластин шарнирно соединены со свободными концами больших пластин, нижние концы которых закреплены на оппозитно расположенных профилях.

2. Установка по п.1, отличающаяся тем, что на одном из профилей установлен перфорированная воз-

РАЗДЕЛ С

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

С 01

(11) i2005 0113 (21) a2003 0071
(51)⁷С 01В 39/38 (22) 15.04.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) Институт Химических Проблем Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)
(72) Велиева Ирада Магомед кызы, Елчиев Яшар Меджид оглы, Самедов Хасай Рагим оглы (AZ)
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ЦЕОЛИТА ТИПА ZSM-5.

(57) 1. Способ получения цеолита типа ZSM-5, включающий смешение источника кремния, источника алюминия, щелочного металла, силикагеля и воды, кристаллизацию полученной реакционной смеси и сушку, отличающийся тем, что в качестве источника кремния, алюминия и щелочного металла используют вулканический пепел, в реакционную смесь добавляют двухатомный спирт, доводят реакционную смесь до pH=10-13, выдерживают при комнатной температуре и/или при нагревании и одновременно с кристаллизацией в гидротермальных условиях проводят термоактивацию, затем выдерживают в условиях кристаллизации и термоактивации в течение времени, достаточном для образования кристаллов цеолита типа ZSM-5.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что в качестве источника кремния, алюминия и щелочного металла используют вулканический пепел Джейрапчельского месторождения.

3. Способ по п.1, отличающийся тем, что реакционная смесь имеет мольное соотношение SiO₂/Al₂O₃ в пределах 19÷21.

4. Способ по п.1, отличающийся тем, что в качестве двухатомного спирта используют 1,6 гександиол.

5. Способ по п.1, отличающийся тем, что реакционную смесь выдерживают в условиях кристаллизации и термоактивации при температуре 175-220°C в течение 120-216 часов.

6. Способ по п.1, отличающийся тем, что реакционную смесь выдерживают при комнатной температуре в течение 19-20 часов с последующей выдержкой в условиях кристаллизации и термоактивации при температуре 200-220°C в течение 96-144 часов.

7. Способ по п.1, отличающийся тем, что продукт сушат при температуре 50-70°C в течение 24 часов.

С 23

- (11) i2005 0114 (21) a2003 0050
(51)⁷С 23F 13/00 (22) 10.03.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)
(72) Керимов Меджид Захид оглы, Сулейманов Багир Алекпер оглы, Салманлы Видади Амирхан оглы (AZ)
(54) АНОД ДЛЯ ЗАЩИТЫ ТРУБОПРОВОДОВ ОТ КОРРОЗИИ.

(57) Анод для защиты трубопроводов от коррозии, выполненный в виде браслета состоящего из двух симметричных полуколец анодных сплавов, армированных двумя стальными полосами, пронизывающими тело анода, отличающийся тем, что армирующие стальные полосы размещены в 1/4 части толщины от внутренней поверхности сплава и к полосам приварен каркас из пяти стальных, равноудаленных стержней.

С 25

- (11) i2005 0119 (21) a2003 0133
(51)⁷С 25D 11/00, 11/32 (22) 20.06.2003
(44) 15.10.2004
(71)(73) Институт химических проблем Азербайджанской Национальной Академии Наук (AZ)
(72) Салахова Эльза Абдулазиз кызы, Новрузова Фируза Салех кызы (AZ)
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ТОНКОСЛОЙНЫХ ПОКРЫТИЙ ИЗ ДИСУЛЬФИДА РЕНИЯ.

(57) Способ получения тонкослойных покрытий из дисульфида рения взаимодействием перренатов с серосодержащими соединениями при нагревании отличающийся тем, что способ осуществляют электролизом на поверхности металлического катода в электролите содержащее в качестве перрената $0,2-2,5 \cdot 10^3$ моль/л NH_4ReO_4 серосодержащего соединения $1,5-3,0 \cdot 10^3$ моль/л NH_2CSNH_2 и дополнительно $0,5-1,25 \cdot 10^3$ моль/л H_2SO_4 при $\text{pH}=1-1,5$, плотности тока $30-35 \text{ мА/см}^2$, температуре $65-75^\circ\text{C}$ в течение 25-30 минут.

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 21

- (11) i2005 0102 (21) a2003 0251
(51)⁷E 21B 17/22, 19/00 (22) 11.12.2003
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Али-заде Вагиф Алекперович (AZ)

(54) ШТАНГОВРАЩАТЕЛЬ.

(57) Штанговращатель, содержащий корпус с днищем и узлы захвата и поворота полированного штока, отличающийся тем, что корпус снабжен винтовыми пазами для размещения в них вращающихся роликов, оси которых установлены в узле захвата полированного штока, а узел поворота выполнен в виде двух поверхностей, одна из которых размещена неподвижно на устьевом сальнике, а вторая, подвижная, на днище, причем поворот полированного штока возможен в период контакта этих поверхностей.

- (11) i2005 0111 (21) a2003 0199
(51)⁷E 21B 37/06 (22) 25.09.2003
(44) 30.12.2004
(71)(73) «Булла-Дениз» Нефтегазодобывающее Управление (AZ)
(72) Шафиев Халиг Шамиль оглы, Агабалаев Сизур Нахмат оглы, Шамилов Валех Мамед оглы, Мамедов Камил Гудрат оглы, Ширинов Ахмед Муртуза оглы, Байрамов Эйюб Мамедали оглы (AZ)
(54) СПОСОБ БОРЬБЫ ПРОТИВ ПАРАФИНОТЛОЖЕНИЙ В ЛИФТОВЫХ ТРУБАХ.

(57) Способ борьбы с отложениями парафина в лифтовых трубах, включающий закачку состава, содержащего газ о конденсат, отличающийся тем, что состав дополнительно содержит метиловый спирт при соотношении компонентов, вес % :

Газоконденсат	90-95
Метиловый спирт	5-10

РАЗДЕЛ F

МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ,
ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И
БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ

F 04

- (11) i2005 0098 (21) a2003 0233
(51)⁷F 04B 47/02 (22) 11.11.2003
(44) 30.12.2004
(71)(72)(73) Камиллов Мирнаги Агасеид оглы, Исаев Чингиз Гусейн оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы (AZ)
(54) СКВАЖИННЫЙ ШТАНГОВЫЙ НАСОС.

(57) Скважинный штанговый насос, включающий цилиндр, плунжер и состояние из шарика и седла всасывающий и нагнетательный клапаны, причем седло снабжено отверстием цилиндрической формы, диаметр которого меньше диаметра шарика, отличающийся тем, что седло всасывающего и нагнетательного клапанов выполнено двухступенчатым с нижней

ступенью цилиндрической формы и верхней ступенью сферической формы с возможностью образования с поверхностью шарика зазора с равноудаленными поверхностями, при этом нижняя ступень седла всасывающего клапана снабжена конической пружиной и кольцевой канавкой, причем основание пружины размещено, внутри кольцевой канавки, а её вершина выступает над местом сочленения ступеней седла всасывающего клапана.

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

(11) i2005 0107 (21) a2003 0131
(51)⁷G 01B 7/06; G 01R 27/26 (22) 19.06.2003
(44) 30.12.2004

(71)(73) Научно-Исследовательский Институт Геотехнологических проблем нефти, газа и химии, Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы, Алиев Рустам Талыб оглы, Рзаев Тельман Багадур оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОБЪЕМНОГО СООТНОШЕНИЯ НЕФТИ И ЧИСТОГО ГРУНТА В НЕФТЕЗАГРЯЗНЕННОЙ ПОЧВЕ.

(57) Способ определения соотношения объемов нефти и чистого грунта в нефтезагрязненной почве, заключающийся в том, что измеряют соотношение емкости конденсатора с воздушным промежутком между электродами, равным толщине контролируемой нефтезагрязненной почвы к емкости этого конденсатора с этой смесью на двух частотах и с учетом диэлектрической проницаемости вычисляют соотношение объемов нефти и чистого грунта, отличающийся тем, что конденсатор включают последовательно с резистором в качестве элемента делителя напряжения, измеряют соотношения амплитуд напряжений на этом делителе и по выражению:

$$\frac{V_{н1}}{V_{г1}} = \frac{\sqrt{k_{г1}^2 - k_{н1}^2} - \sqrt{k_{г2}^2 - k_{н1}^2}}{\sqrt{k_{г1}^2 - k_{н1}^2} - \sqrt{k_{г2}^2 - k_{н1}^2}} \cdot \frac{1}{\epsilon_{г1}}$$

$$\frac{1}{\epsilon_{г1}} = \frac{1}{\sqrt{k_{г1}^2 - k_{н1}^2} - \sqrt{k_{г2}^2 - k_{н1}^2}}$$

$k_{г1} = \frac{U_{гн1}}{U_{г1}}$ и $k_{г2} = \frac{U_{гн2}}{U_{г2}}$ - отношения амплитуд напряжений

на делителе напряжения к напряжению на измерительном конденсаторе на двух частотах ω_1 и ω_2 входных сигналов, соответственно, при воздушном зазоре между электродами измерительного конденсатора, равной толщине исследуемой нефтезагрязненной почвы;

$k_{н1} = \frac{U_{гн1}}{U_{н1}}$ и $k_{н2} = \frac{U_{гн2}}{U_{н2}}$ - отношения амплитуд напряжений

на двух частотах ω_1 и ω_2 входных сигналов при наличии между электродами только исследуемой нефтезагрязненной почвы;

$k_{н1} = \frac{U_{гн1}}{U_{н1}}$ и $k_{н2} = \frac{U_{гн2}}{U_{н2}}$ - отношения амплитуд напряжений

на делителе напряжения к напряжению на измерительном конденсаторе на двух частотах ω_1 и ω_2 , входных сигналов при наличии между электродами измерительного конденсатора нефтезагрязненной почвы и воздушного зазора, равного по толщине исследуемой нефтезагрязненной почве;

$\epsilon_{н}$ и $\epsilon_{г}$ - относительные диэлектрические проницаемости нефти и чистого грунта, соответственно;

$V_{н}$ и $V_{г}$ - объемы нефти и чистого грунта в нефтезагрязненной почве определяют объемы нефти и чистого грунта в нефтезагрязненной почве.

(11) i2005 0103 (21) a2003 0114
(51)⁷G 01N 21/78 (22) 03.06.2003
(44) 30.12.2004

(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Алиева Рафига Алирза кызы, Гаджиева Севиндж Рафик кызы, Чырагов Фамил Муса оглы, Махмудов Камран Талыб оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ МЕДИ.

(57) Способ фотометрического определения меди(II), включающий перевод ее в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, отличающийся тем, что в качестве органического реагента используют 3-[2-гидрокси-3-сульфо-5-нитрофенилазо] пентадион-2,4 в присутствии дифенилгуанидина.

(11) i2005 0104 (21) a2003 0182
(51)⁷G 01N 22/00 (22) 07.08.2003
(44) 30.12.2004

(71)(73) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)

(72) Каджар Чингиз Овейс оглы, Мусаев Сахиб Аслан оглы, Мензелеев Марат Равелович (AZ)

(54) РАДИОСПЕКТРОМЕТР.

(57) Радиоспектрометр, содержащий генератор СВЧ-сигнала, блок управления частотой, согласованную нагрузку, две волноводные камеры, соединенные по схеме балансного моста, смеситель, детектор СВЧ-излучения, усилитель, синхронный детектор и регистратор, отличающийся тем, что, волноводные камеры представляют собой, камеры со штарковскими электродами и снабжен генератором модулирующих импульсов, подключенным к штарковским электродам волноводных камер и синхронному детектору.

(11) i2005 0101 (21) a2003 0126
(51)⁷G 01V 1/24, 1/37 (22) 06.06.2003

(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Ахмедов Тофик Рашид оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЭФФЕКТИВНЫХ СКОРОСТЕЙ СЕЙСМИЧЕСКИХ ВОЛН.

(57) Способ определения эффективных скоростей сейсмических волн путем использования кинематических характеристик отраженных волн отличающийся тем, что вычисляют градиенты времени по годографам общей точки взрыва и общей глубинной точки с последующим определением эффективной скорости по формуле:

$$v_{\text{эф}} = \frac{X_{\text{ц}}}{\sqrt{(\Delta t / \Delta x)_{\text{отг}}^2 + X_{\text{ц}}^2 \left(\frac{\Delta t}{\Delta x} \right)_0^2}}$$

где $(\Delta t / \Delta x)_{\text{отг}}$ - градиент времени годографа общей глубинной точки на расстоянии $X_{\text{ц}}$ от начала координат;

$X_{\text{ц}}$ - расстояние центра базы суммирования Δx от начала координат;

отгт - время годографа общей глубинной точки на расстоянии $X_{\text{ц}}$ от начала координат;

$(\Delta t / \Delta x)_0$ - градиент времени годографа общей точки взрыва в начале координат;

Δx - база суммирования.

G 06

(11) i2005 0096

(21) a2003 0138

(51)⁷G 06F 11/30; G 05B 23/02

(22) 25.06.2003

(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Гаджиев Намик Джафар оглы, Набиев Расим Насиб оглы, Рамазанов Камаледдин Ширин оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ФИКСАЦИИ СОСТОЯНИЯ ПАРАМЕТРОВ РАДИОПЕРЕДАТЧИКОВ.

(57) Устройство для фиксации состояния параметров радиопередатчиков, отличающееся тем, что содержит триггерную схему, двухвходовой и трехвходовой логические элементы, расширитель импульсов, управляющий счетчик, инвертор, резистор и элемент задержки, где S входы триггеров соединены к пороговым элементам, объединенные D входы триггеров соединены к выходу двухвходового логического элемента, объединенные С входы подключены к нулевой шине, выходы триггеров соединены с входами трехвходового логического элемента, выход которого соединен с первым входом двухвходового логического элемента, второй вход которого соединен к выходу расширителя импульсов, подключенный также к С входу управляющего счетчика, выход которого подключен к инвертору, к выходу которого соединены вход резистора и элемент задержки, где выход резистора соединен с объединенными R входами триггеров, а выход элемента задержки соединен с R входом управляющего счетчика.

РАЗДЕЛ Н

ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

H 01

(11) i2005 0105

(21) a2003 0150

(51)⁷H 01L 31/04;

(22) 07.07.2003

C 08L 23/06, 27/16

(44) 30.12.2004

(71)(73) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Рамазанов Магомедали Ахмед оглы, Исмаилов Айдын Абдуррагим оглы (AZ)

(54) ФОТОЛЮМИНЕСЦЕНТНЫЙ КОМПОЗИЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ.

(57) Фотолюминесцентный композиционный материал на основе термопластического полимера, отличающийся тем, что в качестве термопластического полимера он содержит полиэтилен высокой плотности или поливинилиденфторид и дополнительно, в качестве наполнителя, сульфид кадмия, при следующем соотношении компонентов объемн. % :

Полиэтилен или поливинилиденфторид	70
Сульфид кадмия	30

(11) i2005 0106

(21) a2003 0149

(51)⁷H 01L 51/30

(22) 07.07.2003

(44) 30.12.2004

(71)(73) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт Физики (AZ)

(72) Рамазанов Махамедали Ахмед оглы, Тагиева Октай Бахадир оглы, Тагиев Бахадир Гусейн оглы, Шахтагинский Магомед Габидулла оглы, Абушов Саид Абуш оглы, Казымова Фатма Аллахверди кызы, Рамазанова Севда Джавашир кызы (AZ)

(54) ФОТОЛЮМИНЕСЦЕНТНЫЙ ПОЛИМЕРНЫЙ КОМПОЗИЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ.

(57) Фотолюминесцентный полимерный композиционный материал на основе термопластического полимера и люминофора, отличающийся тем, что в качестве термопластического полимера содержит полиэтилен высокой плотности (ПЭВП) или поливинилиденфторид (ПВДФ), а в качестве люминофора CaCa_2S_4 :Eu при следующем соотношении компонентов, (объем. %)

Полиэтилен высокой плотности (ПЭВП) или поливинилиденфторид (ПВДФ)	70-75
CaGa_2S_4 :Eu	25-30

H 02

(11) i2005 0117

(21) a2001 0146

(51)⁷H 04B 9/00

(22) 19.07.2001

(44) 20.06.2004

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Ибрагимова Байрам Ганимат оглы (AZ)

(54) ИНТЕГРАЛЬНОЕ ОПТИЧЕСКОЕ АБОНЕНТСКОЕ УСТРОЙСТВО СВЯЗИ.

выходу второго модема, а выход к второму входу второго абонентского терминала.

(57) Интегральное оптическое абонентское устройство связи, содержащее в передающей части излучающий диод, детектор оптического сигнала, согласующий усилитель, первый компаратор, выход которого через электронные блоки подключен к входу излучающего диода, отличающееся тем, что в передающую часть устройства дополнительно введен блок цепи тока накачки выход которого последовательно соединен через согласующий усилитель каскада с первым компаратором, с детектором оптического сигнала и излучающим диодом, а выход первого компаратора первой цепью обратной связи через первый согласующий блок подключен к управляющему входу электрооптического преобразователя, приемная часть устройства выполнена в виде последовательно соединенных друг с другом фотодиода, каскада широкополосных усилителей, второго компаратора, цифрового оптического демодулятора, фильтра формы сигнала через таймер подключенного к управляющему входу порогового устройства, а выход второго компаратора второй цепью обратной связи подключен через второй согласующий блок с управляющим входом фотодиода.

(11) i2005 0115

(51)⁷Н 04L 15/34

(44) 28.02.2003

(21) a2000 0218

(22) 12.12.2000

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Ибрагимов Байрам Ганимат оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ПЕРЕДАЧИ И ПРИЕМА НЕОДНОРОДНОЙ ИНФОРМАЦИИ.

(57) Устройство для передачи и приема неоднородной информации, содержащее на передающей стороне первое анализирующее устройство и первый буферный накопитель, на приемной стороне второе анализирующее устройство и второй буферный накопитель, отличающееся тем, что в него введены на передающей стороне последовательно соединенные между собой первый абонентский терминал, первый кодек, первый модем и аналого-цифровой преобразователь, вход которого соединен к первому выходу абонентского терминала, а выход к второму входу первого модема, а также мультиплексор, вход которого через первое анализирующее устройство и первый буферный блок соединен к выходу первого модема, на приемной стороне демультимплексор, выход которого через второй буферный накопитель и второе анализирующее устройство соединен к входу второго модема, последовательно соединенного с вторым кодеком и вторым абонентским терминалом, а также цифро-аналоговый преобразователь, вход которого соединен к второму

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)
i2005 0095	A 61K 35/08	i2005 0101	G 01V 1/24	i2005 0107	G 01R 27/26	i2005 0115	H 04L 15/34
	A 61P 35/00		G 01V 1/37	i2005 0108	B 22F 3/02	i2005 0116	B 44C 1/10
i2005 0096	G 06F 11/30	i2005 0102	E 21B 17/22		C 22C 1/04		B 44C 1/24
	G 05B 23/02		E 21B 19/00	i2005 0109	B 22F 3/02	i2005 0116	B 44C 5/00
i2005 0097	A 61K 33/00	i2005 0103	G 01N 21/78	i2005 0110	B 01J 23/86	i2005 0117	H 04B 9/00
i2005 0098	F 04B 47/02	i2005 0104	G 01N 22/00		B 01D 53/86	i2005 0118	B 01J 23/26
i2005 0099	B 65B 7/02	i2005 0105	H 01L 31/04	i2005 0111	E 21B 37/06	i2005 0119	C 25D 11/00
	B 65B 51/10		C 08L 23/06	i2005 0112	A 61F 13/00		C 25D 11/32
i2005 0100	A 61K 35/78		C 08L 27/16		A 61F 105:00	i2005 0120	B 25H 7/04
	A 61K 29/00	i2005 0106	H 01L 51/30	i2005 0113	C 01B 39/38		
	A 61P 29/00	i2005 0107	G 01B 7/06	i2005 0114	C 23F 13/00		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента
A 61F 13/00	i2005 0112	B 22F 3/02	i2005 0108	C 22C 1/04	i2005 0108	G 01R 27/26	i2005 0107
A 61F 105:00	i2005 0112	B 22F 3/02	i2005 0109	C 23F 13/00	i2005 0114	G 01V 1/24	i2005 0101
A 61K 29/00	i2005 0100	B 25H 7/04	i2005 0120	C 25D 11/00	i2005 0119	G 01V 1/37	i2005 0101
A 61K 33/00	i2005 0097	B 44C 1/10	i2005 0116	C 25D 11/32	i2005 0119	G 05B 23/02	i2005 0096
A 61K 35/08	i2005 0095	B 44C 1/24	i2005 0116	E 21B 17/22	i2005 0102	G 06F 11/30	i2005 0096
A 61K 35/78	i2005 0100	B 44C 5/00	i2005 0116	E 21B 19/00	i2005 0102	H 01L 31/04	i2005 0105
A 61P 29/00	i2005 0100	B 65B 7/02	i2005 0099	E 21B 37/06	i2005 0111	H 01L 51/30	i2005 0106
A 61P 35/00	i2005 0095	B 65B 51/10	i2005 0099	F 04B 47/02	i2005 0098	H 04B 9/00	i2005 0117
B 01D 53/86	i2005 0110	C 01B 39/38	i2005 0113	G 01B 7/06	i2005 0107	H 04L 15/34	i2005 0115
B 01J 23/26	i2005 0118	C 08L 23/06	i2005 0105	G 01N 21/78	i2005 0103		
B 01J 23/86	i2005 0110	C 08L 27/16	i2005 0105	G 01N 22/00	i2005 0104		

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК, ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
99/001333	i2005 0116	a2003 0079	i2005 0109	a2003 0133	i2005 0119	a2003 0232	i2005 0095
99/001604	i2005 0120	a2003 0080	i2005 0108	a2003 0138	i2005 0096	a2003 0233	i2005 0098
a2000 0218	i2005 0115	a2003 0097	i2005 0100	a2003 0149	i2005 0106	a2003 0251	i2005 0102
a2001 0031	i2005 0118	a2003 0114	i2005 0103	a2003 0150	i2005 0105	a2004 0059	i2005 0112
a2001 0146	i2005 0117	a2003 0120	i2005 0097	a2003 0182	i2005 0104	a2004 0060	i2005 0110
a2003 0050	i2005 0114	a2003 0126	i2005 0101	a2003 0199	i2005 0111		
a2003 0071	i2005 0113	a2003 0131	i2005 0107	a2003 0217	i2005 0099		

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)
F2005 0001	A 61H 21/00	F2005 0002	A 61B 17/58

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента	Индекс МПК (7 редакция)	Номер патента
A 61B 17/58	F2005 0002	A 61H 21/00	F2005 0001

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК, ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
U2002 0002	F2005 0001	U2003 0002	F2005 0002

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

(11) S2005 0010 (21) 990046
 (51)⁷ 6-11, 6-12 (22) 04.05.1999
 (44) 30.12.2004
 (71)(72)(73) Алаи Себа Самед оглы (AZ)
 (54) КОВЁР.

(57) Ковер, характеризующийся:
 - изготовлением в прямоугольной форме;
 - исполнением в центре серединного поля геля, завершившегося в верхней и нижней частях двумя губами;
 - выполнением четырех медальонов малых размеров;

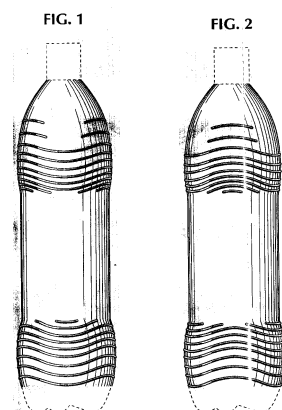

отличающийся:
 - исполнением пространства за гелем и лячагами без стилизованных украшений;
 - контрастным исполнением бордюра в виде широкой и узких полос;
 - обработкой краев ковра сачагами.

(11) S2005 0011 (21) S2004 0002
 (51)⁷ 9-01 (22) 09.01.2004
 (31) 29/189.679
 (32) 10.09.2003 (33) US
 (44) 30.12.2004
 (71)(73) PepsiCo Inc., a corporation of North Carolina (US)
 (72) Christopher James Mero, Alex E. Gnann (US)
 (74) Якубова Т.А. (AZ)
 (54) БУТЫЛКА.

(57) Бутылка, характеризующаяся:
 - составом композиционных элементов: горловина, плечики, цилиндрический корпус и основание;
 - выполнением плечиков округло-выпуклой формы;
 - наличием на плечиках рельефного декора в виде параллельных рядов кольцевых волнообразных углублений;
 - наличием на корпусе широкого кольцевого углубления под этикетку;
 - выполнением основания с углублениями;
 отличающаяся:
 - наличием декора в нижней части корпуса под кольцевым углублением под этикетку;

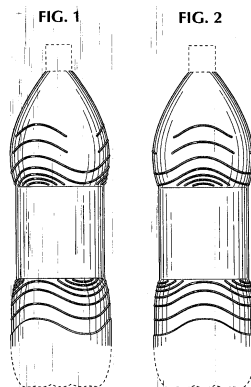
- выполнением декора верхней части в виде шести параллельных рядов кольцевых волнообразных и двух верхних и двух нижних рядов прерывистых выгнутых углублений;

- выполнением декора в нижней части корпуса в виде семи параллельных рядов кольцевых волнообразных и двух верхних рядов прерывистых выгнутых углублений.

(11) S2005 0012 (21) S2004 0003
 (51)⁷ 9-01 (22) 09.01.2004
 (31) 29/192.006
 (32) 20.10.2003 (33) US
 (44) 30.12.2004
 (71)(73) PepsiCo Inc., a corporation of North Carolina (US)
 (72) Christopher James Mero, Alex E. Gnann (US)
 (74) Якубова Т.А. (AZ)
 (54) БУТЫЛКА.

(57) Бутылка, характеризующаяся:
 - составом композиционных элементов: горловина, плечики, цилиндрический корпус и основание;
 - выполнением плечиков куполообразной формы;
 - наличием на плечиках рельефного декора;
 - наличием на корпусе широкого кольцевого углубления с гладкой поверхностью под этикетку;

отличающаяся:

- выполнением декора верхней части в виде двух параллельных рядов кольцевых волнообразных углублений, выше которых два ряда выполнены прерывистыми выгнутыми углублениями, а ниже три с уменьшением радиуса кривизны к центру;

- выполнением декора нижней части как бы в продолжение верхней из трех выгнутых прерывистых с увеличивающимся от центра радиусом кривизны рядов и четырех параллельных рядов кольцевых волнообразных углублений.

(11) S2005 0009

(51)⁷25-01

(44) 30.12.2004

(71)(72)(73) Керимов Эльхан Керим оглы (AZ)

(54) ТРОТУАРНАЯ ПЛИТКА (ВАРИАНТЫ).

(57) Тротуарная плитка, характеризующаяся:

- квадратной формой изделия с размерами сторон 30x30 см,

отличающаяся

- мозаичной лицевой поверхностью;

- цветовым решением, обусловленным цветом мрамора, гранита, щебня и пигмента, позволяющими получать изделия белого, серого, желтого, красного и зеленого цветов;

- использованием в качестве мелкого заполнителя щебня и строительного песка с модулем крупности не менее 3 мм;

- использованием в качестве крупного заполнителя щебня речного из горных пород, крошки мраморной и гранитной с модулем крупности 5-50 мм;

- наличием на тыльной стороне товарного клейма в виде квадрата по периметру плиты с выполнением в нем квадрата меньшей величины, повернутого на 45° с изображением прописной латинской буквы «М» и сплошных кружочков по углам обоих квадратов;

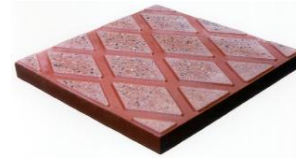
- 1-й вариант, под условным названием «Саде», характеризуется совокупностью вышеупомянутых признаков и отшлифованной лицевой поверхностью;

- 2-й вариант, под условным названием «Петек», характеризуется наличием мозаичного рельефного рисунка с выполнением поверхности рельефного рисунка отшлифованной;

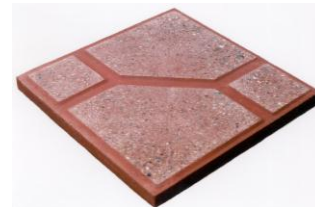
- 3-й вариант, под условным названием «Пахлава», характеризуется наличием рельефного рисунка, образованного расположенными рядами по диагонали квадратов, смещенных относительно друг друга с выполнением поверхности рельефного рисунка отшлифованной;

- 4-й вариант, под условным названием «Кирпич», характеризуется наличием рельефного рисунка, напоминающего кирпичную кладку с выполнением поверхности рельефного рисунка отшлифованной;

- 5-й вариант, под условным названием «Мейдан», характеризуется наличием отшлифованного рельефного рисунка в виде расположенных на 2-х противоположных углах квадратов, выступающих над обрамляющими их линиями, соединяющимися по диагонали со способностью композиционного построения отдельных плит в модули для получения более крупного рисунка;

- 6-й вариант, под условным названием «Шебеке», характеризуется наличием признаков, описанных в 5-м варианте с выполнением на 2-х других углах сегментов в 1/4 круга, выступающих над обрамляющими их линиями со способностью композиционного построения отдельных плит в модули для получения более крупного рисунка с выполнением поверхности рельефного рисунка отшлифованной;

- 7-й вариант, под условным названием «Шарг», характеризуется наличием на 2-х противоположных углах выступающих над обрамляющими их линиями квадратов, соединенных друг с другом дугами, исхо-

дьящими из вершин и расходящихся к центру, и образующих между собой петлю со способностью композиционного построения отдельных плит в модули для получения более крупного рисунка с выполнением поверхности рельефного рисунка отшлифованной.

УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	Индекс МКПО	Номер патента	Индекс МКПО
S2005 0009	25-01	S2005 0011	9-01
S2005 0010	6-11	S2005 0012	9-01
S2005 0010	6-12		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Индекс МКПО	Номер патента	Индекс МКПО	Номер патента
6-11	S2005 0010	9-01	S2005 0012
6-12	S2005 0010	25-01	S2005 0009
9-01	S2005 0011		

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК, ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
990046	S2005 0010	S2004 0002	S2005 0011
S2003 0010	S2005 0009	S2004 0003	S2005 0012